

Sadržaj

II. *Nezakonodavni akti*

UREDBE

- ★ Uredba Komisije (EU) br. 702/2014 od 25. lipnja 2014. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije 1

II.

(Nezakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA KOMISIJE (EU) br. 702/2014

od 25. lipnja 2014.

o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 108. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 994/98 od 7. svibnja 1998. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na određene kategorije horizontalnih državnih potpora ⁽¹⁾ te posebice njezin članak 1. stavak 1. točke (a) i (b),

nakon objave nacрта ove Uredbe u skladu s člankom 6. i člankom 8. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 994/98,

nakon savjetovanja sa Savjetodavnim odborom za državne potpore,

budući da:

- (1) Državno financiranje koje ispunjava kriterije utvrđene u članku 107. stavku 1. Ugovora čini državnu potporu i podliježe obvezi prijave Komisiji na temelju njegova članka 108. stavka 3. Međutim, u skladu s člankom 109. Ugovora Vijeće može odrediti kategorije potpora koje se izuzimaju od te obveze prijave. U skladu s člankom 108. stavkom 4. Ugovora Komisija može donijeti uredbe koje se odnose na te kategorije potpora. Uredbom (EZ) br. 994/98 Komisija se ovlašćuje da objavi u skladu s člankom 109. Ugovora da se određene kategorije potpora mogu izuzeti iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora. Na temelju navedene Uredbe Komisija je donijela Uredbu Komisije (EZ) br. 1857/2006 koja se primjenjuje do 30. lipnja 2014. ⁽²⁾.
- (2) Dana 22. srpnja 2013. Uredba (EZ) br. 994/98 izmijenjena je Uredbom Vijeća (EU) br. 733/2013 ⁽³⁾ kako bi se Komisiju ovlastilo da skupno izuzeće proširi na nove kategorije potpora, za koje je moguće utvrditi jasne uvjete spojivosti. Takve nove kategorije potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva trebale bi uključiti: potpore za očuvanje baštine, potpore za uklanjanje štete uzrokovane elementarnim nepogodama i potpore u korist šumarstva koje se, pod određenim uvjetima, mogu izuzeti iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora.

⁽¹⁾ SL L 142, 14.5.1998., str. 1.

⁽²⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 1857/2006 od 15. prosinca 2006. o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora na državne potpore malim i srednjim poduzećima koja se bave proizvodnjom poljoprivrednih proizvoda i o izmjenama Uredbe (EZ) br. 70/2001 (SL L 358, 16.12.2006., str. 3.), kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EU) br. 1114/2013 od 7. studenoga 2013. o izmjenama Uredbe (EZ) br. 1857/2006 u vezi s razdobljem njezine primjene (SL L 298, 8.11.2013., str. 34.).

⁽³⁾ Uredba Vijeća (EU) br. 733/2013 od 22. srpnja 2013. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 994/98 o primjeni članaka 92. i 93. Ugovora o osnivanju Europske zajednice na određene kategorije horizontalnih državnih potpora (SL L 204, 31.7.2013., str. 11.).

- (3) Člankom 42. Ugovora predviđa se da se pravila o tržišnom natjecanju primjenjuju na proizvodnju poljoprivrednih proizvoda i trgovanje njima samo u mjeri koju odrede Europski parlament i Vijeće. Člankom 211. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ predviđeno je da se pravila o državnim potporama primjenjuju na potpore proizvodnji poljoprivrednih proizvoda i trgovanju njima, koje podliježu određenim izuzecima. Člankom 211. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1308/2013, predviđeno je da se pravila o državnim potporama ne primjenjuju na plaćanja država članica za mjere predviđene tom Uredbom koje djelomično ili u potpunosti financira Unija te za mjere obuhvaćene člancima 213. do 218. te Uredbe. Nadalje, pravila o državnim potporama ne primjenjuju se na plaćanja država članica u skladu s Uredbom (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ ni na dodatno nacionalno financiranje u području primjene članka 42. Ugovora. Takva plaćanja namijenjena osiguravanju dodatnog nacionalnog financiranja u području primjene članka 42. Ugovora moraju biti u skladu s kriterijima Uredbe (EU) br. 1305/2013 kako bi ih Komisija odobrila kao dio programa ruralnog razvoja određene države članice. Međutim, pravila o državnim potporama primjenjuju se na sufinancirani dio u okviru Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i na dodatno nacionalno financiranje za mjere koje nisu obuhvaćene područjem primjene članka 42. Ugovora.
- (4) Budući da se gospodarski učinci potpora ne mijenjaju ovisno o tome financira li ih djelomično Unija ili ih financira samo država članica mora postojati dosljednost i sukladnost politike Komisije u pogledu kontrole državnih potpora i potpora koje se dodjeljuju u okviru vlastite zajedničke poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja Unije.
- (5) Stoga je potrebno uskladiti područje primjene ove Uredbe s onim Uredbe (EU) br. 1305/2013, posebno u pogledu potpore u korist sektora šumarstva i potpore u korist mikro, malih i srednjih poduzeća (MSP) koji djeluju u ruralnim područjima. Ova bi se Uredba trebala primjenjivati na mjere potpore u korist šumarstva te MSP-ova koji djeluju u ruralnim područjima koji nisu obuhvaćeni područjem primjene članka 42. Ugovora, a koji su obuhvaćeni Uredbom (EU) br. 1305/2013 isključivo i u onoj mjeri u kojoj su te mjere uključene u programe ruralnog razvoja i sufinancirane sredstvima EPFRR-a. S druge strane, ova se Uredba ne bi trebala primjenjivati na potpore poduzetnicima u ruralnim područjima za djelatnosti koje nisu obuhvaćene područjem primjene članka 42. Ugovora ili na sektor šumarstva ako ne postoji izravna veza s programima ruralnog razvoja i nema sufinanciranja sredstvima EPFRR-a. Međutim, potpore za prenošenje znanja i aktivnosti informiranja te potpore za savjetodavne usluge u sektoru šumarstva trebalo bi biti moguće odobriti izvan programa ruralnog razvoja koje u potpunosti financiraju države članice, pod uvjetom da su skladu s predmetnim uvjetima spojivosti utvrđenima u ovoj Uredbi.
- (6) Državama članicama trebao bi biti dostupan pojednostavnjeni postupak kada su obvezne dobiti odobrenje državne potpore za sufinancirani dio i dodatno financiranje njihovih nacionalnih programa ruralnog razvoja u skladu s člankom 81. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1305/2013. U tom pogledu takve se potpore trebaju izuzeti iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora pod uvjetom da su u skladu s uvjetima spojivosti utvrđenima u toj Uredbi.
- (7) Komisija je Komunikacijom Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Modernizacija državnih potpora u EU-u (SAM) ⁽³⁾ od 8. svibnja 2012. započela opsežnu reviziju pravila o državnim potporama. Glavni ciljevi ove modernizacije su: i. ostvarivanje održivog, pametnog i uključivog rasta na konkurentnom unutarnjem tržištu, istodobno pridonoseći naporima država članica u učinkovitijoj uporabi javnih financija; ii. usmjeravanje *ex ante* kontrole Komisije na slučajeve s najvećim utjecajem na unutarnje tržište te jačanje suradnje država članica u provedbi propisa o državnim potporama; te iii. pojednostavnjenje pravila i omogućivanje bržeg, informiranijeg i vjerodostojnijeg donošenja odluka na temelju jasne gospodarske opravdanosti, zajedničkog pristupa i jasnih obveza.
- (8) Ovom bi se Uredbom trebalo omogućiti bolje određivanje prioriteta provedbenih aktivnosti u pogledu državnih potpora i pojednostavnjivanje te bi trebalo poboljšati transparentnost, učinkovito vrednovanje i kontrolu sukladnosti s pravilima o državnim potporama na nacionalnoj razini i na razini Unije, uz istodobno očuvanje institucionalnih nadležnosti Komisije i država članica. U skladu s načelom proporcionalnosti, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 (SL L 347, 20.12.2013., str. 671.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005 (SL L 347, 20.12.2013., str. 487.).

⁽³⁾ COM(2012) 209 završna verzija.

- (9) Komisija je u brojnim slučajevima primijenila članke 107. i 108. Ugovora na MSP-ove koji se bave proizvodnjom, preradom i stavljanjem na tržište poljoprivrednih proizvoda, posebno u okviru Uredbe (EZ) br. 1857/2006, Uredbe Komisije (EZ) br. 800/2008 ⁽¹⁾ i Smjernica Zajednice o državnim potporama u sektoru poljoprivrede i šumarstva 2007. – 2013. ⁽²⁾. Stoga je stekla značajno iskustvo u tom području. Zahvaljujući stečenom iskustvu Komisija može s jedne strane bolje utvrditi uvjete pod kojima se određene kategorije potpora mogu smatrati spojivima s unutarnjim tržištem i proširiti područje primjene skupnih izuzeća, a s druge strane razjasniti nužnost jačanja transparentnosti i praćenja te omogućiti ispravno vrednovanje velikih programa s obzirom na njihov učinak na tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu.
- (10) Opći uvjeti za primjenu ove Uredbe trebali bi se utvrditi na temelju skupa zajedničkih načela kojima se osigurava da potpore budu u službi zajedničkog interesa, da imaju jasan učinak poticaja, da su odgovarajuće i razmjerne, da se dodjeljuju potpuno transparentno, da su podložne mehanizmu nadzora i redovnom vrednovanju te da ne utječu negativno na uvjete trgovanja u mjeri suprotnoj zajedničkom interesu.
- (11) Potporu koja ispunjava sve uvjete utvrđene u ovoj Uredbi, i opće i posebne za odgovarajuće kategorije potpora, potrebno je izuzeti iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora. Radi osiguranja učinkovitog nadzora i pojednostavnjenja upravnog postupka, ali bez umanjivanja mogućnosti Komisije da provodi nadzor, izuzete potpore (programi potpora i pojedinačne potpore) trebale bi sadržavati izričitu uputu na ovu Uredbu.
- (12) Državne potpore u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora koje nisu obuhvaćene ovom Uredbom i dalje su podložne obvezi prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora. Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje mogućnost država članica da prijave potpore čiji ciljevi odgovaraju ciljevima obuhvaćenima ovom Uredbom.
- (13) S obzirom na to da veliki programi imaju veći potencijalni utjecaj na trgovinu i tržišno natjecanje, programi čiji godišnji proračun za državne potpore premašuje određeni prag temeljen na apsolutnoj vrijednosti u načelu bi trebali biti podložni evaluaciji državnih potpora. Evaluacija bi trebala biti usmjerena na provjeravanje jesu li postignute pretpostavke i uvjeti na temelju kojih se utvrđuje spojivost programa i učinkovitosti mjere potpore s obzirom na opće i posebne ciljeve te pružiti uvid o utjecaju programa na tržišno natjecanje i trgovinu. Kako bi se osiguralo jednako postupanje, evaluaciju državnih potpora trebalo bi provoditi na temelju plana evaluacije koji je odobrila Komisija. Iako bi taj plan uobičajeno trebalo sastaviti u trenutku osmišljavanja programa i odobriti na vrijeme za stupanje programa na snagu, što možda neće biti moguće u svim slučajevima. Stoga će se ova Uredba, kako bi se izbjeglo odgađanje njihova stupanja na snagu, na te programe primjenjivati na razdoblje od najviše šest mjeseci. Nakon odobrenja plana evaluacije Komisija može odlučiti produljiti to razdoblje. U tu svrhu bi plan evaluacije trebalo dostaviti Komisiji u roku od 20 radnih dana od stupanja programa na snagu. Komisija iznimno može odlučiti i da, s obzirom na specifičnosti pojedinog slučaja, evaluacija nije nužna. Komisija bi od države članice trebala primiti potrebne informacije kako bi bila u mogućnosti izvršiti procjenu plana evaluacije, a dodatne informacije zatražiti bez nepotrebnog odgađanja kako bi državi članici omogućila da dostavi elemente koji Komisiji nedostaju za donošenje odluke. S obzirom na novinu tog postupka Komisija će u zasebnom dokumentu dostaviti detaljne smjernice o postupku koji treba primjenjivati tijekom šestomjesečnog razdoblja za odobrenje plana evaluacije te odgovarajuće obrasce za podnošenje planova evaluacije. Izmjene programa podložnih evaluaciji, osim izmjena koje ne mogu utjecati na spojivost programa potpore u skladu s ovom Uredbom ili znatno utjecati na sadržaj odobrenog plana evaluacije, trebalo bi ocjenjivati uzimajući u obzir ishod evaluacije te isključiti iz područja primjene ove Uredbe. Za formalne i administrativne izmjene ili izmjene izvršene u okviru mjera koje sufinancira EU ne bi se, u načelu, trebalo smatrati da znatno utječu na sadržaj odobrenog plana evaluacije.
- (14) Ova se Uredba ne bi trebala primjenjivati na potpore uvjetovane time da se prednost daje uporabi domaćih proizvoda nad uvezenima ili na potpore za djelatnosti povezane s izvozom. Posebno se ne bi trebala primjenjivati na potpore kojima se financira ustrojavanje distribucijske mreže i upravljanje njome u drugoj državi članici ili trećoj zemlji. Potpore kojima se pokrivaju troškovi sudjelovanja na trgovinskim sajmovima ili troškovi studija ili savjetodavnih usluga potrebnih za uvođenje novog ili postojećeg proizvoda na novo tržište u drugoj državi članici ili trećoj zemlji uobičajeno ne čine potpore djelatnostima povezanim s izvozom.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 800/2008 od 6. kolovoza 2008. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora sukladnima sa zajedničkim tržištem u primjeni članaka 87. i 88. Ugovora (Uredba o općem skupnom izuzeću) (SL L 214, 9.8.2008., str. 3.).

⁽²⁾ SL C 319, 27.12.2006., str. 1.

- (15) Komisija bi trebala osigurati da se odobrenim potporama ne utječe nepovoljno na trgovinske uvjete u mjeri koja bi bila suprotna općem interesu. Prema tome, potpore u korist korisnika koji podliježe neizvršenom nalogu za povrat sredstava na temelju prethodne odluke Komisije kojom se potpora ocjenjuje nezakonitom i nespojivom s unutarnjim tržištem potrebno je isključiti iz područja primjene ove Uredbe, osim potpora za uklanjanje štete uzrokovane određenim elementarnim nepogodama.
- (16) Potpore dodijeljene poduzetnicima u teškoćama potrebno je izuzeti iz područja primjene ove Uredbe jer bi takve potpore trebalo ocijeniti na temelju Smjernica o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzeća u teškoćama⁽¹⁾ ili naknadnih Smjernica kako bi se izbjeglo njihovo zaobilaženje, osim, pod određenim uvjetima, potpora dodijeljenih za nadoknadu šteta uzrokovanih elementarnom nepogodom, nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom, bolestima životinja ili nametnicima bilja te potpora za sanaciju šteta u šumama koje su pogođene požarima, elementarnom nepogodom, nepovoljnim klimatskim prilikama, nametnicima, bolestima, katastrofalnim događajima i pojavama povezanim s klimatskim promjenama kako je predviđeno ovom Uredbom. Osim toga, zbog zaštite javnog zdravlja, a imajući u vidu izvanredne okolnosti, u određenim uvjetima ne bi trebalo uzimati u obzir gospodarsko stanje poduzetnika kada je riječ o potporama za troškove iskorjenjivanja bolesti životinja i o potporama za uništenje i uklanjanje uginule stoke. Radi osiguranja pravne sigurnosti, treba uspostaviti jasne kriterije koji ne zahtijevaju ocjenu svih pojedinih situacija pojedinog poduzetnika kako bi se utvrdilo smatra li se određeni poduzetnik poduzetnikom u teškoćama za potrebe ove Uredbe.
- (17) Ako državna potpora ili uvjeti povezani s njom, uključujući metodu financiranja kada je ona njihov sastavni dio, dovode do neizbježnog kršenja zakonodavstva Unije, potpora se ne može proglasiti spojivom s unutarnjim tržištem. Stoga se ova Uredba ne treba primjenjivati na potporu koja sadržava neizbježno kršenje zakonodavstva Unije.
- (18) Provedba propisa o državnim potporama uvelike ovisi o suradnji država članica. Stoga bi države članice trebale poduzeti sve potrebne mjere kako bi se osiguralo poštovanje ove Uredbe, uključujući spojivost pojedinačnih potpora dodijeljenih na temelju programa koji ispunjavaju uvjete za skupno izuzeće.
- (19) Zbog velikog rizika negativnog učinka na trgovinske uvjete, velike iznose potpora dodijeljenih pojedinačno ili zbrajanjem potpora Komisija bi trebala ocjenjivati na temelju prijave. Stoga bi razinu pragova po maksimalnim iznosima potpore za određene kategorije potpora za ulaganje unutar područja primjene ove Uredbe trebalo postaviti uzimajući u obzir dotičnu kategoriju potpore i njezin vjerojatni učinak na trgovinske uvjete. Svaka potpora dodijeljena u iznosu koji premašuje te pragove i dalje bi trebala biti podložna obvezi prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora. Pragovi utvrđeni u ovoj Uredbi ne bi se smjeli izbjegavati umjetnim razdvajanjem programa ili projekata potpore, na primjer na nekoliko programa ili projekata potpore sa sličnim karakteristikama, ciljevima ili korisnicima. Ostale kategorije potpora, u mjeri u kojoj su ispunjeni uvjeti spojivosti i maksimalni intenziteti potpora ili maksimalni iznosi potpora utvrđeni u ovoj Uredbi, ne bi se trebali smatrati velikim rizikom od negativnog utjecaja na trgovinske uvjete.
- (20) Za potrebe transparentnosti, jednakog postupanja i učinkovitog praćenja ova bi se Uredba trebala primjenjivati samo na potpore za koje je moguće točno izračunati bruto ekvivalent bespovratnog sredstva *ex ante* bez potrebe za procjenom rizika (transparentne potpore).
- (21) Za određene specifične instrumente potpore, poput zajmova, jamstava, poreznih mjera, a posebno povratnih predujmova, ovom je Uredbom potrebno utvrditi uvjete na temelju kojih se oni mogu smatrati transparentnima. Potpore u obliku jamstava trebalo bi smatrati transparentnima ako je bruto ekvivalent bespovratnog sredstva izračunan na temelju premija sigurne luke utvrđenih za dotičnu vrstu poduzetnika. Primjerice, za MSP-ove u Obavijesti Komisije o primjeni članka 87. i 88. Ugovora o EZ-u na državne potpore u obliku jamstava⁽²⁾ navode se razine godišnje premije iznad kojih bi se smatralo da državno jamstvo ne čini potporu. Ona se treba smatrati transparentnom i ako je prije provedbe mjere, metodologija upotrijebljena za izračun intenziteta potpora državnog jamstva prijavljena Komisiji i ako ju je ona odobrila u skladu s Obavijesti Komisije o primjeni članka 87. i 88. Ugovora o EZ-u na državne potpore u obliku jamstava. Za potrebe ove Uredbe, potpore obuhvaćene mjerama financiranja rizika i ubrizgavanja svježeg kapitala ne bi se trebale smatrati transparentnim potporama.

⁽¹⁾ SL C 244, 1.10.2004., str. 2.

⁽²⁾ SL C 155, 20.6.2008., str. 10.

- (22) Potpore koje bi inače bile unutar područja primjene ove Uredbe, ali nisu transparentne potrebno je uvijek prijaviti Komisiji. Komisija bi trebala ocjenjivati prijavljene netransparentne potpore posebno u svjetlu mjerila iz Smjernica Europske unije o državnim potporama u sektorima poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima za razdoblje 2014. – 2020. ⁽¹⁾ ili drugih odgovarajućih okvira, smjernica, komunikacija i obavijesti.
- (23) Kako bi se osiguralo da su potpore neophodne i da se njima potiče daljnji razvoj djelatnosti ili projekata, ova se Uredba ne bi trebala primjenjivati na potpore za djelatnosti ili projekte kojima bi se korisnik ionako bavio i bez potpore. Nijedna se potpora ne smije dodijeliti retroaktivno za djelatnosti ili projekte koje je korisnik već poduzeo. Potpore je potrebno izuzeti iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora u skladu s ovom Uredbom isključivo ako djelatnost ili rad na projektu kojem je se dodjeljuje potpora započne nakon što je korisnik podnio pisani zahtjev za potporu.
- (24) U odnosu na jednokratne potpore koje su obuhvaćene ovom Uredbom, a dodjeljuju se korisniku koji je veliko poduzeće, država članica bi trebala ispuniti uvjete za učinak poticaja primjenjive na MSP-ove te osigurati da korisnik u internom dokumentu sastavi analizu održivosti projekta ili djelatnosti kojima je dodijeljena potpora s potporom i bez nje. Država članica trebala bi provjeriti potvrđuje li se tim internim dokumentom znatno povećanje opsega projekta ili djelatnosti, znatno povećanje ukupnog iznosa koji korisnik troši za projekt ili djelatnost kojima je dodijeljena potpora, ili znatno povećanje brzine dovršenja predmetnog projekta/djelatnosti. Trebalo bi biti moguće ostvariti učinak poticaja i na temelju činjenice da bez potpore projekt ulaganja ili djelatnost ne bi bili provedeni kao takvi u dotičnom ruralnom području u odsustvu potpore.
- (25) Automatski programi potpora u obliku poreznih pogodnosti i dalje podliježu posebnom uvjetu u odnosu na učinak poticaja, s obzirom na činjenicu da se potpore koje proizlaze iz tih programa potpora dodjeljuju u okviru postupaka koji se razlikuju od postupaka za dodjelu ostalih kategorija potpora. Taj poseban uvjet znači da se ti programi potpora trebaju donijeti prije početka djelatnosti ili rada na projektu/djelatnosti kojima je dodijeljena potpora. Međutim taj se uvjet ne bi trebao primjenjivati na programe koji su nasljednici poreznih programa, pod uvjetom da je djelatnost bila obuhvaćena prethodnim poreznim programima u obliku poreznih pogodnosti. Ključni trenutak za ocjenu učinka poticaja tih programa potpora je trenutak kada je porezna mjera prvi put uvedena u izvorni program koji je naknadno zamijenjen njegovim nasljednikom.
- (26) U pogledu potpora za okrupnjavanje zemljišta, mjere promicanja u obliku publikacija namijenjenih jačanju svijesti o poljoprivrednim proizvodima među širom javnošću, potpora za nadoknadu gubitaka uzrokovanih nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom, potpora za nadoknadu troškova iskorjenjivanja bolesti životinja i nametnika bilja, potpora za pokrivanje troškova uklanjanja i uništenja uginule stoke, potpora za istraživanje i razvoj, potpora za uklanjanje štete uzrokovane elementarnom nepogodom te potpora za ulaganja u očuvanje kulturne i prirodne baštine na poljoprivrednom gospodarstvu, učinak poticaja ne bi se trebao zahtijevati ili bi se trebao smatrati prisutnim ako su ispunjeni posebni uvjeti utvrđeni u ovoj Uredbi za te kategorije potpora.
- (27) Kako bi se osiguralo da su potpore razmjerne i ograničene na neophodni iznos, maksimalne iznose potpora trebalo bi, kad god je to moguće, izraziti kao intenzitete potpore u odnosu na iznos prihvatljivih troškova. Ako se maksimalni intenzitet potpore ne može odrediti jer se ne mogu utvrditi prihvatljivi troškovi, ili radi omogućivanja jednostavnijih instrumenata za manje iznose, trebali bi se utvrditi maksimalni iznosi potpora u nominalnim iznosima, kako bi se osigurala razmjernost potpora. Prema iskustvu Komisije, intenzitet potpore i maksimalne iznose potpora trebalo bi utvrditi na razini kojom se što manje narušava tržišno natjecanje u sektoru kojem se dodjeljuje potpora, a istodobno se na odgovarajući način ostvaruje cilj olakšavanja razvoja gospodarskih djelatnosti korisnika u sektoru poljoprivrede, u ruralnim područjima ili sektoru šumarstva. Kako bi se postigla sukladnost s mjerama ruralnog razvoja koje financira Unija, gornje granice treba uskladiti s onima utvrđenima u Uredbi (EU) br. 1305/2013 ako je to u skladu s načelima državnih potpora.
- (28) U izračun intenziteta potpore trebalo bi uključiti samo prihvatljive troškove. Potpore koje premašuju odgovarajući intenzitet potpore zahvaljujući uključivanju neprihvatljivih troškova ne bi se trebale izuzimati na temelju ove Uredbe. Utvrđivanje prihvatljivih troškova trebalo bi se popratiti jasnim, konkretnim i ažuriranim pisanim dokazima. Svi iznosi koji se upotrebljavaju trebali bi biti iznosi prije svih odbitaka poreza ili kakvog drugog troška. Potpore koje se isplaćuju u više obroka potrebno je diskontirati na njihovu vrijednost na datum dodjele potpore. Prihvatljive troškove također bi trebalo diskontirati na njihovu vrijednost na datum dodjele potpore. Kamatna stopa koja se primjenjuje na diskontiranje i izračun iznosa potpore za potpore koje nemaju oblik bespovratnog

⁽¹⁾ SL C 204 1.7.2014., str. 1.

sredstva trebala bi biti diskontna odnosno referentna stopa primjenjiva na datum dodjele potpore, kako je utvrđeno u Komunikaciji Komisije o reviziji metode utvrđivanja referentnih i diskontnih stopa ⁽¹⁾. Ako se potpora ne dodjeljuje u obliku bespovratnog sredstva, iznos potpore treba izraziti u bruto ekvivalentu potpore. Ako se potpore dodjeljuju u obliku poreznih pogodnosti, obroke potpore trebalo bi diskontirati na temelju diskontnih stopa primjenjivih u trenutcima kad porezne pogodnosti stupe na snagu. Trebalo bi promicati upotrebljavanje potpora u obliku povratnih predujmova jer se tim instrumentima podjele rizika pogoduje jačanju učinka potpore. Stoga je potrebno utvrditi da se, ako se potpore dodjeljuju u obliku povratnih predujmova, primjenjivi intenziteti potpore utvrđeni u ovoj Uredbi mogu povećati.

- (29) U slučaju poreznih pogodnosti primjenjivih na buduće poreze primjenjiva diskontna stopa i točan iznos obroka potpore ne moraju nužno biti poznati unaprijed. U tom slučaju države članice trebale bi unaprijed odrediti gornju vrijednost diskontirane vrijednosti potpore uz poštovanje primjenjivog intenziteta potpore. Naknadno, kada se sazna iznos obroka potpore za određeni dan, može se provesti diskontiranje na temelju diskontne stope primjenjive u tom trenutku. Diskontirana vrijednost svakog obroka potpore trebala bi se oduzeti od ukupnog iznosa gornje vrijednosti ("iznos gornje vrijednosti").
- (30) Kako bi se odredilo poštuju li se pragovi za pojedinačnu prijavu i maksimalni intenziteti potpore ili maksimalni iznosi potpore utvrđeni ovom Uredbom, trebalo bi uzeti u obzir ukupni iznos državnih potpora za djelatnost ili projekt kojima je dodijeljena potpora. Nadalje, ovom bi se Uredbom trebale utvrditi okolnosti u kojima se različite kategorije potpora mogu zbrajati. Potpore koje se izuzimaju iz prijave na temelju ove Uredbe i sve ostale spojive potpore koje se izuzimaju na temelju neke druge uredbe ili koje je Komisija odobrila mogu se zbrajati pod uvjetom da se te druge mjere odnose na različite prihvatljive troškove koje je moguće utvrditi. Ako se različiti izvori potpore odnose na iste prihvatljive troškove, bilo da se oni djelomično ili potpuno preklapaju, zbrajanje potpora trebalo bi dopustiti do najvišeg intenziteta potpore ili iznosa potpore primjenjivog na tu potporu na temelju ove Uredbe. Ovom bi se Uredbom trebala utvrditi i posebna pravila za zbrajanje potpora s prihvatljivim troškovima koje je moguće utvrditi i bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi te za zbrajanje potpora s *de minimis* potporama. *De minimis* potpore često se ne dodjeljuju za određene prihvatljive troškove koje je moguće utvrditi niti ih se njima može pripisati. U tom slučaju trebalo bi omogućiti neometano zbrajanje *de minimis* potpora s državnim potporama izuzetima na temelju ove Uredbe. Ako se međutim *de minimis* potpore dodjeljuju za iste prihvatljive troškove koje je moguće utvrditi kao i državne potpore izuzete na temelju ove Uredbe, zbrajanje bi trebalo dopustiti samo do maksimalnog intenziteta potpore utvrđenog u Poglavlju III. ove Uredbe.
- (31) Financiranje Unije kojim centralno upravljaju institucije, agencije, zajednička poduzeća ili druga tijela Unije i koje nije izravno ili neizravno pod kontrolom država članica ne predstavlja državnu potporu. Ako se financiranje Unije kombinira s državnim potporama, za potrebe određivanja poštuju li se pragovi za prijavu i maksimalni intenziteti potpore ili maksimalni iznosi potpore, u obzir bi se trebale uzimati samo državne potpore, pod uvjetom da ukupan iznos javnog financiranja dodijeljenog u odnosu na iste prihvatljive troškove ne premašuje najpovoljniju stopu financiranja utvrđenu u primjenjivim propisima zakonodavstva Unije.
- (32) S obzirom na to da su državne potpore u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora u načelu zabranjene, važno je da sve strane mogu provjeriti je li određena potpora dodijeljena u skladu s primjenjivim pravilima. Stoga je transparentnost državnih potpora ključna za ispravnu primjenu pravila iz Ugovora i omogućuje bolju usklađenost, veću odgovornost, stručni pregled, a u konačnici i učinkovitiju javnu potrošnju. Kako bi se osigurala transparentnost, od država članica trebalo bi se zatražiti da uspostave sveobuhvatna *web*-mjesto o državnim potporama na regionalnoj ili nacionalnoj razini, na kojima se iznose sažeci informacija o svakoj mjeri potpore izuzetoj na temelju ove Uredbe. Ta bi obveza trebala biti uvjet za spojivost pojedinačne potpore s unutarnjim tržištem. U skladu s uobičajenom praksom objavljivanja informacija iz Direktive 2013/37/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, trebalo bi upotrebljavati standardizirani oblik radi omogućivanja pretraživanja i preuzimanja informacija te njihova jednostavnog objavljivanja na internetu. Poveznice na *web*-mjesto o državnim potporama za svaku državu članicu trebale bi se objaviti na *web*-mjestu Komisije. U skladu s člankom 3. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 994/98, kako je izmijenjena Uredbom (EU) br. 733/2013, sažetak informacija o svakoj mjeri potpore koja se izuzima na temelju ove Uredbe trebao bi se objaviti na *web*-mjestu Komisije.

⁽¹⁾ SL C 14, 19.1.2008., str. 6.

⁽²⁾ Direktiva 2013/37/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o izmjeni Direktive 2003/98/EZ o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora (SL L 175 27.6.2013., str. 1.).

- (33) U pogledu objave informacija o dodjelama pojedinačnih potpora primjereno je utvrditi pragove iznad kojih se objava može smatrati razmjernom uzimajući u obzir važnost potpora. Na temelju procjene programa potpora za ulaganje u primarnom poljoprivrednom sektoru s najvećim godišnjim izdacima prijavljenima u okviru izvršenja Godišnjeg izvješća 2013. za koje se može smatrati da narušavaju više od ostalih kategorija potpora Komisija je utvrdila prosječan iznos potpora po korisniku od 59 596 EUR. Stoga je kako bi se ograničilo administrativno opterećenje država članica primjereno utvrditi pragove za objavu informacija o dodjelama pojedinačnih potpora primarnim poljoprivrednim proizvođačima u razini od 60 000 EUR. Uzimajući u obzir da su prerada poljoprivrednih proizvoda i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda slični onima industrijskih proizvoda, primjereno je uskladiti pragove za objavu informacija o dodjelama pojedinačnih potpora s korisnicima u tim podsektorima kao i u sektoru šumarstva, a za djelatnosti izvan područja primjene članka 42. Ugovora s onima utvrđenima u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 ⁽¹⁾.
- (34) Kako bi se osigurao učinkovit nadzor, potrebno je u skladu s člankom 3. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 994/98 uspostaviti standardni obrazac, u kojemu bi države članice trebale Komisiji dostavljati sažetak informacija kada se, u skladu s ovom Uredbom, provodi program potpora ili kada se pojedinačna potpora dodjeljuje izvan bilo kojeg programa potpore. Osim toga, potrebno je u skladu s člankom 5. Uredbe Komisije (EZ) br. 794/2004 ⁽²⁾ i člankom 3. stavkom 4. Uredbe (EZ) br. 994/98 uspostaviti pravila o godišnjem izvješćivanju o potporama izuzetim iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora u skladu s uvjetima utvrđenima u ovoj Uredbi, uključujući posebne zahtjeve za određene kategorije potpora koje će države članice dostavljati Komisiji.
- (35) S obzirom na široku dostupnost potrebne tehnologije, sažetak informacija i godišnje izvješće trebaju biti u elektroničkom obliku i treba ih dostaviti Komisiji putem elektroničkih sustava Komisije.
- (36) Nadalje, potrebno je u skladu s člankom 3. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 994/98 uspostaviti pravila o evidenciji koju države članice trebaju voditi u pogledu potpora izuzetih ovom Uredbom iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora, s obzirom na rok zastare iz članka 15. Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 ⁽³⁾.
- (37) Radi jačanja učinkovitosti uvjeta spojivosti utvrđenih u ovoj Uredbi, u slučaju nepoštovanja tih zahtjeva Komisiji bi se trebalo omogućiti ukidanje pogodnosti skupnog izuzeća za buduće mjere potpore. Ako se nepoštovanje ove Uredbe odnosi samo na ograničenu skupinu mjera ili određena tijela uprave, Komisija bi trebala imati mogućnost ograničiti ukidanje pogodnosti skupnog izuzeća određene vrste potpore, određene korisnike ili mjere potpore koje su donijela određena tijela. Tim bi se ciljanim ukidanjem trebalo omogućiti proporcionalno otklanjanje izravno povezano s utvrđenim nepoštovanjem ove Uredbe. U slučaju neispunjenja uvjeta spojivosti utvrđenih u poglavljima I. i III., dodijeljene potpore nisu obuhvaćene ovom Uredbom i slijedom toga predstavljaju nezakonite potpore, koje Komisija ispituje u okviru relevantnog postupka utvrđenog u Uredbi (EZ) br. 659/1999. U slučaju neispunjenja zahtjeva iz poglavlja II., ukidanje pogodnosti skupnog izuzeća u odnosu na buduće mjere potpore ne utječe na činjenicu da se na prethodne mjere potpore koje su bile u skladu s ovom Uredbom primjenjivalo skupno izuzeće.
- (38) Uzimajući u obzir članak 107. stavak 3. točku (c) Ugovora, potpore ne smiju imati jedini učinak stalnog ili periodičnog smanjivanja troškova poslovanja koje bi korisnik potpora obično morao pokrivati te moraju biti razmjerne teškoćama koje je potrebno prevladati kako bi se osigurale društveno-gospodarske koristi u interesu Unije. Jednostrane državne potpore kojima se jednostavno nastoji poboljšati financijsko stanje proizvođača, ali koje ni na koji način ne pridonose razvoju sektora, a posebno potpore koje se dodjeljuju isključivo na temelju cijene, količine, proizvodne jedinice ili jedinice sredstava za proizvodnju, potrebno je smatrati potporom poslovanju koja nije u skladu s unutarnjim tržištem. Nadalje, ako se dodjeljuju u sektoru poljoprivrede, takve potpore vjerojatno će ometati i mehanizme zajedničkih organizacija tržišta. Stoga je potrebno ograničiti područje primjene ove Uredbe na određene vrste potpora.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivih s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004. o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 93. Ugovora o EZ-u (SL L 140, 30.4.2004., str. 1.).

⁽³⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 659/1999 o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka 93. Ugovora o EZ-u (SL L 83, 27.3.1999., str. 1.).

- (39) MSP-ovi imaju presudnu ulogu u stvaranju radnih mjesta i općenito djeluju kao faktor socijalne stabilnosti i gospodarskog napretka. Međutim, njihov razvoj može biti ograničen tržišnim nedostacima, što dovodi do poteškoća karakterističnih za MSP-ove. MSP-ovi često imaju teškoća pri nabavi kapitala ili zajmova, s obzirom na prirodu određenih financijskih tržišta nesklonih riziku i ograničene kolaterale koje mogu ponuditi. Zbog ograničenih sredstava može im biti ograničen i pristup informacijama, prvenstveno onih povezanih s novim tehnologijama i potencijalnim tržištima. Radi olakšanja razvoja gospodarskih djelatnosti MSP-ova, ovom je Uredbom prema tome potrebno određene kategorije potpora u korist MSP-ova izuzeti iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora.
- (40) Radi uklanjanja razlika koje mogu izazvati narušavanje tržišnog natjecanja i olakšanja koordinacije između različitih inicijativa Unije i nacionalnih inicijativa o MSP-ovima te zbog administrativne jasnoće i pravne sigurnosti, definicija MSP-ova koja se upotrebljava u ovoj Uredbi trebala bi se temeljiti na definicijama utvrđenima u Preporuci Komisije 2003/361/EZ ⁽¹⁾.
- (41) Kako bi se osigurala sukladnost s politikom ruralnog razvoja i postiglo pojednostavnjenje pravila koja se temelje na već stečenom iskustvu Komisije u pogledu primjene Uredbe (EU) br. 1857/2006 i Uredbe (EU) br. 800/2008 potrebno je izuzeti iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora različite kategorije potpora u korist MSP-ova koji se bave primarnom poljoprivrednom proizvodnjom, preradom i stavljanjem na tržište poljoprivrednih proizvoda.
- (42) Tim bi se kategorijama potpore posebno trebale obuhvatiti potpore za ulaganja kao što su ulaganja u materijalnu imovinu ili nematerijalnu imovinu ili za premještanje poljoprivrednih zgrada, potpore za pokretanje poslovanja i poslovne prilike kao što su potpore za mlade poljoprivrednike i za mala poljoprivredna gospodarstva, za skupine proizvođača te za sudjelovanje u programima kvalitete, potpore za olakšanje razvoja poslovanja kao što su potpore za prenošenje znanja i aktivnosti informiranja, potpore za savjetodavne usluge, potpore za promicanje, potpore za usluge zamjene poljoprivrednika, potpore za upravljanje rizikom i krizama kao što su potpore za nadoknadu gubitaka uzrokovanih nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom, potpore za troškove prevencije i iskorjenjivanja bolesti životinja i nametnika bilja te potpore za premije osiguranja kao i potpore za sektor stočarstva za ostvarivanje zajedničkih javnih ciljeva kao što su očuvanje genetičke kakvoće i zaštita zdravlja životinja i ljudi. Ta bi potpora posebno trebala biti usmjerena na poboljšanje konkurentnosti i održivosti cijelog sektora poljoprivrede.
- (43) Nadalje, isto je tako potrebno izuzeti potpore dodijeljene u korist MSP-ova koji djeluju u ruralnim područjima iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora na temelju ove Uredbe. U tom pogledu i kako bi se osigurala sukladnost između mjera ruralnog razvoja sufinanciranih sredstvima EPFRR-a i mjera financiranih iz dodatnih nacionalnih sredstava, pravila utvrđena ovom Uredbom trebala bi biti u najvećoj mogućoj mjeri u skladu s pravilima utvrđenima Uredbom (EU) br. 1305/2013 te delegiranim i provedbenim aktima donesenima u skladu s tom Uredbom.
- (44) Ostale kategorije potpore, primjerice potpore za istraživanje i razvoj u sektorima poljoprivrede i šumarstva, potpore za uklanjanje štete uzrokovane elementarnom nepogodom u sektoru poljoprivrede, potpore za ulaganja u korist očuvanja kulturne i prirodne baštine na poljoprivrednim gospodarstvima te potpore u korist šumarstva koje se dodjeljuju MSP-ovima i velikim poduzećima, potrebno je izuzeti iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora. Posebice, u pogledu potpora u korist šumarstva i kako bi se osigurala sukladnost između mjera ruralnog razvoja sufinanciranih sredstvima EPFRR-a i mjera financiranih iz dodatnih nacionalnih sredstava ili mjera financiranih isključivo državnim potporama, pravila utvrđena ovom Uredbom trebala bi u najvećoj mogućoj mjeri biti u skladu s pravilima utvrđenima Uredbom (EU) br. 1305/2013 te delegiranim i provedbenim aktima.
- (45) Potpore dodijeljene MSP-ovima koji se bave primarnom poljoprivrednom proizvodnjom, preradom i stavljanjem na tržište poljoprivrednih proizvoda, potpore za istraživanje i razvoj, potpore u korist sektora šumarstva ili potpore u korist MSP-ova u ruralnim područjima za djelatnosti izvan područja primjene članka 42. Ugovora isto se tako mogu izuzeti iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora u skladu s uvjetima iz Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014. Ako to države članice smatraju primjerenijim, mogu isto tako odabrati dodijeliti potpore koje pripadaju prethodno navedenim kategorijama u skladu s uvjetima utvrđenima u Uredbi (EU) br. 651/2014.

⁽¹⁾ Preporuka Komisije 2003/361/EZ o definiciji mikro, malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

Posebno, države članice mogu odabrati MSP-ovima koji se bave primarnom poljoprivrednom proizvodnjom dodijeliti regionalne operativne potpore kako bi nadoknadili dodatne troškove osim troškova prijevoza u najudaljenije regije, potpore za savjetodavne usluge u korist MSP-ova, potpore za financiranje rizika, potpore za istraživanje i razvoj, potpore za inovacije za MSP-ove, potpore za zaštitu okoliša, potpore za usavršavanje i potpore za radnike u nepovoljnom položaju u skladu s uvjetima utvrđenima u Uredbi (EU) br. 651/2014. U tom kontekstu i u cilju pojašnjavanja odnosa između područja primjene ove Uredbe i Uredbe (EU) br. 651/2014, potrebno je napomenuti da se ciljevi, kategorije potpore i uvjeti potpore utvrđeni u dvjema uredbama razlikuju iako se mogu odnositi na istu vrstu korisnika.

- (46) Kako bi se poboljšali gospodarski rezultati i ekološka učinkovitost te učinkovitost MSP-ova koji djeluju u poljoprivrednom sektoru te osigurala infrastruktura potrebna za razvoj poljoprivrede i kako bi se pružila potpora za nepovratna ulaganja potrebna za postizanje ciljeva zaštite okoliša, trebalo bi osigurati potpore za ulaganja u materijalnu ili nematerijalnu imovinu koje pridonose tim ciljevima. Ta bi ulaganja trebala biti u skladu sa zakonodavstvom Unije i s nacionalnim pravom dotičnih država članica o zaštiti okoliša. Osim toga, potpora za ulaganja za koja je potrebna procjena utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ podliježe uvjetu da je takva procjena izvršena i da je odobrenje za provedbu predmetnog projekta ulaganja dano prije datuma dodjele pojedinačne potpore.
- (47) Zbog rizika od narušavanja tržišnog natjecanja do kojeg bi došlo zbog ciljanih potpora za ulaganje u sektoru primarne poljoprivredne proizvodnje, potpora za ulaganje koja je izuzeta iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora na temelju ove Uredbe ne bi trebala biti ograničena na određeni poljoprivredni proizvod. Ovaj uvjet ne mora sprječavati državu članicu da isključi određene poljoprivredne proizvode iz područja primjene određene potpore, posebno onda kada za njih ne postoje uobičajene prodajne mogućnosti. Nadalje, potpore određenim vrstama ulaganja ne bi trebale same po sebi biti prihvatljive za izuzeće iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora na temelju ove Uredbe.
- (48) Kako bi se osigurala odgovarajuća ravnoteža između najmanjeg mogućeg narušavanja tržišnog natjecanja i promicanja energije te učinkovitog korištenja resursa, u slučaju ulaganja na poljoprivrednim gospodarstvima povezanih s primarnom poljoprivrednom proizvodnjom ovom je Uredbom potrebno predvidjeti da se potpore dodjeljuju samo za ulaganja povezana s proizvodnjom biogoriva na razini gospodarstva ili energije iz obnovljivih izvora i samo ako ta proizvodnja nije veća od prosječne godišnje potrošnje energije ili goriva gospodarstva. U tom slučaju potpore za biogoriva trebalo bi obuhvatiti ako ih se dodjeljuje za održiva biogoriva u skladu s Direktivom 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.
- (49) Kako bi se potaknuo prijelaz na proizvodnju naprednijih oblika biogoriva, kako je predviđeno pravilima o horizontalnim državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju, potporu za hranu koja se temelji na biogorivu trebalo bi u slučaju potpora za ulaganje povezano s preradom poljoprivrednih proizvoda izuzeti iz ove Uredbe.
- (50) Kako bi se osiguralo i olakšalo pokretanje poslovanja mladih poljoprivrednika te razvoj malih gospodarstava koja mogu biti gospodarski održiva, potrebno je potpore za pokretanje poslovanja izuzeti iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora. Kako bi se osigurala održivost novo uspostavljenih poljoprivrednih djelatnosti, potpore treba uvjetovati podnošenjem poslovnog plana. Potporama za pokretanje poslovanja trebalo bi se obuhvatiti samo početno razdoblje poslovanja i ne bi trebale postati potpore poslovanju.
- (51) Kako bi se poljoprivrednom sektoru pomoglo da se suoči s izazovima povezanim s povećanom konkurencijom i konsolidacijom silaznih tržišta u odnosu na stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda, uključujući lokalna tržišta, treba poticati osnivanje skupina i organizacija proizvođača. Stoga je potrebno iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora izuzeti potpore za osnivanje skupina i organizacija proizvođača. Potpore bi trebale uživati samo skupine i organizacije proizvođača koje se smatraju MSP-ovima. Kako bi osiguralo da skupina i organizacija proizvođača postane održivi subjekt, nadležnom je tijelu potrebno dostaviti poslovni plan kao uvjet da bi države članice službeno priznale skupinu proizvođača. Kako bi se spriječilo pružanje potpora poslovanju i zadržao učinak poticaja, trajanje potpora treba ograničiti na najviše pet godina.

⁽¹⁾ Direktiva 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (SL L 26, 28.1.2012., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora te o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ (SL L 140, 5.6.2009., str. 16.).

- (52) Kako bi se poboljšale prilike na tržištu i ostvarila dodana vrijednost za predmetne poljoprivredne proizvode, potrebno je potaknuti MSP-ove na sudjelovanje u Unijinim ili nacionalnim programima kvalitete te je stoga potrebno potpore za poljoprivrednike koji sudjeluju u programima kvalitete izuzeti iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora. S obzirom se u trenutku pristupanja tim programima kvalitete i u prvim godinama sudjelovanja dodatni troškovi i obveze uvedene za MSP-ove kao rezultat njihova sudjelovanja ne mogu u potpunosti nadoknaditi na tržištu, izravne potpore korisniku potrebno je ograničiti na poljoprivrednike koji prvi put sudjeluju i njima bi se trebalo obuhvatiti razdoblje od najviše pet godina. Nadalje, potrebno je dodijeliti potpore u obliku subvencioniranih usluga za troškove obveznih kontrolnih mjera u pogledu programa kvalitete ili za troškove aktivnosti istraživanja tržišta ili za pripremu zahtjeva za priznavanje programa kvalitete Unije.
- (53) Radi poboljšanja konkurentnosti i učinkovite uporabe resursa te poboljšanja ekološke učinkovitosti, održivog upravljanja i ukupne učinkovitosti MSP-ova primjereno je iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora izuzeti potpore za prenošenje znanja, aktivnosti informiranja i poljoprivredne savjetodavne usluge te mjere promicanja.
- (54) Dobro upravljanje rizikom i krizama ključan je alat za održiv i konkurentan sektor poljoprivrede. Primarna poljoprivredna proizvodnja izložena je posebnim prirodnim, klimatskim i zdravstvenim rizicima i krizama. Stoga je potrebno ograničiti potpore za upravljanje rizikom i krizama te potpore za sektor stočarstva na MSP-ove koji se bave primarnom poljoprivrednom proizvodnjom. Državne potpore za nadoknadu gubitaka uzrokovanih nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom, potpore za borbu protiv bolesti životinja i nametnika bilja te potpore za plaćanje premija osiguranja trebalo bi ograničiti na pomaganje korisnicima u suočavanju s određenim teškoćama unatoč tome što su poduzeti razumni naponi za smanjivanje tih rizika na najmanju moguću mjeru. Učinak državnih potpora ne bi trebalo biti poticanje korisnika na preuzimanje nepotrebnih rizika. MSP-ovi koji se bave primarnom poljoprivrednom proizvodnjom trebali bi sami snositi posljedice nerazboritih izbora metoda proizvodnje ili proizvoda.
- (55) Komisija je primijenila članke 107. i 108. Ugovora na potpore u korist očuvanja prirodne i kulturne baštine u brojnim slučajevima, posebno u okviru Smjernica Zajednice o državnim potporama u sektoru poljoprivrede i šumarstva za razdoblje od 2007. do 2006. i Uredbe (EZ) br. 1857/2006. U razdoblju od 2007. do 2013. potpore za ulaganje u očuvanje tradicionalnog okoliša i zgrada u korist MSP-ova izuzete su iz obveze prijave u okviru Uredbe (EZ) br. 1857/2006, dok potpore za ulaganje u očuvanje tradicionalnog okoliša i zgrada u korist velikih poduzeća podliježu obvezi prijave i Komisija ih je odobrila u skladu sa Smjericama Zajednice o državnim potporama u sektoru poljoprivrede i šumarstva 2007. – 2013. Tijekom tog razdoblja Komisija je ocijenila više od 87 potpora za ulaganje povezanih s očuvanjem tradicionalnog okoliša i zgrada smještenih na poljoprivrednim gospodarstvima. Projekti očuvanja baštine, čak i kad ih provode velika poduzeća, obično ne izazivaju znatno narušavanje tržišnog natjecanja. Stoga je potrebno da se Komisija koristi ovlastima koje su joj dodijeljene Uredbom (EZ) br. 994/98 u pogledu potpora u korist očuvanja prirodne i kulturne baštine.
- (56) Kako bi se potpore za očuvanje kulturne i prirodne baštine izuzele iz obveze prijave na temelju ove Uredbe, potrebno ih je dodijeliti za ulaganja u materijalnu imovinu ili kapitalne radove usmjerene na očuvanje kulturne i prirodne baštine. Kulturna ili prirodna baština trebala bi biti smještena na poljoprivrednom gospodarstvu korisnika i kao takvu trebalo bi je službeno priznati nadležno javno tijelo u državi članici. S obzirom na prag prijave za ove potpore u iznosu od 500 000 EUR po projektu ulaganja predviđen ovom Uredbom, koji se na temelju Smjernica Europske unije o državnim potporama u sektorima poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima za razdoblje 2014. – 2020. smatraju malom infrastrukturom, primjereno je na temelju ove Uredbe utvrditi intenzitet potpore do 100 % prihvatljivih troškova.
- (57) Hitne situacije uzrokovane elementarnim nepogodama zahtijevaju hitno djelovanje davatelja potpora. Stoga je važno osigurati brzu provedbu predviđenih potpora. Nadalje, Komisija je primijenila članke 107. i 108. Ugovora u velikom broju odluka o nadoknadi štete koje je sektor poljoprivrede pretrpio zbog elementarnih nepogoda. Smjericama Zajednice o državnim potporama u sektoru poljoprivrede i šumarstva od 2007. do 2013. već je obuhvaćena mogućnost odobrenja programa potpore za nadoknadu šteta uzrokovanih elementarnim nepogodama. U razdoblju od 2007. do 2012. i primjenom Smjernica Zajednice o državnim potporama u sektoru poljoprivrede i šumarstva od 2007. do 2013., Komisija je odobrila više od 25 potpora povezanih s nadoknadom šteta

koje je sektor poljoprivrede pretrpio zbog elementarnih nepogoda. Iskustvo Komisije pokazalo je da takve mjere treba provesti brzo kako bi bile učinkovite. U skladu s time, potrebno je pojednostavniti postupak prijave za takve potpore. Štoviše, njima se ne izaziva znatno narušavanje tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu zbog njihove kompenzacijske prirode i postojanja jasnih kriterija spojivosti s unutarnjim tržištem. Stoga je primjereno da se Komisija koristi i ovlastima koje su joj dodijeljene Uredbom (EZ) br. 994/98 u pogledu potpora za nadoknadu štete uzrokovane elementarnim nepogodama u sektoru poljoprivrede.

- (58) Potpore za uklanjanje štete uzrokovane elementarnim nepogodama trebale bi stoga biti dostupne poduzetnicima u cijelom sektoru poljoprivrede i trebalo bi ih dodijeliti SMP-ovima i velikim poduzećima. Uvjetima za izuzeće potpore za uklanjanje štete uzrokovane elementarnim nepogodama slijedi se već uspostavljena praksa i odnose se na formalno priznanje prirode događaja kao elementarne nepogode od strane nadležnih tijela država članica, na postojanje izravne uzročno-posljedične veze između elementarne nepogode i štete koju je pretrpio korisnik te bi se njima trebalo osigurati izbjegavanje prekomjerne nadoknade. Točnije, države članice trebale bi izbjeći prekomjernu nadoknadu kao rezultat kombinacije takve potpore s drugim nadoknadama koje su primili korisnici uključujući plaćanja primljena u okviru programa osiguranja.
- (59) Potporama za istraživanje i razvoj može se pridonijeti održivom gospodarskom rastu i jačanju konkurentnosti. Na temelju iskustva Komisije u primjeni Smjernica Zajednice o državnim potporama u sektoru poljoprivrede i šumarstva od 2007. do 2013., Okvira Zajednice za državne potpore za istraživanja, razvoj i inovacije ⁽¹⁾ i Uredbe (EZ) br. 800/2008 na potpore za istraživanje i razvoj u sektorima poljoprivrede i šumarstva, potrebno je iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. izuzeti potpore za istraživanje i razvoj koje ispunjavaju uvjete utvrđene u ovoj Uredbi. Budući da je promicanje istraživanja i razvoja važan cilj od zajedničkog interesa, ovom bi se Uredbom trebalo zahtijevati da istraživački projekt bude u interesu svih poduzetnika u pojedinom sektoru ili podsektoru poljoprivrede ili šumarstva. Informacije o istraživačkom projektu i njegove rezultate potrebno je objaviti na internetu. Nadalje, rezultati istraživanja trebaju biti besplatno dostupni zainteresiranim poduzetnicima.
- (60) Šumarstvo je sastavni dio ruralnog razvoja. Komisija je primijenila članke 107. i 108. Ugovora na poduzetnike koji djeluju u sektoru šumarstva u brojnim odlukama, a osobito u okviru Smjernica Zajednice o državnim potporama u sektoru poljoprivrede i šumarstva od 2007. do 2013. U razdoblju od 2007. do 2012. Komisija je odobrila 140 potpora u korist sektora šumarstva u skladu s tim Smjernicama. U svjetlu znatnog iskustva koje je Komisija stekla u primjeni tih Smjernica na poduzetnike koji djeluju u sektoru šumarstva, primjereno je da, radi pojednostavnjenja postupaka, ali i istovremenog osiguranja učinkovitog nadzora i praćenja Komisije, Komisija upotrijebi i ovlasti koje su joj dane Uredbom (EZ) br. 994/98 u pogledu potpora u korist sektora šumarstva. U skladu s iskustvom Komisije, potpore dodijeljene u sektoru šumarstva za mjere koje su dio programa ruralnog razvoja i koje su ili sufinancirane sredstvima EPFRR-a ili su dodijeljene kao dodatno nacionalno financiranje tim sufinanciranim mjerama ne izazivaju znatno narušavanje tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu. Osim toga, potpore za prenošenje znanja u sektoru šumarstva i potpore za savjetodavne usluge u sektoru šumarstva ne izazivaju znatno narušavanje tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu iako su dodijeljene izvan programa ruralnog razvoja. U ovoj Uredbi potrebno je definirati jasne uvjete spojivosti takvih mjera s unutarnjim tržištem. Oni bi u najvećoj mogućoj mjeri trebali biti u skladu s pravilima utvrđenima Uredbom (EU) br. 1305/2013 te delegiranim i provedbenim aktima donesenima u skladu s tom Uredbom.
- (61) Tim kategorijama potpore potrebno je posebno obuhvatiti potpore za pošumljavanje i uspostavu šumskih područja, potpore za poljoprivredno-šumarske sustave, potpore za sprječavanje i otklanjanje štete nanosene šumama požarom, elementarnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama, nametnicima bilja ili katastrofalnim događajima, potpore za ulaganje kojima se poboljšava otpornost i ekološka vrijednost šumskih ekosustava, potpore za neprimljene povezane sa šumskim područjima u okviru mreže Natura 2000 kako je utvrđeno člankom 3. Direktive Vijeća 92/43/EEZ ⁽²⁾ i člankom 3. Direktive 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, potpore za šumarsko-okolišne i klimatske usluge i očuvanje šuma, potpore za prenošenje znanja i aktivnosti informiranja, potpore za savjetodavne usluge, potpore za ulaganje u infrastrukturu te potpore za ulaganje u šumarske tehnologije te preradu, pokretanje i stavljanje na tržište šumarskih proizvoda. Potporama za sektor šumarstva trebalo bi se izbjeći narušavanje tržišnog natjecanja i one trebaju biti tržišno neutralne.

⁽¹⁾ SL C 323, 30.12.2006., str. 1.

⁽²⁾ Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.).

⁽³⁾ Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7.).

- (62) Kako bi se osigurala sukladnost s Uredbom (EU) br. 1305/2013 te postiglo pojednostavnjenje pravila za dobivanje odobrenja državnih potpora za sufinancirani dio i dodatno financiranje nacionalnih programa ruralnog razvoja, potpore u korist sektora šumarstva izuzete iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora na temelju ove Uredbe trebale bi biti identične temeljnim mjerama ruralnog razvoja, a izuzete potpore trebalo bi dodijeliti samo prema programu ruralnog razvoja dotične države članice i u skladu s njim. Međutim, intenziteti potpora i prihvatljivi troškovi trebali bi također biti u skladu s općim načelima Unije o državnim potporama i pravilima o državnim potporama koja se primjenjuju na sektor poljoprivrede. Stoga troškovi, kao što je obrtni kapital koji prati novo ulaganje i s njime je povezan, ne bi trebali biti prihvatljivi za potpore na temelju ove Uredbe. U skladu s odgovarajućim programima ruralnog razvoja koje je odobrila Komisija, ulaganja uključena u mjere za šumarstvo mogla bi obuhvatiti i jednokratne šumske tretmane potrebne za pripremu ulaganja, ako to dopušta cilj relevantne odredbe ruralnog razvoja. Trebalo bi biti moguće da se potpore za prenošenje znanja, potpore za savjetodavne usluge te potpore za okrupnjavanje šumskog zemljišta dodjeljuju neovisno o tome jesu li te potpore integrirane u nacionalne programe ruralnog razvoja.
- (63) Gospodarska diversifikacija i stvaranje novih gospodarskih djelatnosti nužni su za razvoj i konkurentnost ruralnih područja, a posebno za MSP-ove koji su okosnica ruralnog gospodarstva Unije. Uredbom (EU) br. 1305/2013 predviđene su mjere za potporu razvoju nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima usmjerenih na promicanje zapošljavanja, uspostavljanje kvalitetnih radnih mjesta u ruralnim područjima, zadržavanje već postojećih radnih mjesta, smanjenje sezonskih fluktuacija u zapošljavanju, razvoj nepoljoprivrednih sektora izvan poljoprivrede i prerade hrane, istodobno potičući integraciju djelatnosti i lokalnih međusektorskih veza.
- (64) Kako bi se osigurala sukladnost s Uredbom (EU) br. 1305/2013 te postiglo pojednostavnjenje pravila za dobivanje odobrenja državnih potpora za sufinancirani dio i dodatno financiranje nacionalnih programa ruralnog razvoja, ovom je Uredbom potrebno izuzeti različite kategorije potpora u korist MSP-ova u ruralnim područjima iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora. Tim kategorijama potpora posebno bi trebalo obuhvatiti potpore za ulaganja koja se odnose na preradu poljoprivrednih proizvoda u nepoljoprivredne proizvode ili proizvodnju pamuka, potpore za pokretanje poslovanja za nepoljoprivredne djelatnosti, potpore za savjetodavne usluge, potpore za prenošenje znanja i aktivnosti informiranja i potpore za poljoprivrednike koji prvi put sudjeluju u programima kvalitete za pamuk i prehrambene proizvode te mjere promicanja prehrambenih proizvoda. Potpore koje treba izuzeti iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora u okviru ove Uredbe trebale bi biti identične temeljnim mjerama ruralnog razvoja, a izuzetu potporu trebalo bi dodijeliti samo prema programu ruralnog razvoja dotične države članice i u skladu s njim. Međutim, intenziteti potpora i prihvatljivi troškovi trebali bi također biti u skladu s općim načelima Unije o državnim potporama i pravilima o horizontalnim državnim potporama. Stoga troškovi, kao što je obrtni kapital koji prati novo ulaganje i s njime je povezan, ne bi trebali biti prihvatljivi za potpore na temelju ove Uredbe.
- (65) U pogledu potpora za ulaganja koja se odnose na preradu poljoprivrednih proizvoda u nepoljoprivredne proizvode, trebalo bi navesti da ulaganja povezana s proizvodnjom biogoriva ili energije iz obnovljivih izvora ne bi trebala biti prihvatljiva za potpore na temelju ove Uredbe. Načelno, na takva ulaganja trebala bi se primjenjivati pravila o horizontalnim državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju.
- (66) U slučaju nekoliko kategorija potpora kao što su: (a) potpore za troškove istraživanja tržišta, idejnog stvaranja i oblikovanja proizvoda te pripreme zahtjeva za priznavanje programa kvalitete; (b) potpore za troškove obveznih mjera kontrole povezanih s programima kvalitete; (c) potpore za prenošenje znanja i aktivnosti informiranja; (d) potpore za savjetodavne usluge; (e) potpore za usluge zamjene na poljoprivrednom gospodarstvu; (f) potpore za mjere promicanja; (g) potpore za nadoknadu troškova sprečavanja i iskorjenjivanja bolesti životinja ili nametnika bilja i (h) potpore za sektor stočarstva, potpore se dodjeljuju krajnjim korisnicima potpora neizravno, u naravi, s pomoću subvencioniranih usluga. U takvim je slučajevima potporu potrebno isplatiti pružatelju predmetne usluge ili aktivnosti. Pri odabiru pružatelja potrebno je uzeti u obzir odgovarajuća primjenjiva pravila o javnoj nabavi i načela transparentnosti, otvorenosti i nediskriminacije u postupku odabira.
- (67) S obzirom na iskustvo Komisije u tom području, načelno je nužno provoditi periodičku reviziju politike državnih potpora. Zato je potrebno ograničiti razdoblje primjene ove Uredbe. Stoga je primjereno utvrditi prijelazne odredbe, uključujući pravila o razdoblju prilagodbe na kraju razdoblja važenja ove Uredbe za izuzete programe potpora. Tim bi pravilima trebalo državama članicama omogućiti rok za prilagodbu eventualnom novom režimu.

DONIJELA JE OVU UREDBU:

SADRŽAJ

POGLAVLJE I.	ZAJEDNIČKE ODREDBE	13
POGLAVLJE II.	POSTUPOVNI ZAHTEVI	25
POGLAVLJE III.	KATEGORIJE POTPORA	26
Odjeljak 1.	Potpore u korist MSP-ova koji se bave primarnom poljoprivrednom proizvodnjom, preradom poljoprivrednih proizvoda i stavljanjem na tržište poljoprivrednih proizvoda	26
Odjeljak 2.	Potpore za ulaganje u očuvanje kulturne i prirodne baštine na poljoprivrednim gospodarstvima	43
Odjeljak 3.	Potpore za uklanjanje štete uzrokovane elementarnim nepogodama u sektoru poljoprivrede	44
Odjeljak 4.	Potpore za istraživanje i razvoj u sektorima poljoprivrede i šumarstva	45
Odjeljak 5.	Potpore u korist šumarstva	46
Odjeljak 6.	Potpore u korist MSP-ova u ruralnim područjima, koje se sufinancira sredstvima EPFRR-a ili dodjeljuje kao dodatno nacionalno financiranje takvim sufinanciranim mjerama	59
POGLAVLJE IV.	PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	65

POGLAVLJE I.

ZAJEDNIČKE ODREDBE

Članak 1.

Područje primjene

1. Ova Uredba primjenjuje se na sljedeće kategorije potpora:

(a) potpore u korist mikro, malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi):

- i. koja djeluju u poljoprivrednom sektoru tj. primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, preradi i stavljanju na tržište poljoprivrednih proizvoda, izuzev članaka 14., 15., 16., 18. i 23. te članka 25. do 28. koji se primjenjuju na MSP-ove koji se bave samo primarnom poljoprivrednom proizvodnjom;
- ii. za djelatnosti koje nisu obuhvaćene područjem primjene članka 42. Ugovora ako su takve potpore dodijeljene u skladu s Uredbom (EU) br. 1305/2013 te su ili sufinancirane sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) ili dodijeljene kao dodatno nacionalno financiranje za takve sufinancirane mjere.

(b) potpore za ulaganje u očuvanje kulturne i prirodne baštine smještene na poljoprivrednim gospodarstvima;

(c) potpore u korist uklanjanja štete uzrokovane elementarnim nepogodama u sektoru poljoprivrede;

(d) potpore za istraživanje i razvoj u sektorima poljoprivrede i šumarstva;

(e) potpore u korist šumarstva.

2. Ako to države članice smatraju primjerenim, mogu odabrati dodijeliti potpore iz stavka 1. točaka (a), (d) i (e) ovog članka prema uvjetima i u skladu s Uredbom (EU) br. 651/2014.

3. Ova se Uredba ne primjenjuje na potpore u korist:
 - (a) sektora šumarstva koje se ne sufinanciraju sredstvima EPFRR-a ili odobravaju kao dodatno nacionalno financiranje za takve sufinancirane mjere, izuzev članaka 31., 38., 39. i 43.;
 - (b) MSP-ova za djelatnosti koje nisu obuhvaćene područjem primjene članka 42. Ugovora i koje nisu sufinancirane sredstvima EPFRR-a ili dodijeljene kao dodatno nacionalno financiranje za takvu sufinanciranu mjeru.
4. Ova se Uredba ne primjenjuje na:
 - (a) programe potpora predviđene u člancima 17., 32. i 33., članku 34. stavku 5. točkama (a) do (c) i člancima 35., 40., 41., i 44. ove Uredbe ako prosječni godišnji proračun za državne potpore premašuje 150 milijuna EUR, počevši šest mjeseci nakon njihova stupanja na snagu. Nakon procjene odgovarajućeg plana evaluacije koji joj je država članica prijavila u roku od 20 radnih dana od stupanja programa na snagu, Komisija može odlučiti da se ova Uredba i dalje primjenjuje na bilo koji od tih programa i tijekom dužeg razdoblja;
 - (b) eventualne izmjene programa iz stavka 4. točke (a) ovog članka, osim izmjena koje ne mogu utjecati na spojivost programa potpore u skladu s ovom Uredbom ili znatno utjecati na sadržaj odobrenog plana evaluacije;
 - (c) potpore za djelatnosti povezane s izvozom u treće zemlje ili države članice, to jest potpore izravno povezane s izvezenim količinama, uspostavom i radom distribucijske mreže ili ostalim tekućim troškovima povezanim s izvoznom djelatnošću;
 - (d) potpore uvjetovane time da se prednost daje uporabi domaće robe u odnosu na uvezenu robu.
5. Izuzev članka 30., ova se Uredba ne primjenjuje na:
 - (a) programe potpora u kojima nije izričito isključeno plaćanje pojedinačne potpore u korist poduzetnika koji podliježe neizvršenom nalogu za povrat sredstava na temelju prethodne odluke Komisije kojom se potpora ocjenjuje nezakonitom i nesukladnom s unutarnjim tržištem;
 - (b) jednokratne potpore u korist poduzetnika koji podliježe neizvršenom nalogu za povrat sredstava na temelju prethodne odluke Komisije kojom se potpora ocjenjuje nezakonitom i nesukladnom s unutarnjim tržištem.
6. Ova se Uredba ne primjenjuje na potpore poduzetnicima u teškoćama, izuzev na:
 - (a) potpore za uklanjanje štete prouzročene elementarnim nepogodama u skladu s člankom 30., potpore za troškove iskorjenjivanja bolesti životinja u skladu s člankom 26. stavkom 8. i potpore za uklanjanje i uništenje uginule stoke u skladu s člankom 27. stavkom 1. točkama (c), (d) i (e);
 - (b) potpore za pojave koje slijede pod uvjetom da je poduzetnik postao poduzetnik u teškoćama zbog gubitaka ili šteta prouzročenih dotičnom pojavom:
 - i. za nadoknadu gubitaka uzrokovanih nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom u skladu s člankom 25.;
 - ii. potpore za troškove iskorjenjivanja nametnika bilja i za uklanjanje štete uzrokovane bolestima životinja i nametnicima bilja u skladu s člankom 26. stavcima 8. i 9.;
 - iii. potpore za uklanjanje štete nanese šumama šumskim požarima, elementarnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom, drugim nepovoljnim klimatskim prilikama, nametnicima bilja, nepogodama i pojavama vezanima uz klimatske promjene u skladu s člankom 34. stavkom 5. točkom (d).

7. Ova Uredba ne primjenjuje se na potpore koje same po sebi, s obzirom na uvjete koji su s njima povezani ili s obzirom na način financiranja, podrazumijevaju neizbježnu povredu prava Unije, a posebno na:
- (a) potpore za koje dodjela potpore ovisi o obvezi korisnika da ima poslovni nastan u određenoj državi članici ili da većina njegovih poslovnih jedinica ima poslovni nastan u toj državi članici;
 - (b) potpore za koje dodjela potpore ovisi o obvezi korisnika da upotrebljava robu proizvedenu ili usluge pružene na državnom području;
 - (c) potpore kojima se korisnicima ograničava mogućnost uporabe rezultata istraživanja, razvoja i inovacija u ostalim državama članicama.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) "potpora" znači svaka mjera koja ispunjava sve kriterije utvrđene u članku 107. stavku 1. Ugovora;
- (2) "MSP" ili "mikro, mala i srednja poduzeća" znači poduzetnici koji ispunjavaju kriterije utvrđene u Prilogu I.;
- (3) "sektor poljoprivrede" znači svi poduzetnici koji se bave primarnom poljoprivrednom proizvodnjom, preradom ili stavljanjem na tržište poljoprivrednih proizvoda;
- (4) "poljoprivredni proizvod" znači proizvodi navedeni u Prilogu I. Ugovoru, osim proizvoda ribarstva i akvakulture navedenih u Prilogu I. Uredbi (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
- (5) "primarna poljoprivredna proizvodnja" znači proizvodnja proizvoda iz tla ili stočarstva navedenih u Prilogu I. Ugovoru bez obavljanja dodatnih radnji kojima bi se promijenila priroda tih proizvoda;
- (6) "prerada poljoprivrednih proizvoda" znači svako djelovanje na poljoprivrednom proizvodu čiji je rezultat proizvod koji je i sâm poljoprivredni proizvod, osim djelatnosti na poljoprivrednim dobrima koje su neophodne za pripremu životinjskih ili biljnih proizvoda za prvu prodaju;
- (7) "stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda" znači držanje ili izlaganje u cilju prodaje, ponuda na prodaju, isporuka ili bilo koji drugi način stavljanja na tržište, osim prve prodaje preprodateljima i prerađivačima koju obavlja primarni proizvođač i svih djelatnosti povezanih s pripremom proizvoda za takvu prvu prodaju; prodaja krajnjim potrošačima koju obavlja primarni proizvođač smatra se stavljanjem na tržište poljoprivrednih proizvoda ako se odvija u zasebnim za to predviđenim prostorijama;
- (8) "poljoprivredno gospodarstvo" znači jedinica koja se sastoji od zemljišta, prostorija i objekata koji se upotrebljavaju za primarnu poljoprivrednu proizvodnju;
- (9) "elementarne nepogode" znači potresi, snježne lavine, odroni tla i poplave, pijavice, uragani, erupcije vulkana i šumski požari prirodnog podrijetla;
- (10) "program potpora" znači svaki akt na temelju kojeg se mogu, bez potrebe za daljnjim provedbenim mjerama, dodjeljivati pojedinačne potpore poduzetnicima koji su utvrđeni u aktu na općenit i apstraktan način te svaki akt na temelju kojeg se potpora koja nije povezana s određenim projektom može dodijeliti jednom poduzetniku ili više njih na neodređeno razdoblje i u neodređenom iznosu;
- (11) "plan evaluacije" znači dokument koji sadržava najmanje ove minimalne elemente: ciljeve programa potpore koji se vrednuje; pitanja evaluacije; pokazatelje rezultata; predviđenu metodologiju za provedbu evaluacije; zahtjeve u pogledu prikupljanja podataka; predloženi vremenski okvir evaluacije, uključujući dan podnošenja završnog izvješća o evaluaciji; opis neovisnog tijela koje provodi evaluaciju ili kriterije koji će se primjenjivati na njegov odabir i načine osiguravanja javnosti evaluacije;

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture, izmjeni uredbi Vijeća (EZ) br. 1184/2006 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 104/2000 (SL L 354, 28.12.2013., str. 1.).

- (12) "pojedinačna potpora" znači:
- (a) jednokratna potpora i
 - (b) potpora dodijeljena pojedinačnim korisnicima na temelju programa potpora;
- (13) "jednokratna potpora" znači potpora koja nije dodijeljena na temelju programa potpora;
- (14) "poduzetnik u teškoćama" znači poduzetnik za kojeg vrijedi najmanje jedna od sljedećih okolnosti:
- (a) U slučaju društva s ograničenom odgovornošću (osim MSP-a koji postoji manje od tri godine) ako je više od polovice njegova upisanog temeljnog kapitala izgubljeno zbog prenesenih gubitaka. To se događa kada se odbijanjem prenesenih gubitaka od pričuva (i svih drugih elemenata koji se općenito smatraju dijelom vlastitog kapitala društva) dobije negativan kumulativni iznos koji premašuje polovicu upisanog temeljnog kapitala. Za potrebe ove odredbe "društvo s ograničenom odgovornošću" odnosi se posebno na dvije vrste društava navedene u Prilogu I. Direktivi 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, a "vlasnički kapital" obuhvaća, prema potrebi, sve premije na emitirane dionice;
 - (b) U slučaju društva u kojem najmanje nekoliko članova snosi neograničenu odgovornost za dug društva (osim MSP-a koji postoji manje od tri godine), ako je više od polovice njegova kapitala navedenog u financijskom izvještaju društva izgubljeno zbog prenesenih gubitaka. Za potrebe ove odredbe "društvo u kojem najmanje nekoliko članova snosi neograničenu odgovornost za dug društva" odnosi se posebno na vrste društva navedene u Prilogu II. Direktivi 2013/34/EU;
 - (c) ako se nad poduzetnikom provodi cjelokupni stečajni postupak ili on ispunjava kriterije u skladu s nacionalnim pravom da se nad njim provede cjelokupni stečajni postupak na zahtjev vjerovnika;
 - (d) ako je poduzetnik primio potporu za sanaciju, a još nije nadoknadio zajam ili okončao jamstvo, ili je primio potporu za restrukturiranje, a još je podložan planu restrukturiranja;
 - (e) u slučaju poduzetnika koji nije MSP, ako je tijekom zadnje dvije godine:
 - i. omjer knjigovodstvenog duga i kapitala poduzetnika bio veći od 7,5 i
 - ii. EBITDA koeficijent pokriva kamata poduzetnika bio niži od 1,0;
- (15) "uginula stoka" znači životinje koje su eutanazirane na temelju konačne dijagnoze ili bez nje odnosno koje su uginule, uključujući mrtvookočene i neokočene životinje, na poljoprivrednom gospodarstvu ili na bilo kakvom posjedu odnosno tijekom prijevoza, ali koje nisu zaklane radi prehrane ljudi;
- (16) "nepovoljne klimatske prilike koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom" znači nepovoljni vremenski uvjeti kao što su mraz, oluje i tuča, led, jaka kiša ili suša koja uništava više od 30 % prosječne proizvodnje na temelju:
- (a) prethodnog trogodišnjeg razdoblja ili
 - (b) trogodišnjeg prosjeka temeljenog na prethodnom petogodišnjem razdoblju nakon odbitka najviše i najniže vrijednosti;
- (17) "druge nepovoljne klimatske prilike" znači nepovoljni vremenski uvjeti koji ne ispunjavaju uvjete iz članka 2. stavka 16. ove Uredbe;
- (18) "nametnik bilja" znači štetni organizmi kako su definirani u članku 2. stavku 1. točki (e) Direktive Vijeća 2000/29/EZ ⁽²⁾;
- (19) "katastrofalan događaj" znači svaki nepredviđeni događaj biotičke ili abiotičke prirode uzrokovan ljudskim djelovanjem koji dovodi do znatnih poremećaja struktura šuma, a može uzrokovati znatnu gospodarsku štetu sektoru šumarstva;
- (20) "bruto ekvivalent bespovratnog sredstva" znači iznos potpore ako je korisniku dodijeljena u obliku bespovratnog sredstva, prije odbitka poreza ili drugih naknada;

⁽¹⁾ Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i vezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (OJ L 182, 29.6.2013., str. 19.).

⁽²⁾ Direktiva Vijeća 2000/29/EZ od 8. svibnja 2000. o zaštitnim mjerama protiv unošenja u Zajednicu organizama štetnih za bilje ili biljne proizvode i protiv njihovog širenja unutar Zajednice. (SL L 169, 10.7.2000., str. 1.).

- (21) "materijalna imovina" znači imovina koja se sastoji od zemljišta, građevina i postrojenja te strojeva i opreme;
- (22) "nematerijalna imovina" znači imovina koja nema fizički ili financijski oblik, na primjer patenti, licencije, znanje i iskustvo ili druga vrsta intelektualnog vlasništva;
- (23) "poljoprivredno šumarski sustavi" znači sustavi korištenja zemljišta u kojima se stabla uzgajaju zajedno s poljoprivrednim kulturama na istom zemljištu;
- (24) "povratni predujam" znači zajam za projekt koji se isplaćuje u jednom ili više obroka, a uvjeti njegova povrata ovise o rezultatu projekta;
- (25) "početak rada na projektu ili aktivnosti" znači početak aktivnosti ili građevinskih radova povezanih s ulaganjem ili prva zakonski obvezujuća obveza za naručivanje opreme ili korištenje usluga ili bilo koja druga obveza koja projekt ili aktivnost čini neopozivima, ovisno o tome što nastupi prije; kupnja zemljišta i pripremni radovi, primjerice ishodenje dozvola i provođenje studija izvedivosti, ne smatraju se početkom radova ili aktivnosti;
- (26) "velika poduzeća" znači poduzeća koja ne ispunjavaju kriterije utvrđene u Prilogu I.;
- (27) "program koji je nasljednik poreznih programa" znači program u obliku poreznih pogodnosti koji je izmijenjena verzija prethodno postojećeg programa u obliku poreznih pogodnosti i kojim se taj prethodno postojeći program zamjenjuje;
- (28) "intenzitet potpore" znači bruto iznos potpore izražen kao postotak prihvatljivih troškova, prije odbitka poreza ili drugih naknada;
- (29) "datum dodjele potpore" znači datum na koji je na temelju primjenjivog nacionalnog pravnog režima korisniku dodijeljeno zakonsko pravo na primanje potpore;
- (30) "standard Unije" znači obvezni standard utvrđen u zakonodavstvu Unije kojim se određuje razina koju pojedini poduzetnici moraju ostvariti, osobito u pogledu zaštite okoliša, higijene i dobrobiti životinja; međutim, standardi i ciljevi određeni na razini Unije koji su obvezujući za države članice, ali ne i za pojedinačne poduzetnike ne smatraju se standardima Unije;
- (31) "program ruralnog razvoja" znači program ruralnog razvoja kako je predviđen člankom 6. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1305/2013;
- (32) "neproduktivno ulaganje" znači ulaganje koje ne dovodi do znatnog povećanja vrijednosti ili profitabilnosti gospodarstva;
- (33) "ulaganja za usklađivanje sa standardom Unije" znači ulaganja koja se provode radi usklađivanja sa standardom Unije nakon isteka prijelaznog razdoblja predviđenog zakonodavstvom Unije;
- (34) "mladi poljoprivrednik" znači osoba koja nije starija od 40 godina u trenutku podnošenja zahtjeva za potporu, koja posjeduje odgovarajuće stručne vještine i znanja te po prvi put preuzima poljoprivredno gospodarstvo kao nositelj tog gospodarstva;
- (35) "najudaljenije regije" znači regije iz članka 349. prvog stavka Ugovora;
- (36) "manji egejski otoci" znači manji otoci iz članka 1. stavka 2. Uredbe (EU) br. 229/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
- (37) "slabije razvijene regije" znači regije u kojima je bruto domaći proizvod (BDP) po stanovniku manji od 75 % prosječnog BDP-a u EU-27;
- (38) "EU-25" znači 25 država članica Unije koje su bile države članice Unije u svibnju 2005.;

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 229/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. ožujka 2013. o utvrđivanju posebnih mjera za poljoprivredu u korist manjih egejskih otoka i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1405/2006 (SL L 78, 20.3.2013., str. 41.).

- (39) "EU-27" znači 27 država članica Unije koje su bile države članice Unije u siječnju 2007.;
- (40) "kapitalni radovi" znači radovi koje poljoprivrednik poduzima sam ili ih poduzimaju njegovi radnici, čime se stvara vrijednost;
- (41) "biogorivo proizvedeno iz prehrambenih sirovina" znači biogorivo iz žitarica i ostalih kultura bogatih škrobom, šećernih kultura i uljarica kako je utvrđeno u Komisijinu prijedlogu Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 98/70/EZ o kakvoći benzinskih i dizelskih goriva i izmjeni Direktive 2009/28/EZ o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora ⁽¹⁾;
- (42) "aktivni poljoprivrednik" znači aktivni poljoprivrednik u smislu članka 9. Uredbe (EU) br. 1307/2013 ⁽²⁾ Europskog parlamenta i Vijeća;
- (43) "skupina ili organizacija proizvođača" znači skupina koje se osniva u svrhu:
- (a) prilagodbe proizvodnje i proizvoda proizvođača koji su članovi tih skupina ili organizacija proizvođača zahtjevima tržišta; ili
 - (b) zajedničkog plasiranja robe na tržište, uključujući pripremu za prodaju, centralizaciju prodaje i ponudu kupcima na veliko; ili
 - (c) stvaranja zajedničkih pravila o informacijama o proizvodnji, posebno u pogledu ubiranja plodova i dostupnosti; ili
 - (d) drugih aktivnosti koje mogu provoditi skupine ili organizacije proizvođača, kao što su razvoj vještina poslovanja i stavljanja na tržište te organizacija i olakšavanje inovacijskih postupaka;
- (44) "fiksni troškovi nastali sudjelovanjem u programu kvalitete" znači troškovi nastali pristupanjem programu kvalitete koji prima potporu i godišnji doprinos za sudjelovanje u tom programu, uključujući, prema potrebi, izdatke za kontrole koje se obavljaju u svrhu provjere sukladnosti sa specifikacijama programa kvalitete;
- (45) "savjet" znači kompletno savjetovanje pruženo u okviru jednog ugovora;
- (46) "član poljoprivrednog kućanstva" znači fizička ili pravna osoba ili skupina fizičkih ili pravnih osoba, neovisno o pravnom statusu skupine i njezinih članova određenog nacionalnim zakonodavstvom, osim radnika na poljoprivrednom gospodarstvu;
- (47) "troškovi ispitivanja na transmisivnu spongiformnu encefalopatiju (TSE) i govedu spongiformnu encefalopatiju (BSE)" znači svi troškovi, uključujući troškove opreme za ispitivanje, troškove uzimanja, prijevoza, ispitivanja, pohranjivanja i uništavanja uzoraka potrebnih za uzorkovanje i laboratorijska ispitivanja u skladu s Prilogom X. poglavljem C Uredbe (EZ) br. 999/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾;
- (48) "matična knjiga" znači svaka knjiga, registar, dokument ili medij za pohranu podataka:
- (a) koju vodi organizacija ili udruženje uzgajatelja koje je službeno priznala država članica u kojoj je organizacija ili udruženje uzgajatelja osnovano; i
 - (b) u koju su unesene ili upisane sve čistokrvne životinje za uzgoj određene pasmine i navedeni njihovi preciz;
- (49) "zaštićena životinja" znači svaka životinja koja je zaštićena zakonodavstvom Unije ili nacionalnim zakonodavstvom;
- (50) "ustanova za istraživanje i širenje znanja" znači subjekt (kao što su sveučilišta, istraživački instituti, agencije za prijenos tehnologije, posrednici u inovaciji, fizičke osobe ili virtualni kolaborativni subjekti usmjereni na istraživanje), bez obzira na njegov pravni status (ustrojstvo na temelju javnog ili privatnog prava) odnosno način financiranja, čiji je prvenstveni cilj nezavisno provoditi temeljno istraživanje, industrijsko istraživanje ili eksperimentalni razvoj ili s rezultatima tih djelatnosti upoznati široku javnost, putem predavanja, objavljivanja ili prenošenja znanja; Ako taj subjekt obavlja i ekonomske djelatnosti, financiranje, troškovi i prihodi tih ekonomskih djelatnosti moraju se obračunati zasebno. Poduzetnici koji imaju utjecaj na takav subjekt, na primjer kao vlasnici udjela u njemu ili njegovi članovi, nemaju povlašteni pristup njegovim istraživačkim kapacitetima ni rezultatima do kojih je došao;

⁽¹⁾ COM(2012) 595, 17.10.2012.

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 637/2008 i Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 (SL L 347, 20.12.2013., str. 608.).

⁽³⁾ Uredba (EZ) br. 999/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o utvrđivanju pravila za sprečavanje, kontrolu i iskorjenjivanje određenih transmisivnih spongiformnih encefalopatija (SL L 147, 31.5.2001., str. 1.).

- (51) "po tržišnim uvjetima" znači da se uvjeti transakcije između ugovornih stranaka ne razlikuju od onih koji bi bili utvrđeni između neovisnih poduzetnika te da nema naznake nedopuštenog dogovaranja. Za svaku transakciju koja proizlazi iz otvorenog, transparentnog i bezuvjetnog postupka smatra se da zadovoljava načelo transakcije po tržišnim uvjetima;
- (52) "brzorastuća stabla" znači šuma kratke ophodnje gdje vrijeme rasta stabla prije sječe nije kraće od 8 godina i nije duže od 20 godina;
- (53) "stabla za nasade kratkih ophodnji" znači vrste stabala obuhvaćene oznakom KN 06 02 90 41 koje određuju države članice, a sastoje se od drvenastih, trajnih kultura čiji podanci ili panjevi ostaju u zemlji nakon sječe i iz kojih izbijaju nove mladice u sljedećoj sezoni te čiji maksimalni ciklus sječe određuju države članice;
- (54) "transakcijski trošak" znači dodatni trošak povezan s ispunjavanjem obveze koji se ne može izravno pripisati njezinoj provedbi ili nije uključen u troškove ili izgubljeni prihod koji se izravno nadoknađuju; i koji se može izračunati na temelju standardnih troškova;
- (55) "drugi upravitelj zemljišta" znači poduzetnik koji upravlja zemljištem različit od poduzetnika u poljoprivrednom sektoru;
- (56) "prerada poljoprivrednih proizvoda u nepoljoprivredne proizvode" znači svaka radnja na poljoprivrednom proizvodu kojom nastaje proizvod koji nije obuhvaćen Prilogom I. Ugovoru;
- (57) "područja 'a'" znači područja određena u odobrenoj karti regionalnih potpora za razdoblje od 1. srpnja 2014. do 31. prosinca 2020. u skladu s odredbama članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora;
- (58) "područja 'c'" znači područja određena u odobrenoj karti regionalnih potpora za razdoblje od 1. srpnja 2014. do 31. prosinca 2020. u skladu s odredbama članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora;
- (59) "rijetko naseljena područja" znači područja koja Komisija takvima smatra na temelju pojedinačnih odluka o kartama regionalnih potpora za razdoblje od 1. srpnja 2014. do 31. prosinca 2020.;
- (60) "područje treće razine razvrstavanja prema NUTS-u" znači regija utvrđena na trećoj razini zajedničkog razvrstavanja prostornih jedinica za statistiku u skladu s Uredbom (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
- (61) "područja 'c' koja nisu unaprijed definirana" znači područja koja država članica sama odredi kao područja 'c', s time da država članica mora dokazati da ta područja ispunjavaju određene socioekonomske kriterije i da su ta područja određena u odobrenoj karti regionalnih potpora za razdoblje od 1. srpnja 2014. do 31. prosinca 2020. u skladu s odredbama članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora;
- (62) "bivša područja 'a'" znači područja određena kao područja 'a' u odobrenoj karti regionalnih potpora za razdoblje od 1. siječnja 2011. do 31. lipnja 2014.
- (63) "prehrambeni proizvodi" znači prehrambeni proizvodi koji nisu poljoprivredni proizvodi i navedeni su u Prilogu I. Uredbi (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.

Članak 3.

Uvjeti za izuzeće

Programi potpora, pojedinačne potpore dodijeljene na temelju programa potpora i jednokratne potpore spojivi su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 2. ili 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora, pod uvjetom da dotične potpore ispunjavaju sve uvjete utvrđene u poglavlju I. ove Uredbe i posebne uvjete za odgovarajuću kategoriju potpore utvrđene u poglavlju III. ove Uredbe.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o uspostavi zajedničkog razvrstavanja prostornih jedinica za statistiku (NUTS) (SL L 154, 21.6.2003., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenoga 2012. o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode (SL L 343, 14.12.2012., str. 1.).

Članak 4.

Pragovi za prijavu

1. Ova Uredba ne primjenjuje se ni na jednu pojedinačnu potporu čiji bruto ekvivalent potpore premašuje sljedeće pragove:
 - (a) potpore za ulaganja u materijalnu imovinu ili nematerijalnu imovinu na poljoprivrednim gospodarstvima povezanu s primarnom poljoprivrednom proizvodnjom kako je navedeno u članku 14.: 500 000 EUR po poduzetniku po projektu ulaganja;
 - (b) potpore za ulaganja u vezi s premještanjem poljoprivredne zgrade što ima za posljedicu modernizaciju objekata ili povećanje proizvodnog kapaciteta kako je navedeno u članku 16. stavku 4.: 500 000 EUR po poduzetniku po projektu ulaganja;
 - (c) potpore za ulaganja u vezi s preradom poljoprivrednih proizvoda i stavljanjem na tržište poljoprivrednih proizvoda kako je navedeno u članku 17.: 7,5 milijuna EUR po poduzetniku po projektu ulaganja;
 - (d) potpore za ulaganja u očuvanje kulturne i prirodne baštine smještene na poljoprivrednom gospodarstvu kako je navedeno u članku 29.: 500 000 EUR po poduzetniku po projektu ulaganja;
 - (e) potpore za istraživanje i razvoj u sektorima poljoprivrede i šumarstva kako je navedeno u članku 31.: 7,5 milijuna EUR po projektu;
 - (f) potpore za pošumljavanje i stvaranje šumskih područja kako je navedeno u članku 32.: 7,5 milijuna EUR po projektu uspostave;
 - (g) potpore za poljoprivredno-šumarske sustave kako je navedeno u članku 33.: 7,5 milijuna EUR po projektu uspostave poljoprivredno-šumarskog sustava;
 - (h) potpore za ulaganja kojima se poboljšava otpornost i ekološka vrijednost šumskih ekosustava kako je navedeno u članku 35.: 7,5 milijuna EUR po projektu ulaganja;
 - i. potpore za ulaganja u infrastrukturu povezana s razvojem, modernizacijom ili prilagođavanjem sektora šumarstva kako je navedeno u članku 40.: 7,5 milijuna EUR po projektu ulaganja;
 - (j) potpore za ulaganja u nove šumarske tehnologije te preradu, pokretanje i stavljanje na tržište šumarskih proizvoda kako je navedeno u članku 41.: 7,5 milijuna EUR po projektu ulaganja;
 - (k) potpore za ulaganja koja se odnose na preradu poljoprivrednih proizvoda u nepoljoprivredne proizvode ili proizvodnju pamuka kako je navedeno u članku 44.: 7,5 milijuna EUR po projektu ulaganja.
2. Pragovi utvrđeni u stavku 1. ne smiju se izbjegavati umjetnim razdvajanjem programa ili projekata potpore.

Članak 5.

Transparentnost potpora

1. Ova se Uredba primjenjuje isključivo na potpore za koje je moguće točno izračunati bruto ekvivalent bespovratnog sredstva *ex ante* bez potrebe za provođenjem procjene rizika ("transparentne potpore").
2. Sljedeće kategorije potpora smatraju se transparentnima:
 - (a) potpore u obliku bespovratnih sredstava i subvencija kamatnih stopa;

- (b) potpore u obliku zajmova ako je bruto ekvivalent bespovratnog sredstva izračunan na temelju referentne stope koja prevladava u trenutku dodjele potpore;
 - (c) potpore u obliku jamstava:
 - i. ako je bruto ekvivalent bespovratnog sredstva izračunan na temelju premija sigurne luke utvrđenih u obavijesti Komisije; ili
 - ii. ako je metodologija za izračun bruto ekvivalenta bespovratnog sredstva jamstva bila prihvaćena prije provedbe potpora, na temelju Obavijesti Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o EZ-u na državne potpore u obliku jamstava, ili naknadne obavijesti kojom je ona zamijenjena, nakon prijave te metodologije Komisiji u skladu s tada primjenjivom uredbom Komisije u području državnih potpora, a odobrena se metodologija izričito odnosi na dotičnu vrstu jamstva i temeljne transakcije u smislu primjene ove Uredbe;
 - (d) potpore u obliku poreznih pogodnosti ako mjera predviđa gornju vrijednost koja osigurava da ne dođe do premašivanja primjenjivog praga;
 - (e) potpore u obliku povratnih predujmova ako ukupni nominalni iznos povratnog predujma ne premašuje pragove primjenjive na temelju ove Uredbe, ili ako je metodologija za izračun bruto ekvivalenta bespovratnog sredstva povratnog predujma bila prihvaćena prije provedbe mjere na temelju prijave te metodologije Komisiji.
3. Za potrebu ove Uredbe sljedeće kategorije potpora ne smatraju se transparentnima:
- (a) potpore u obliku ubrizgavanja svježeg kapitala;
 - (b) potpore u obliku mjera rizičnog financiranja.

Članak 6.

Učinak poticaja

1. Ova Uredba primjenjuje se isključivo na potpore koje imaju učinak poticaja.
2. Smatra se da potpora ima učinak poticaja ako je korisnik dotičnoj državi članici podnio pisani zahtjev za potporu prije početka rada na projektu ili djelatnosti. Zahtjev za potporu mora sadržavati barem sljedeće informacije:
 - (a) naziv i veličinu poduzetnika;
 - (b) opis projekta ili djelatnosti, uključujući datume početka i dovršetka;
 - (c) mjesto održavanja projekta ili djelatnosti;
 - (d) popis prihvatljivih troškova;
 - (e) vrstu (bespovratno sredstvo, zajam, jamstvo, povratni predujam ili drugo) i iznos javnog financiranja potrebnog za projekt/djelatnost.
3. Za jednokratne potpore koje se dodjeljuju velikim poduzećima smatra se da imaju učinak poticaja ako je, uz osiguravanje ispunjenja uvjeta utvrđenog u stavku 2., država članica prije dodjele dotične jednokratne potpore provjerila da se dokumentacijom koju je pripremio korisnik potvrđuje da će potpora dovesti do jednog ili više od navedenog:
 - (a) znatno povećanje opsega projekta ili djelatnosti uslijed potpore;
 - (b) znatno povećanje ukupnog iznosa koji korisnik troši na projekt ili djelatnost uslijed potpore;

- (c) znatno povećanje brzine dovršenja dotičnog projekta ili djelatnosti;
- (d) za jednokratne potpore za ulaganje da se bez potpore projekt ili djelatnost ne bi proveli kao takvi u dotičnom ruralnom području ili ne bi bili dovoljno profitabilni za korisnika u dotičnom ruralnom području.
4. Odstupajući od stavaka 2. i 3., smatra se da mjere u obliku poreznih pogodnosti imaju učinak poticaja ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- (a) mjerom se utvrđuje pravo na potporu u skladu s objektivnim kriterijima i bez daljnje primjene diskrecijskog prava države članice; i
- (b) mjera je donesena i stupila je na snagu prije početka rada na projektu ili djelatnosti kojima je dodijeljena potpora, osim u slučaju programa koji su nasljednici poreznih programa ako je djelatnost bila obuhvaćena prethodnim programima u obliku poreznih pogodnosti.
5. Odstupajući od stavaka 2., 3. i 4. za sljedeće kategorije potpora nije nužno ili se ne smatra da imaju učinak poticaja:
- (a) programi potpora za okrupnjavanje zemljišta ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 15. ili članku 43. te:
- i. ako se programom potpore utvrđuje pravo na potporu u skladu s objektivnim kriterijima i bez daljnje primjene diskrecijskog prava države članice; i
- ii. ako je program potpore donesen i bio je na snazi prije nastanka prihvatljivih troškova korisnika na temelju članka 15. ili članka 43.;
- (b) potpore za promotivne mjere u obliku publikacija u cilju jačanja svijesti šire javnosti o poljoprivrednim proizvodima ako su ispunjeni uvjeti iz članka 24. stavka 2. točke (b);
- (c) potpore za nadoknadu gubitaka uzrokovanih nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 25.;
- (d) potpore za nadoknadu troškova iskorjenjivanja bolesti životinja i nametnika bilja te za gubitke uzrokovane tim bolestima životinja ili nametnicima bilja ako su ispunjeni uvjeti iz članka 26. stavaka 9. i 10.;
- (e) potpore za pokrivanje troškova uklanjanja i uništenja uginule stoke ako su ispunjeni uvjeti iz članka 27. stavka 1. točaka (c), (d) i (e);
- (f) potpore za ulaganje u očuvanje kulturne i prirodne baštine smještene na poljoprivrednom gospodarstvu u skladu s člankom 29.;
- (g) potpore za uklanjanje štete uzrokovane elementarnim nepogodama ako su ispunjeni uvjeti iz članka 30.;
- (h) potpore za istraživanje i razvoj u sektorima poljoprivrede i šumarstva ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 31.;
- i. potpore za uklanjanje štete na šumama uzrokovane šumskim požarima, elementarnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama, nametnicima bilja, bolestima životinja, katastrofalnim događajima i događajima povezanim s klimatskim promjenama u skladu s člankom 34. stavkom 5. točkom (d) ako su ispunjeni uvjeti u članku 34.

Članak 7.

Intenzitet potpore i prihvatljivi troškovi

1. Za izračun intenziteta potpore i prihvatljivih troškova, svi iznosi koji se upotrebljavaju trebaju biti iznosi prije odbitka poreza ili drugih naknada. Prihvatljivi troškovi popraćuju se pisanim dokazima koji trebaju biti jasni, konkretni i ažurirani.

2. Porez na dodanu vrijednost (PDV) nije prihvatljiv za potpore, osim kada se ne može tražiti njegov povrat u skladu s nacionalnim zakonodavstvom o PDV-u.
3. Ako se potpora ne dodjeljuje u obliku bespovratnih sredstava, iznos potpore jednak je bruto ekvivalentu bespovratnog sredstva.
4. Potpore koje se isplaćuju u više obroka potrebno je diskontirati na njihovu vrijednost na datum dodjele potpore. Prihvatljive troškove treba diskontirati na njihovu vrijednost na datum dodjele potpore. Kamatna stopa koju treba primijeniti pri diskontiranju diskontna je kamatna stopa koja se primjenjuje na datum dodjele potpore.
5. Ako se potpore dodjeljuju u obliku poreznih pogodnosti, obroci potpore diskontiraju se na temelju diskontnih stopa primjenjivih u trenucima kada porezne pogodnosti stupe na snagu.
6. Ako se potpore dodjeljuju u obliku povratnih predujmova koji se, u nedostatku prihvaćene metodologije za izračunavanje njihova bruto ekvivalenta potpore, izražavaju kao postotak prihvatljivih troškova, a tom se mjerom predviđa da se u slučaju uspješnog rezultata projekta, zasnovanog na temelju razumne i promišljene pretpostavke, predujmovi vraćaju uz kamatnu stopu koja je jednaka najmanje diskontnoj stopi primjenjivoj na datum dodjele potpore, maksimalni intenzitet potpore iz poglavlja III. može se povećati za 10 postotnih bodova.

Članak 8.

Zbrajanje

1. Pri određivanju poštuju li se pragovi prijave predviđeni člankom 4. te maksimalni intenziteti potpore i maksimalni iznosi potpore utvrđeni u poglavlju III., u obzir se uzima ukupni iznos državnih potpora za djelatnost, projekt ili poduzetnika kojima je dodijeljena potpora.
2. Ako se financiranje Unije kojim centralno upravljaju institucije, agencije, zajednička poduzeća ili druga tijela Unije koja nisu pod izravnom ili neizravnom kontrolom države članice kombinira s državnim potporama, za potrebe određivanja poštuju li se pragovi za prijavu i maksimalni intenziteti potpore te gornje granice, u obzir se uzimaju samo državne potpore, pod uvjetom da ukupan iznos javnog financiranja dodijeljenog u odnosu na iste prihvatljive troškove ne premašuje najpovoljnije stope financiranja utvrđene u primjenjivim propisima zakonodavstva Unije.
3. Potpore s prihvatljivim troškovima koje je moguće utvrditi, izuzete iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora na temelju ove Uredbe, mogu se zbrajati s:
 - (a) bilo kojom drugom državnim potporom, pod uvjetom da se dotične mjere odnose na različite prihvatljive troškove koje je moguće utvrditi;
 - (b) bilo kojom drugom državnim potporom koja se odnosi na iste prihvatljive troškove, bilo da se oni djelomično ili potpuno preklapaju, isključivo ako to zbrajanje ne dovodi do premašivanja najvišeg intenziteta potpore ili iznosa potpore koji je primjenjiv na tu potporu na temelju ove Uredbe.
4. Potpore čiji troškovi nisu prihvatljivi troškovi koje je moguće utvrditi, a koji se izuzimaju na temelju članka 18. i 45. ove Uredbe mogu se zbrajati s bilo kojom drugom državnim potporom s prihvatljivim troškovima koje je moguće utvrditi.

Potpore bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi mogu se zbrajati s drugom državnim potporom bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi do najvećeg odgovarajućeg ukupnog praga za financiranje utvrđenog u odnosu na posebne okolnosti svakog slučaja na temelju ove ili druge uredbe ili odluke o općem skupnom izuzeću koju je donijela Komisija.

5. Državne potpore iz odjeljaka 1., 2. i 3. poglavlja III. ove Uredbe ne mogu se zbrajati s plaćanjima iz članka 81. stavka 2. i članka 82. Uredbe (EU) br. 1305/2013 u odnosu na iste prihvatljive troškove ako bi takvo zbrajanje dovelo do toga da intenzitet potpore ili iznos potpore premaši one utvrđene u ovoj Uredbi.
6. Državne potpore koje se izuzimaju na temelju ove Uredbe ne zbrajaju se s *de minimis* potporama u odnosu na iste prihvatljive troškove ako bi njihovo zbrajanje dovelo do toga da intenzitet potpore ili iznos potpore premaši one iz poglavlja III.

7. Potpore za ulaganja namijenjena obnovi potencijala poljoprivredne proizvodnje iz članka 14. stavka 3. točke (e) ne mogu se zbrajati s potporom za nadoknadu materijalne štete navedene u člancima 25., 26. i 30. ove Uredbe.

8. Potpore za osnivanje skupina i organizacija proizvođača u sektoru poljoprivrede kako je navedeno u članku 19. ove Uredbe ne mogu se zbrajati s potporom za uspostavljanje skupina i organizacija proizvođača u sektoru poljoprivrede iz članka 27. Uredbe (EU) br. 1305/2013.

Početne potpore za mlade poljoprivrednike i početne potpore za razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava iz članka 18. ove Uredbe ne mogu se zbrajati s potporama za pokretanje poslovanja za mlade poljoprivrednike ili za razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava iz članka 19. stavka 1. točke (a) podtočaka i. i iii. Uredbe (EU) br. 1305/2013 ako bi takvo zbrajanje dovelo do iznosa potpore višeg od onog koji je utvrđen u ovoj Uredbi.

Članak 9.

Objavljivanje i informacije

1. Putem *web*-aplikacije za prijavu u skladu s člankom 3. Uredbe (EZ) br. 794/2004 države članice Komisiji šalju sažetak informacija koje se odnose na te potpore u standardiziranom obliku utvrđenom u Prilogu II. ovoj Uredbi najkasnije 10 radnih dana prije datuma stupanja na snagu programa potpora izuzetog od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora na temelju ove Uredbe ili dodjele jednokratne potpore izuzete na temelju ove Uredbe.

U roku od 10 radnih dana od primitka tog sažetka informacija, Komisija državi članici šalje obavijest o primitku s identifikacijskim brojem potpore.

2. Dotična država članica osigurava da na sveobuhvatnom *web*-mjestu o državnim potporama, na nacionalnoj ili regionalnoj razini, bude objavljeno sljedeće:

- (a) sažetak informacija iz stavka 1. ili poveznica na njega;
- (b) cjeloviti tekst svake potpore iz stavka 1., uključujući njegove izmjene, ili poveznica za pristup cjelovitom tekstu;
- (c) informacije iz Priloga III. ovoj Uredbi o dodjeli svake pojedinačne potpore koja premašuje sljedeće iznose:
 - i. 60 000 EUR za korisnike koji se bave primarnom poljoprivrednom proizvodnjom;
 - ii. 500 000 EUR za korisnike u sektoru prerade poljoprivrednih proizvoda i stavljanja na tržište poljoprivrednih proizvoda, u sektoru šumarstva ili djelatnostima koje nisu obuhvaćene područjem primjene članka 42. Ugovora.

3. Za programe potpora u obliku poreznih pogodnosti ti se uvjeti smatraju ispunjenima ako država članica objavi tražene informacije o pojedinačnim iznosima potpore u sljedećim rasponima u milijunima EUR:

- (a) 0,06 – 0,5 samo za primarnu poljoprivrednu proizvodnju;
- (b) 0,5 – 1;
- (c) 1 do 2;
- (d) 2 do 5;
- (e) 5 do 10;
- (f) 10 do 30; i
- (g) 30 i više.

4. Podaci iz prethodno navedenog stavka 2. točke (c) organizirani su i dostupni u standardiziranom obliku opisanom u Prilogu III. i omogućuje se njihovo učinkovito pretraživanje i funkcije preuzimanja podataka. Informacije iz stavka 2. objavljuju se u roku od šest mjeseci od datuma dodjele potpore ili, za potpore u obliku poreznih pogodnosti, u roku od godine dana od roka za podnošenje porezne prijave te su dostupne najmanje 10 godina od datuma dodjele potpore.
5. Cjeloviti tekst programa potpore ili jednokratnih potpora iz stavka 1. uključuje osobito izričito upućivanje na ovu Uredbu citirajući njezin naslov i upućivanje na objavu u *Službenom listu Europske unije* i na određene odredbe poglavlja III. koje se odnose na taj akt, ili prema potrebi, na nacionalno pravo kojim se osigurava poštovanje mjerodavnih odredbi ove Uredbe. Uz uputu na Uredbu navode se i njezine provedbene odredbe i izmjene.
6. Komisija na svojem *web*-mjestu objavljuje:
- (a) sažetak podataka iz stavka 1.;
- (b) poveznice na *web*-mjesto o državnim potporama svake države članice kako je navedeno u stavku 2.;
7. Države članice usklađuju se s odredbama stavaka 2., 3. i 4. najkasnije dvije godine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe.

Članak 10.

Izbjegavanje dvostrukog objavljivanja

Ako je dodjela pojedinačne potpore obuhvaćena područjem primjene Uredbe (EU) br. 1305/2013 te je sufinancirana u okviru EPFRR-a ili dodijeljena kao dodatno nacionalno financiranje za takve sufinancirane mjere, države članice mogu odlučiti ne objaviti je na *web*-mjestu o državnim potporama iz članka 9. stavka 2. ove Uredbe, pod uvjetom da je dodjela pojedinačne potpore već objavljena u skladu s člancima 111., 112. i 113. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. U tom bi slučaju država članica na *web*-mjestu o državnim potporama iz članka 9. stavka 2. ove Uredbe trebala uputiti na *web*-mjesto iz članka 111. Uredbe (EU) br. 1306/2013.

POGLAVLJE II.

POSTUPOVNI ZAHTEVI

Članak 11.

Ukidanje pogodnosti skupnog izuzeća

Ako država članica dodijeli potporu koja je navodno izuzeta od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora na temelju ove Uredbe, a da nisu ispunjeni uvjeti utvrđeni u poglavljima I. do III., Komisija može, nakon što je dotičnoj državi članici dala mogućnost da se očituje, donijeti odluku u kojoj se navodi da sve buduće mjere potpora koje donosi dotična država članica, a koje bi inače ispunjavale zahtjeve iz ove Uredbe, ili dio njih, moraju biti prijavljene Komisiji u skladu s člankom 108. stavkom 3. Ugovora. Potpore koje podliježu obvezi prijave mogu se ograničiti na određene vrste potpora, na potpore koje se dodjeljuju u korist određenih korisnika ili na potpore koje su donijela određena tijela uprave dotičnih država članica.

Članak 12.

Izješćivanje

1. Države članice Komisiji u elektroničkom obliku šalju godišnje izvješće iz poglavlja III. Uredbe (EZ) br. 794/2004 o primjeni ove Uredbe u pogledu svake cijele godine ili svakog dijela godine tijekom kojeg se ova Uredba primjenjuje.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage uređaba Vijeća (EEZ) br. 352/78, (EZ) br. 165/94, (EZ) br. 2799/98, (EZ) br. 814/2000, (EZ) br. 1290/2005 i (EZ) 485/2008 (SL L 347, 20.12.2013., str. 549.).

2. Godišnje izvješće sadržava i informacije o sljedećem:
 - (a) bolestima životinja ili nametnicima bilja navedenima u članku 26.;
 - (b) meteorološkim podacima o vrsti, vremenu nastanka, relativnoj jakosti i mjestu klimatske pojave koja se može izjednačiti s elementarnom nepogodom iz članka 25. ili elementarnim nepogodama u sektoru poljoprivrede iz članka 30.

Članak 13.

Praćenje

Države članice vode detaljnu evidenciju s informacijama i pratećom dokumentacijom potrebnima kako bi se utvrdilo da su ispunjeni svi uvjeti utvrđeni u ovoj Uredbi. Ta se evidencija čuva 10 godina od datuma dodjele jednokratne potpore ili dodjele posljednje potpore na temelju programa potpora. Država članica u roku od 20 radnih dana, ili dužem roku ako je tako utvrđeno u zahtjevu, Komisiji dostavlja sve informacije i prateću dokumentaciju koje Komisija smatra potrebnima za praćenje primjene ove Uredbe.

POGLAVLJE III.

VRSTE POTPORA

ODJELJAK 1.

Potpore u korist MSP-ova koji se bave primarnom poljoprivrednom proizvodnjom, preradom poljoprivrednih proizvoda i stavljanjem na tržište poljoprivrednih proizvoda

Članak 14.

Potpore za ulaganja u materijalnu imovinu ili nematerijalnu imovinu na poljoprivrednim gospodarstvima povezana s primarnom poljoprivrednom proizvodnjom

1. Potpore za ulaganja u materijalnu ili nematerijalnu imovinu na poljoprivrednim gospodarstvima povezana s primarnom poljoprivrednom proizvodnjom spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete iz stavaka 2. do 14. ovog članka i poglavlja I.
2. Ulaganje može provoditi jedan ili više korisnika ili se ono odnosi na materijalnu imovinu ili nematerijalnu imovinu koju upotrebljava jedan ili više korisnika.
3. Ulaganje mora imati barem jedan od sljedećih ciljeva:
 - (a) poboljšanje ukupnih rezultata i održivosti poljoprivrednoga gospodarstva, osobito smanjenjem troškova proizvodnje ili poboljšanjem i preusmjerenjem proizvodnje;
 - (b) poboljšanje prirodnog okoliša, higijenskih uvjeta ili standarda dobrobiti životinja, uz uvjet da predmetno ulaganje nadilazi standarde Unije koji su na snazi;
 - (c) stvaranje i poboljšanje infrastrukture povezane s razvojem, prilagodbom i modernizacijom poljoprivrede, uključujući pristup poljoprivrednom zemljištu, okrupnjavanje zemljišta i poboljšanje, opskrbu i uštedu energije i vode;
 - (d) ostvarivanje agro-okolišnih i klimatskih ciljeva, očuvanje biološke raznolikosti vrsta i staništa te povećanje vrijednosti javnog prostora područja mreže Natura 2000 ili drugih sustava visoke prirodne vrijednosti, kako je definirano u nacionalnim ili regionalnim programima ruralnog razvoja država članica, sve dok su ulaganja neproduktivna;
 - (e) ponovna uspostava proizvodnog potencijala koji je oštećen elementarnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom, bolestima životinja ili nametnicima bilja te sprječavanje šteta koje uzrokuju ti događaji.

4. Ulaganje može biti povezano s proizvodnjom biogoriva na razini gospodarstva ili energije iz obnovljivih izvora, uz uvjet da proizvodnja ne bude veća od prosječne godišnje potrošnje goriva ili energije dotičnog gospodarstva.

Ako je ulaganje namijenjeno proizvodnji biogoriva, proizvodni kapacitet proizvodnih postrojenja manji je ili jednak godišnjoj prosječnoj potrošnji goriva za prijevoz na poljoprivrednom gospodarstvu, a proizvedeno biogorivo ne smije se prodavati na tržištu.

U slučaju ulaganja u proizvodnju toplinske i električne energije iz obnovljivih izvora na poljoprivrednim gospodarstvima, objekti za proizvodnju korisniku služe isključivo za vlastite energetske potrebe i njihov je proizvodni kapacitet manji ili jednak zajedničkom prosjeku godišnje potrošnje toplinske i električne energije na poljoprivrednom gospodarstvu, uključujući i poljoprivredno kućanstvo. Prodaja električne energije električnoj mreži dopuštena je samo ako se poštuje granica vlastite godišnje potrošnje.

Ako ulaganje provodi više korisnika radi zadovoljenja vlastitih potreba za biogorivom i energijom, prosječna godišnja potrošnja zbraja se tako da odgovara iznosu prosječne godišnje potrošnje svih korisnika.

Ulaganja u infrastrukturu obnovljivih izvora energije koja troši ili proizvodi energiju sukladna su s minimalnim standardima energetske učinkovitosti, ako takvi standardi postoje na nacionalnoj razini.

Ulaganja u postrojenja čija je glavna svrha proizvodnja električne energije iz biomase nisu prihvatljiva za potporu, osim ako je najmanji postotak toplinske energije, kako ga odrede države članice, iskorišten.

Države članice utvrđuju pragove za maksimalne udjele žitarica i ostalih kultura bogatih škrobom, šećera i uljanica koje se koriste za proizvodnju bioenergije, uključujući biogoriva, za različite vrste postrojenja. Potpora projektima za ulaganje u bioenergiju ograničava se na bioenergiju koja ispunjava primjenjive kriterije održivosti utvrđene u zakonodavstvu Unije, uključujući članak 17. stavke 2. do 6. Direktive 2009/28/EZ.

5. Ulaganje mora biti u skladu sa zakonodavstvom Unije i s nacionalnim pravom dotične države članice o zaštiti okoliša. Potpora za ulaganja za koja je potrebna procjena utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU podliježe uvjetu da je takva procjena izvršena i da je odobrenje za provedbu predmetnog projekta ulaganja dano prije datuma dodjele pojedinačne potpore.

6. Potporom su obuhvaćeni sljedeći prihvatljivi troškovi:

- (a) troškovi izgradnje, stjecanja, uključujući leasing, ili poboljšanje nepokretne imovine, pri čemu je zemljište prihvatljivo samo u iznosu do 10 % ukupnih prihvatljivih troškova predmetne djelatnosti;
- (b) nabavu ili leasing strojeva i opreme do tržišne vrijednosti imovine;
- (c) opći troškovi povezani s izdancima iz točaka (a) i (b) kao što su honorari arhitekata, inženjera i savjetnika, troškovi koji se odnose na savjete o ekološkoj i gospodarskoj održivosti, uključujući studije izvedivosti; studije izvedivosti i dalje su prihvatljivi izdanci čak i ako, na temelju njihovih rezultata, nema izdataka iz točaka (a) i (b);
- (d) stjecanje ili razvoj računalnih programa te stjecanje patenata, licencija, autorskih prava i žigova;
- (e) troškovi za neproduktivna ulaganja povezana s ciljevima iz stavka 3. točke (d);
- (f) u slučaju navodnjavanja, prihvatljivima se smatraju troškovi ulaganja koja ispunjavaju sljedeće uvjete:
 - i. Komisija je obaviještena o planu upravljanja riječnim slivom za cijelo područje u kojem se provodi ulaganje, te za sva druga područja čiji okoliš može biti zahvaćen tim ulaganjem, kako je predviđeno člankom 13. Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Mjere koje se provode prema planu upravljanja riječnim slivom u skladu s člankom 11. navedene Direktive i važne su za poljoprivredni sektor moraju se navesti u relevantnom programu mjera. Mjerenje vode kojim se omogućuje mjerenje potrošnje vode na razini ulaganja koje prima potporu mora biti uvedeno ili se mora uvesti kao dio ulaganja;

⁽¹⁾ Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.).

ii. ulaganje mora dovesti do smanjenja potrošnje vode od najmanje 25 %;

Međutim, u pogledu točke (f) ulaganje koje utječe na podzemne ili površinske vode čije je stanje u predmetnom planu upravljanja riječnim slivom utvrđeno kao manje od dobrog zbog razloga povezanih s količinom vode, kao i ulaganja koja će rezultirati neto povećanjem navodnjavanog područja na štetu određenih podzemnih ili površinskih voda nije prihvatljivo za potporu prema ovom članku.

Uvjeti iz prethodno navedene točke (f) podtočaka i. i ii. ne primjenjuju se na ulaganje u postojeće objekte koje utječe samo na energetska učinkovitost ili na ulaganje za stvaranje rezervoara ili na ulaganje u korištenje reciklirane vode koje ne utječe na podzemne ili površinske vode;

- (g) u slučaju ulaganja kojima je cilj obnova poljoprivrednog proizvodnog potencijala koji je oštećen elementarnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom, bolestima životinja ili nametnicima bilja, prihvatljivi troškovi mogu uključivati troškove nastale obnovom potencijala poljoprivredne proizvodnje do razine na kojoj je bio prije pojave tih događaja.
- (h) u slučaju ulaganja kojima je cilj sprječavanje šteta uzrokovanih elementarnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama prilika koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom, bolestima životinja ili nametnicima bilja, prihvatljivi troškovi mogu uključivati troškove određenih preventivnih mjera.

7. Troškovi, osim onih navedenih u stavku 6. točkama (a) i (b) povezani s ugovorima o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi refinanciranja kamata, režijski troškovi i nadoknade za osiguranje, nisu prihvatljivi troškovi.

Obrtni kapital ne smatra se prihvatljivim troškom.

8. Od 1. siječnja 2017. u slučaju navodnjavanja, potporu isplaćuju samo države članice koje, u pogledu područja riječnog sliva na kojem se provodi ulaganje, osiguraju doprinos različitih načina korištenja vodama povratu troškova vodnih usluga poljoprivrednog sektora u skladu s člankom 9. stavkom 1. prvom alinejom Direktive 2000/60/EZ uzimajući u obzir, ako je primjereno, socijalne, ekološke i gospodarske učinke povrata te zemljopisne i klimatske uvjete zahvaćene regije ili regija.

9. Potpora se ne dodjeljuje za sljedeće:

- (a) kupnju proizvodnih prava, prava na plaćanja i jednogodišnjeg bilja;
- (b) sadnju jednogodišnjeg bilja;
- (c) odvodnjavanje;
- (d) ulaganja za usklađivanje sa standardima Unije, osim potpore dodijeljene mladim poljoprivrednicima unutar 24 mjeseca od osnivanja poljoprivrednoga gospodarstva;
- (e) nabavu životinja, osim potpore dodijeljenih za ulaganja prema stavku 3. točki (e).

10. Potpore ne smiju biti ograničene na pojedine poljoprivredne proizvode i stoga moraju biti dostupne ili svim sektorima primarne poljoprivredne proizvodnje ili čitavom sektoru proizvodnje bilja ili čitavom sektoru proizvodnje životinja. Međutim, države članice mogu izuzeti određene proizvode zbog prevelikog kapaciteta na unutarnjem tržištu ili pomanjkanja prodajnih mogućnosti.

11. Potpore navedene u stavku 1. ne dodjeljuju se ako se pritom povrjeđuju bilo kakve zabrane ili ograničenja utvrđena u Uredbi (EU) br. 1308/2013, čak i ako se takve zabrane i ograničenja odnose samo na potpore Unije predviđene tom Uredbom.

12. Intenzitet potpore ograničava se na:

- (a) 75 % iznosa prihvatljivih troškova u najudaljenijim regijama;
- (b) 75 % iznosa prihvatljivih troškova na manjim egejskim otocima;

- (c) 50 % iznosa prihvatljivih troškova u slabije razvijenim regijama i u svim regijama čiji je BDP po stanovniku za razdoblje od 1. siječnja 2007. do 31. prosinca 2013. bio niži od 75 % prosjeka EU-25 za referentno razdoblje, ali čiji je BDP po stanovniku iznad 75 % prosječnog BDP-a EU-27;
- (d) 40 % iznosa prihvatljivih troškova u ostalim regijama.
13. Stope predviđene u stavku 12. mogu se povećati za 20 postotnih bodova ako maksimalni intenzitet potpore ne premašuje 90 % za:
- (a) mlade poljoprivrednike ili poljoprivrednike koji su uspostavili gospodarstvo tijekom pet godina prije datuma podnošenja zahtjeva za potporu;
- (b) zajednička ulaganja, kao što su spremišta koja upotrebljavaju skupine poljoprivrednika ili objekti za pripremu poljoprivrednih proizvoda prije stavljanja na tržište, i integrirane projekte kojima je obuhvaćeno nekoliko mjera predviđenih Uredbom (EU) br. 1305/2013, uključujući i mjere povezane sa spajanjem organizacija proizvođača;
- (c) ulaganja u područjima s prirodnim ili drugim posebnim ograničenjima;
- (d) djelatnosti kojima se potpora daje u okviru Europskog partnerstva za inovacije (EPI), kao što je ulaganje u novu staju, čime se omogućuje testiranje nove prakse smještaja životinja, koju je osmislila operativna skupina poljoprivrednika, znanstvenika i nevladine udruge koja se bavi dobrobiti životinja;
- (e) ulaganja za poboljšanje prirodnog okoliša, higijenskih uvjeta ili standarda dobrobiti životinja, kako je navedeno u stavku 3. točki (b); u ovom slučaju povećana stopa predviđena u ovom stavku primjenjuje se samo na dodatne troškove nužne za postizanje razine koja premašuje standarde Unije koji su na snazi i ne dovodi do povećanja proizvodnog kapaciteta.
14. U pogledu neproduktivnih ulaganja iz stavka 3. točke (d) i ulaganja u obnovu proizvodnog potencijala iz stavka 3. točke (e), maksimalni intenzitet potpore ne premašuje 100 %.

Za ulaganja u vezi s preventivnim mjerama iz stavka 3. točke (e) maksimalni intenzitet potpore ne premašuje 80 %. Međutim, može se povećati do 100 % ako ulaganje zajednički provodi više korisnika.

Članak 15.

Potpore za okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta

Potpore za okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. točke 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u poglavlju I. i ako su dodijeljene te ograničene na pravne i administrativne troškove, uključujući troškove izmjere, u visini do 100 % stvarno nastalih troškova.

Članak 16.

Potpore za ulaganja koja se odnose na premještaj poljoprivrednih zgrada

1. Potpore za premještaj poljoprivrednih zgrada spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u stavcima 2. do 5. ovog članka i u poglavlju I.
2. Cilj premještaja poljoprivredne zgrade mora biti u javnom interesu.

Javni interes na koji se poziva radi opravdanja dodjele potpore na temelju ovog članka utvrđen je u mjerodavnim propisima dotične države članice.

3. Kada se premještaj sastoji od rastavljanja, premještanja i ponovne izgradnje postojećih objekata, intenzitet potpore ograničen je na 100 % stvarno nastalih troškova takvih postupaka;

4. Kada, uz rastavljanje, premještanje i ponovnu izgradnju postojećih objekata kako je navedeno u stavku 3., premještaj za posljedicu ima modernizaciju tih objekata ili povećanje proizvodnog kapaciteta, primjenjuju se intenziteti potpora za ulaganja iz članka 14. stavaka 12. i 13. za troškove povezane s modernizacijom objekata ili povećanjem proizvodnog kapaciteta.

Za potrebe ovog stavka sama zamjena postojeće zgrade ili objekata novom, modernom zgradom ili objektima bez temeljite promjene proizvodnje ili tehnologije za proizvodnju ne smatra se modernizacijom.

5. Maksimalni intenzitet potpore može dosegnuti do 100 % prihvatljivih troškova ako se premještaj odnosi na djelatnosti u blizini ruralnih naselja, u cilju poboljšanja kvalitete života ili povećanja ekološke učinkovitosti ruralnog naselja.

Članak 17.

Potpore za ulaganja u vezi s preradom poljoprivrednih proizvoda i stavljanjem na tržište poljoprivrednih proizvoda

1. Potpore za ulaganja u materijalnu imovinu ili nematerijalnu imovinu u vezi s preradom poljoprivrednih proizvoda i stavljanjem na tržište poljoprivrednih proizvoda spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete iz stavaka 2. do 10. ovog članka i poglavlja I.

2. Ovo ulaganje odnosi se na preradu poljoprivrednih proizvoda ili stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda.

3. Ulaganja u vezi s proizvodnjom biogoriva proizvedenog iz prehrambenih sirovina nisu prihvatljiva za potporu u skladu s ovim člankom.

4. Ulaganje mora biti u skladu sa zakonodavstvom Unije i s nacionalnim pravom dotičnih država članica o zaštiti okoliša. Potpora za ulaganja za koja je potrebna procjena utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU podliježe uvjetu da je takva procjena izvršena i da je odobrenje za provedbu predmetnog projekta ulaganja dano prije datuma dodjele pojedinačne potpore.

5. Potporom su obuhvaćeni sljedeći prihvatljivi troškovi:

(a) izgradnja, stjecanje, uključujući leasing, ili poboljšanje nepokretne imovine, pri čemu je zemljište prihvatljivo samo u iznosu do 10 % ukupnih prihvatljivih troškova predmetne djelatnosti;

(b) nabava ili leasing strojeva i opreme do tržišne vrijednosti imovine;

(c) opći troškovi povezani s izdancima iz točaka (a) i (b) kao što su honorari arhitekata, inženjera i savjetnika, troškovi koji se odnose na savjete o ekološkoj i gospodarskoj održivosti, uključujući studije izvedivosti; studije izvedivosti i dalje su prihvatljivi izdaci čak i ako, na temelju njihovih rezultata, nema izdataka iz točaka (a) i (b);

(d) stjecanje ili razvoj računalnih programa te stjecanje patenata, licencija, autorskih prava, žigova.

6. Troškovi, osim onih navedenih u stavku 5. točkama (a) i (b) povezani s ugovorima o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi refinanciranja kamata, režijski troškovi i nadoknade za osiguranje, nisu prihvatljivi troškovi.

Obrtni kapital ne smatra se prihvatljivim troškom.

7. Potpora se ne dodjeljuje za ulaganja namijenjena usklađivanju sa standardima Unije.
8. Potpora se ne dodjeljuje ako se pritom povrjeđuju bilo kakve zabrane ili ograničenja utvrđena u Uredbi (EU) br. 1308/2013, čak i ako se te zabrane i ograničenja odnose samo na potpore Unije predviđene tom Uredbom.
9. Intenzitet potpore ne premašuje:
 - (a) 75 % iznosa prihvatljivih troškova u najudaljenijim regijama;
 - (b) 75 % iznosa prihvatljivih troškova na manjim egejskim otocima;
 - (c) 50 % iznosa prihvatljivih troškova u slabije razvijenim regijama i u svim regijama čiji je BDP po stanovniku za razdoblje od 2007. do 2013. bio niži od 75 % prosjeka EU-25 za referentno razdoblje, ali čiji je BDP po stanovniku iznad 75 % prosječnog BDP-a EU-27;
 - (d) 40 % iznosa prihvatljivih troškova u ostalim regijama.
10. Stope predviđene u stavku 9. mogu se povećati za 20 postotnih bodova ako maksimalni intenzitet potpore ne premašuje 90 % za aktivnosti:
 - (a) povezane sa spajanjem organizacija proizvođača; ili
 - (b) kojima se potpora daje u okviru EIP-a.

Članak 18.

Početne potpore za mlade poljoprivrednike i razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava

1. Početne potpore za mlade poljoprivrednike i početne potpore za razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u stavcima 2. do 5. ovog članka i u poglavlju I.
2. Potpore se dodjeljuju mladim poljoprivrednicima kako su definirani u članku 2. stavku 34. ove Uredbe ili malim poljoprivrednim gospodarstvima kako ih definiraju države članice.

Države članice daju onu definiciju malih poljoprivrednih gospodarstava koju je Komisija obuhvatila i odobrila u odgovarajućim programima ruralnog razvoja.

Države članice definiraju gornji i donji prag za pristup početnim potporama za mlade poljoprivrednike i razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava u smislu proizvodnog potencijala poljoprivrednoga gospodarstva, mjereno standardnim rezultatom, kako je definirano u članku 5. Uredbe Komisije (EZ) br. 1242/2008 ⁽¹⁾, ili njegovim ekvivalentom. Donji prag za pristup početnim potporama za mlade poljoprivrednike viši je od gornjeg praga za pristup potpori za razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava.

Potpore su ograničene na mikro i mala poduzeća.

3. Ako se potpora dodjeljuje mladom poljoprivredniku koji uspostavlja gospodarstvo u obliku pravne osobe, mladi poljoprivrednik izvršava stvarnu i dugoročnu kontrolu nad tom pravnom osobom u smislu odluka povezanih s upravljanjem, koristima i financijskim rizicima. Ako u kapitalu ili upravljanju pravne osobe sudjeluje nekoliko fizičkih osoba, uključujući osobe koje nisu mladi poljoprivrednici, mladi poljoprivrednik ima mogućnost izvršavati takvu učinkovitu i dugoročnu kontrolu samostalno ili zajedno s drugim osobama. Ako je pravna osoba pod samostalnom ili zajedničkom kontrolom druge pravne osobe, ti se zahtjevi primjenjuju na sve fizičke osobe koje imaju kontrolu nad tom drugom pravnom osobom.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 1242/2008 od 8. prosinca 2008. o uspostavljanju tipologije Zajednice za poljoprivredna gospodarstva (SL L 335, 13.12.2008., str. 3.).

4. Uvjet za potporu je podnošenje poslovnog plana nadležnom tijelu dotične države članice koji se počinje primjenjivati u roku od devet mjeseci od dana donošenja odluke o dodjeli potpore.

U poslovnom se planu opisuje najmanje sljedeće:

(a) u slučaju početne potpore za mlade poljoprivrednike:

- i. početno stanje poljoprivrednoga gospodarstva;
- ii. pokazatelji i ciljevi za razvoj djelatnosti poljoprivrednoga gospodarstva;
- iii. podaci o aktivnostima, uključujući i one koji se odnose na ekološku održivost i učinkovitost resursa, potrebne za razvoj djelatnosti poljoprivrednoga gospodarstva, kao što su ulaganja, osposobljavanje, savjetovanje;

(b) u slučaju početne potpore za razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava:

- i. početno stanje poljoprivrednoga gospodarstva;
- ii. podaci o aktivnostima, uključujući i one koji se odnose na ekološku održivost i učinkovitost resursa, kojima bi se podržalo ostvarivanje gospodarske održivosti, kao što su ulaganja, osposobljavanje, suradnja.

5. Za mlade poljoprivrednike poslovnim planom iz stavka 4. točke (a) ovog članka predviđa se da korisnik mora biti u skladu s definicijom aktivnog poljoprivrednika predviđenom člankom 2. stavkom 42. u roku od 18 mjeseci od osnivanja. Međutim, ako korisnik ne posjeduje odgovarajuće stručne vještine i znanja iz te definicije, korisnik ima pravo na primanje potpore, pod uvjetom da se obveže steći ta znanja i te stručne vještine i znanja u razdoblju od 36 mjeseci od datuma donošenja odluke o dodjeli potpore. Ta se obveza mora uključiti u poslovni plan.

6. Potpore se dodjeljuju ili isplaćuju u najmanje dvije tranše ili dva obroka tijekom razdoblja od najviše pet godina.

Kada je riječ o mladim poljoprivrednicima, uvjet za plaćanje zadnje tranše ili obroka potpore ispravna je provedba poslovnog plana navedenog u stavku 4. točki (a).

7. Iznos potpore po mladom poljoprivredniku temelji se na društveno-gospodarskom stanju dotične države članice i ograničava se na 70 000 EUR.

Iznos potpore po malom gospodarstvu ograničava se na 15 000 EUR.

Članak 19.

Početne potpore za skupine i organizacije proizvođača u sektoru poljoprivrede

1. Početne potpore za skupine i organizacije proizvođača spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u staccima 2. do 8. ovog članka i u poglavlju I.

2. Za potporu su prihvatljive samo one skupine ili organizacije proizvođača koje je na temelju podnesenog poslovnog plana službeno priznalo nadležno tijelo dotične države članice.

3. Potpora se dodjeljuje podliježući obvezi dotične države članice da provjeri jesu li ciljevi poslovnog plana iz stavka 2. postignuti u roku od pet godina od datuma službenog priznanja skupine ili organizacije proizvođača.

4. Sporazumi, odluke i usklađene prakse zaključeni u okviru skupine ili organizacije proizvođača u skladu su s pravilima o tržišnom natjecanju kako se primjenjuju na temelju članaka 206. do 210. Uredbe (EU) br. 1308/2013.

5. Potpore se ne dodjeljuju:
- (a) organizacijama proizvođača, subjektima ili tijelima kao što su trgovačka društva ili zadruge čiji je cilj upravljanje jednim poljoprivrednim gospodarstvom ili više njih i koje je stoga zapravo potrebno smatrati jednim proizvođačem;
 - (b) poljoprivrednim udruženjima koja obavljaju zadatke kao što su uzajamna pomoć te usluge zamjene na gospodarstvu i upravljanja gospodarstvom članova, a da ona nisu uključena u zajedničku prilagodbu ponude tržištu;
 - (c) skupinama, organizacijama ili udruženjima proizvođača čiji ciljevi nisu spojivi s člankom 152. stavkom 1. točkom (c) i stavkom 3. te člankom 156. Uredbe (EU) br. 1308/2013.
6. Potpora obuhvaća sljedeće prihvatljive troškove: troškove najma odgovarajućih prostora, nabavu uredske opreme, uključujući računalni hardver i softver, troškove administrativnog osoblja, režijske troškove i troškove pravnih i upravnih postupaka.

Ako se prostori kupuju, prihvatljivi troškovi za te prostore ograničeni su na troškove najma po tržišnim cijenama.

7. Potpore se isplaćuju kao paušalne potpore u godišnjim obrocima za prvih pet godina od dana kada je nadležno tijelo službeno priznalo skupinu ili organizaciju proizvođača na temelju poslovnog plana iz stavka 2.

Države članice isplaćuju zadnji obrok tek nakon što su provjerile ispravnu provedbu tog poslovnog plana.

Potpore se postupno smanjuju.

8. Intenzitet potpore ograničava se na 100 % prihvatljivih troškova.
9. Iznos potpore ograničava se na 500 000 EUR.

Članak 20.

Potpore za proizvođače poljoprivrednih proizvoda koji sudjeluju u programima kvalitete

1. Sljedeće kategorije potpora proizvođačima poljoprivrednih proizvoda spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete su iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3.:
- (a) potpore za proizvođače koji prvi put sudjeluju u programima kvalitete ako ispunjavaju uvjete utvrđene u staccima 2. do 6. ovog članka i u poglavlju I.;
 - (b) potpore za troškove obveznih mjera kontrole povezane s programima kvalitete koje prema zakonodavstvu Unije ili pojedine države poduzima nadležno tijelo ili se poduzimaju u njegovo ime, ako ispunjavaju uvjete utvrđene u staccima 2., 4., 6., 7. i 8. ovog članka i u poglavlju I.;
 - (c) potpore za troškove istraživanja tržišta, idejnog stvaranja i oblikovanja proizvoda te izrade zahtjeva za priznavanje programa kvalitete ako ispunjavaju uvjete utvrđene u staccima 2., 6., 7. i 8. ovog članka i u poglavlju I.
2. Potpore iz stavka 1. dodjeljuju se u vezi sa sljedećim programima kvalitete:
- (a) programi kvalitete utvrđeni sljedećim uredbama i odredbama:
 - i. dio II. glava II. poglavlje I. odjeljak 2. Uredbe (EU) br. 1308/2013 u pogledu vina;
 - ii. Uredba (EZ) br. 1151/2012;

- iii. Uredba Vijeća (EZ) br. 834/2007 ⁽¹⁾;
 - iv. Uredba (EZ) br. 110/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾;
 - v. Uredba (EU) br. 251/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾;
- (b) programi kvalitete, uključujući programe certificiranja poljoprivrednih gospodarstava, za poljoprivredne proizvode koje države članice priznaju kao usklađene sa sljedećim kriterijima:
- i. posebnost konačnog proizvoda proizvedenog u skladu s tim programima kvalitete proizlazi iz jasnih obveza da se zajamče:
 - specifične karakteristike proizvoda, ili
 - specifične metode uzgoja ili proizvodnje, ili
 - kvaliteta konačnog proizvoda koja značajno premašuje komercijalne standarde za robu u pogledu zdravlja ljudi, životinja i bilja, dobrobiti životinja ili zaštite okoliša;
 - ii. program kvalitete mora biti otvoren svim proizvođačima;
 - iii. program kvalitete mora uključivati obvezujuće specifikacije konačnog proizvoda, a sukladnost s navedenim specifikacijama moraju potvrditi tijela javne vlasti ili neovisno inspekcijsko tijelo;
 - iv. program kvalitete mora biti transparentan i osiguravati potpunu sljedivost poljoprivrednih proizvoda;
- (c) dobrovoljni programi certificiranja poljoprivrednih proizvoda za koje dotična država članica priznaje da ispunjavaju zahtjeve utvrđene u Komunikaciji Komisije o smjernicama EU-a za najbolju praksu u dobrovoljnim programima certificiranja za poljoprivredne proizvode i hranu ⁽⁴⁾.
3. Potpore navedene u stavku 1. točki (a) dodjeljuju se proizvođačima poljoprivrednih proizvoda u obliku godišnjeg poticaja čija se razina određuje u skladu s razinom fiksnih troškova nastalih sudjelovanjem u programima kvalitete.
 4. Potpore iz stavka 1. točaka (a) i (b) ne dodjeljuju se za troškove kontrola koje je proveo sam korisnik ili u slučaju kad zakonodavstvo Unije predviđa da troškove kontrola trebaju snositi proizvođači poljoprivrednih proizvoda i skupine proizvođača, bez određivanja stvarne razine naknada.
 5. Potpore iz stavka 1. točke (a) dodjeljuju se za razdoblje od najviše pet godina i ograničavaju se na 3 000 EUR godišnje po korisniku.
 6. Potpore su dostupne svim prihvatljivim poduzetnicima na dotičnom području na temelju objektivno utvrđenih mjerila.
 7. Potpora iz stavka 1. točaka (b) i (c) ne uključuje izravna plaćanja korisnicima.
- Potpore iz stavka 1. točaka (b) i (c) isplaćuje se tijelu koje je odgovorno za mjere kontrole, pružatelju usluge istraživanja ili pružatelju usluge savjetovanja.
8. Potpora iz stavka 1. točaka (b) i (c) ograničava se na 100 % stvarno nastalih troškova.

Članak 21.

Potpore za prenošenje znanja i aktivnosti informiranja

1. Potpore za prenošenje znanja i aktivnosti informiranja spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u stavcima 2. do 8. ovog članka i u poglavlju I.

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 834/2007 od 28. lipnja 2007. o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda i stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 2092/91 (SL L 189, 20.7.2007., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba (EZ) br. 110/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2008. o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označavanju i zaštiti zemljopisnih oznaka jakih alkoholnih pića i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1576/89 (SL L 39, 13.2.2008., str. 16.).

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 251/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označavanju i zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla aromatiziranih proizvoda od vina i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1601/91 (SL L 84, 20.3.2014., str. 14.).

⁽⁴⁾ SL C 341, 16.12.2010., str. 5.

2. Potpore obuhvaćaju mjere stručnog osposobljavanja i stjecanja vještina uključujući tečajeve, radionice i podučavanje, demonstracijske aktivnosti i aktivnosti informiranja.

Potporama se može obuhvatiti i kratkoročna razmjena znanja o upravljanju gospodarstvom i posjete gospodarstvu.

Potpora za demonstracijske aktivnosti može obuhvatiti relevantne troškove ulaganja.

3. Potporama su obuhvaćeni sljedeći prihvatljivi troškovi:

(a) troškovi organizacije stručnog osposobljavanja, mjera stjecanja vještina, uključujući tečajeve, radionice i podučavanje, demonstracijskih aktivnosti ili aktivnosti informiranja;

(b) troškovi putovanja, smještaja i troškovi dnevnica sudionika;

(c) troškovi pružanja usluga zamjene tijekom odsutnosti sudionika;

(d) u slučaju demonstracijskih projekata u vezi s ulaganjima:

i. izgradnja, stjecanje, uključujući leasing, ili poboljšanje nepokretne imovine, pri čemu je zemljište prihvatljivo samo u iznosu do 10 % ukupnih prihvatljivih troškova predmetne djelatnosti;

ii. nabava ili leasing strojeva i opreme do tržišne vrijednosti imovine;

iii. opći troškovi povezani s izdancima iz točaka i. i ii., kao što su honorari arhitekata, inženjera i savjetnika, troškovi koji se odnose na savjete o ekološkoj i gospodarskoj održivosti, uključujući studije izvedivosti; studije izvedivosti i dalje su prihvatljivi izdaci čak i ako, na temelju njihovih rezultata, nema izdataka iz točaka i. i ii.;

iv. stjecanje ili razvoj računalnih programa te stjecanje patenata, licencija, autorskih prava i žigova.

4. Troškovi iz stavka 3. točke (d) prihvatljivi su samo u mjeri u kojoj su upotrijebljeni za demonstracijski projekt i za vrijeme trajanja demonstracijskog projekta.

Izračunani na temelju općeprihvaćenih računovodstvenih načela, prihvatljivim troškovima smatraju samo troškovi amortizacije nastali u razdoblju trajanja projekta.

5. Potpora iz stavka 3. točaka (a) i (c) ne uključuje izravna plaćanja korisnicima.

Potpora iz stavka 3. točaka (a) i (c) isplaćuje se pružatelju usluge prenošenja znanja i aktivnosti informiranja.

6. Subjekti koji pružaju usluge prenošenja znanja i aktivnosti informiranja imaju odgovarajuće kapacitete u smislu kvalificiranog osoblja i redovitog usavršavanja za izvršavanje ove zadaće.

Usluge iz stavka 2. mogu pružati skupine proizvođača ili druge organizacije, bez obzira na njihovu veličinu.

7. Potpore su dostupne svim prihvatljivim poduzetnicima u predmetnom području na temelju objektivno utvrđenih mjerila.

Ako pružanje usluga iz stavka 2. obavljaju skupine proizvođača i druge organizacije, članstvo u takvim skupinama ili organizacijama ne smije biti uvjet za pristup uslugama.

Sav doprinos nečlanova u administrativnim troškovima dotične skupine ili organizacije proizvođača ograničava se na troškove pružanja usluga iz stavka 2.

8. Intenzitet potpore ograničava se na 100 % prihvatljivih troškova.

U slučaju demonstracijskih projekata iz stavka 3. točke (d) maksimalni iznos potpore ograničava se na 100 000 EUR tijekom 3 fiskalne godine.

Članak 22.

Potpore za savjetodavne usluge

1. Potpore za savjetodavne usluge spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete su iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u stavicama 2. do 8. ovog članka i u poglavlju I.

2. Potpore su oblikovane kako bi poduzetnicima koji djeluju u poljoprivrednom sektoru i mladim poljoprivrednicima pomogle iskoristiti savjetodavne usluge za poboljšanje gospodarske i ekološke učinkovitosti te zaštitu klime i otpornosti njihova poduzeća ili ulaganja.

3. Savjetovanje poljoprivrednika povezano je s najmanje jednim prioritetom Unije za ruralni razvoj u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) 1305/2013 i obuhvaća barem jedan od sljedećih elemenata:

- (a) obveze koje proizlaze iz propisanih zahtjeva upravljanja ili standarda za dobre poljoprivredne i ekološke uvjete predviđene u glavi VI. poglavlju I. Uredbe (EU) br. 1306/2013;
- (b) prema potrebi, poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš utvrđene u glavi III. poglavlju 3. Uredbe (EU) br. 1307/2013 te održavanje poljoprivredne površine iz članka 4. stavka 1. točke (c) te Uredbe;
- (c) mjere u cilju modernizacije, izgradnje konkurentnosti, sektorske integracije, inovacija, usmjeravanja prema tržištu i promicanja poduzetništva;
- (d) zahtjeve kako ih definiraju države članice za provedbu članka 11. stavka 3. Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.
- (e) zahtjeve kako ih definiraju države članice za provedbu članka 55. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, a posebno radi usklađivanja s općim načelima integrirane zaštite bilja iz članka 14. Direktive 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾;
- (f) prema potrebi, standarde zaštite na radu ili sigurnosne standarde povezane s poljoprivrednim gospodarstvom;
- (g) posebno savjetovanje za poljoprivrednike koji po prvi put uspostavljaju poljoprivredno gospodarstvo, uključujući savjetovanje o gospodarskoj i ekološkoj održivosti.

4. Savjeti mogu obuhvaćati i pitanja osim onih navedenih u stavku 3. ovog članka, koja se odnose na ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu, bioraznolikost i zaštitu voda kako je utvrđeno u Prilogu I. Uredbi EU br. 1307/2013 ili pitanja koja se odnose na gospodarsku i ekološku učinkovitost poljoprivrednoga gospodarstva, uključujući aspekte konkurentnosti. To može uključivati savjete o razvoju kratkih lanaca opskrbe, ekološkom uzgoju i zdravstvenim aspektima stočarske proizvodnje.

5. Potpora ne obuhvaća izravna plaćanja korisnicima. Potpora se isplaćuje pružatelju savjetodavnih usluga.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage Direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ (SL L 309, 24.11.2009., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u postizanju održive upotrebe pesticida (SL L 309, 24.11.2009., str. 71.).

6. Tijela odabrana za pružanje savjetodavnih usluga imaju odgovarajuće resurse u smislu kvalificiranog osoblja koje se redovito usavršava te savjetodavno iskustvo i pouzdanost u područjima za koja pružaju savjetovanje.

Savjetodavne usluge mogu pružati skupine proizvođača ili druge organizacije, bez obzira na njihovu veličinu.

Kada se pruža savjetovanje, pružatelj savjetodavnih usluga poštuje obveze tajnosti podataka iz članka 13. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1306/2013.

7. Potpore su dostupne svim prihvatljivim poduzetnicima na dotičnom području na temelju objektivno utvrđenih mjerila.

Ako savjetodavne usluge pružaju skupine proizvođača ili organizacije, članstvo u takvim skupinama ili organizacijama ne smije biti uvjet za pristup usluzi.

Sav doprinos nečlanova u administrativnim troškovima predmetne skupine ili organizacije ograničen je na troškove pružanja te savjetodavne usluge.

8. Iznos potpore ograničava se na 1 500 EUR.

Članak 23.

Potpore za usluge zamjene na poljoprivrednom gospodarstvu

1. Potpore za usluge zamjene na poljoprivrednom gospodarstvu spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete su iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u staccima 2. do 5. ovog članka i u poglavlju I.

2. Potporom su obuhvaćeni stvarno nastali troškovi zamjene poljoprivrednika, fizičke osobe koja je član poljoprivrednog kućanstva ili poljoprivrednog radnika tijekom njihova izostanka s posla zbog bolesti, uključujući bolest djeteta, godišnjeg odmora, roditeljskog dopusta, te u slučaju smrti.

3. Ukupno trajanje zamjene ograničeno je na tri mjeseca godišnje po korisniku, osim zamjene u slučaju roditeljskog dopusta, kada je ograničeno na šest mjeseci.

4. Potpora ne obuhvaća izravna plaćanja korisnicima.

Potpore se isplaćuju pružatelju usluge zamjene na poljoprivrednom gospodarstvu.

Usluge zamjene na poljoprivrednom gospodarstvu mogu pružati skupine proizvođača ili druge organizacije, bez obzira na njihovu veličinu. U tom slučaju članstvo u takvim skupinama ili organizacijama ne smije biti uvjet za pristup uslugama.

5. Intenzitet potpore ograničen je na 100 % stvarno nastalih troškova.

Članak 24.

Potpore za promotivne mjere u korist poljoprivrednih proizvoda

1. Potpore za promotivne mjere u korist poljoprivrednih proizvoda spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u staccima 2. do 8. ovog članka i u poglavlju I.

2. Potporom su obuhvaćeni troškovi za:

(a) organizaciju i sudjelovanje na natjecanjima, sajmovima i izložbama;

(b) publikacije u cilju jačanja svijesti šire javnosti o poljoprivrednim proizvodima.

3. Publikacije iz stavka 2. točke (b) ne odnose se na određenog poduzetnika, trgovačku marku ili podrijetlo.

Međutim, to se ograničenje ne primjenjuje na upućivanje na podrijetlo poljoprivrednih proizvoda obuhvaćenih:

(a) programima kvalitete iz članka 20. stavka 2. točke (a), pod uvjetom da upućivanje točno odgovara onima koje je zaštitila Unija;

(b) programima kvalitete iz članka 20. stavka 2. točaka (b) i (c), pod uvjetom da je upućivanje u obavijesti sekundarno.

4. Potporom su obuhvaćeni sljedeći prihvatljivi troškovi organizacije i sudjelovanja na natjecanjima, sajmovima ili izložbama iz stavka 2. točke (a):

(a) pristojbe za sudjelovanje;

(b) putni troškovi i troškovi prijevoza životinja;

(c) troškovi publikacija i *web*-mjestna na kojima se najavljuje događaj;

(d) najam izložbenih prostora i štandova te troškovi njihova postavljanja i rastavljanja;

(e) simbolične nagrade u vrijednosti do 1 000 EUR po nagradi i pobjedniku natjecanja.

5. Potporom su obuhvaćeni sljedeći prihvatljivi troškovi za publikacije u cilju jačanja svijesti šire javnosti o poljoprivrednim proizvodima iz stavka 2. točke (b):

(a) troškovi publikacija u tiskanim i elektroničkim medijima, *web*-mjestna i prostora u elektroničkim medijima, na radiju i televiziji u cilju predstavljanja činjeničnih podataka o korisnicima iz određene regije ili koji proizvode određeni poljoprivredni proizvod, pod uvjetom da su podatci neutralni i da svi dotični korisnici imaju jednake mogućnosti biti zastupljeni u publikaciji;

(b) troškovi širenja znanstvenog znanja i činjeničnih podataka o:

i. programima kvalitete iz članka 20. stavka 2. otvorenima za poljoprivredne proizvode iz drugih država članica i trećih zemalja;

ii. generičkim poljoprivrednim proizvodima, njihovim hranjivim koristima te predloženim uporabama.

6. Potpore se dodjeljuju:

(a) u naravi; ili

(b) na temelju povrata stvarnih troškova koje je imao korisnik.

Ako se potpora dodjeljuje u naravi, ona ne uključuje izravna plaćanja korisnicima, već se isplaćuje provoditelju promotivnih mjera.

Promotivne mjere mogu provoditi skupine proizvođača ili druge organizacije, bez obzira na njihovu veličinu.

Potpore za simbolične nagrade iz stavka 4. točke (e). isplaćuju se provoditelju promotivnih mjera samo ako je nagrada stvarno dodijeljena i nakon dostave dokaza o dodjeli.

7. Potpore za promotivne mjere dostupne su svim prihvatljivim poduzetnicima u dotičnom području na temelju objektivno utvrđenih mjerila.

Ako promotivne mjere provode skupine i organizacije proizvođača, sudjelovanje ne smije biti uvjetovano članstvom u tim skupinama ili organizacijama i svaki doprinos u smislu administrativnih pristojbi za skupinu ili organizaciju ograničen je na troškove provođenja promotivnih mjera.

8. Intenzitet potpore ograničen je na 100 % prihvatljivih troškova.

Članak 25.

Potpore za nadoknadu štete uzrokovane nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom

1. Potpore MSP-ovima koji se bave primarnom poljoprivrednom proizvodnjom za nadoknadu štete uzrokovane nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzimaju se iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u stavicima 2. do 10. ovog članka i u poglavlju I.

2. Potpore koje se dodjeljuju na temelju ovog članka podliježu sljedećim uvjetima:

- (a) nadležno tijelo države članice službeno je priznalo prirodu događaja kao nepovoljne klimatske prilike koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom; i
- (b) postoji izravna uzročna veza između nepovoljnih klimatskih prilika koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom i štete koju je pretrpio poduzetnik.

3. Potpore se isplaćuju izravno dotičnom poduzetniku ili skupini ili organizaciji proizvođača čiji je on član.

Ako se potpore isplaćuju skupini ili organizaciji proizvođača, iznos potpore nije veći od iznosa potpore za koju taj poduzetnik ispunjava uvjete.

4. Programi potpora uspostavljaju se u roku od tri godine od datuma pojave nepovoljnih klimatskih prilika koja se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom.

Potpore se isplaćuju u roku od četiri godine od tog datuma.

5. Prihvatljivi troškovi su šteta nastala kao izravna posljedica nepovoljnih klimatskih prilika koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom, prema procjeni javnog tijela, neovisnog stručnjaka kojeg priznaje davatelj potpore ili osiguravajućeg društva.

Ta šteta uključuje sljedeće:

- (a) izgubljeni prihod zbog potpunog ili djelomičnog uništenja poljoprivredne proizvodnje i sredstava za proizvodnju iz stavka 6.;
- (b) materijalnu štetu iz stavka 7.

6. Izgubljeni prihod izračunava se oduzimanjem:

- (a) umnoška količine poljoprivrednih proizvoda proizvedene u godini nepovoljnih klimatskih prilika koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom, ili u svakoj sljedećoj godini na koju je utjecalo potpuno ili djelomično uništenje sredstava za proizvodnju, i prosječne prodajne cijene postignute u toj godini;

od

- (b) umnoška prosječne godišnje količine poljoprivrednih proizvoda proizvedene u trogodišnjem razdoblju koje prethodi nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom ili trogodišnjeg prosjeka utemeljenog na petogodišnjem razdoblju koje prethodi nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom, isključujući najveću i najmanju vrijednost, i prosječne postignute prodajne cijene.

Umanjenje se može izračunati ili na razini godišnje proizvodnje poljoprivrednog gospodarstva ili na razini uroda ili broja grla.

Taj se iznos može uvećati za troškove koji su korisniku nastali zbog nepovoljnih klimatskih prilika koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom.

Od tog se iznosa oduzimaju svi troškovi koji nisu nastali zbog nepovoljnih klimatskih prilika koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom.

Za izračun poljoprivredne proizvodnje korisnika mogu se koristiti indeksi ako metoda izračuna koja se upotrebljava dozvoljava određivanje stvarnog gubitka korisnika u određenoj godini.

7. Materijalna šteta na imovini, kao što su poljoprivredne zgrade, oprema i strojevi, zalihe i sredstva za proizvodnju, uzrokovana nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom izračunava se na temelju troškova popravka ili ekonomske vrijednosti pogođene imovine prije nepovoljnih klimatskih prilika koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom.

Ne premašuje troškove popravka ili iznos smanjenja poštene tržišne vrijednosti uzrokovane nepogodom, odnosno razliku između vrijednosti imovine neposredno prije i neposredno nakon pojave nepovoljnih klimatskih prilika koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom.

Ako se smanjenje korisnikova prihoda iz stavka 6. izračunava na temelju uroda ili grla stoke, u obzir se uzima samo materijalna šteta povezana s tim urodom ili stokom.

8. Izračun štete nastale kao posljedica nepovoljnih klimatskih prilika koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom vrši se na razini pojedinačnog korisnika

9. Potpora koja se dodjeljuje na temelju ovog članka umanjuje se za 50 %, osim ako se dodjeljuje korisnicima koji su sklopili osiguranje koje pokriva barem 50 % njihove prosječne godišnje proizvodnje ili prihoda iz proizvodnje i statistički najučestalije klimatske rizike u predmetnoj državi članici ili regiji za koje se pruža pokriće osiguranjem.

10. Potpore i druga plaćanja primljena kao nadoknada gubitaka, uključujući plaćanja na temelju drugih nacionalnih mjera ili mjera Unije ili na temelju polica osiguranja za štetu za koju se prima potpora, ograničene su na 80 % prihvatljivih troškova.

Intenzitet potpore može se povećati na 90 % u područjima s prirodnim ograničenjima.

Članak 26.

Potpore za troškove sprečavanja i iskorjenjivanja bolesti životinja i nametnika bilja i potpore za uklanjanje štete nastale zbog bolesti životinja i nametnika bilja

1. Potpore MSP-ovima koji se bave primarnom poljoprivrednom proizvodnjom za troškove sprječavanja, kontrole i iskorjenjivanja bolesti životinja ili nametnika bilja i potpore tim poduzetnicima za nadoknadu gubitaka nastalih zbog bolesti životinja ili nametnika bilja spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete su iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u stavcima 2. do 13. ovog članka i u poglavlju I.

2. Potpore se isplaćuju samo:

(a) u vezi s bolestima životinja ili nametnicima bilja za koje postoje odredbe Unije ili nacionalne odredbe, bilo da su utvrđene zakonom, uredbom ili upravnima propisima; i

(b) kao dio:

i. javnog programa na razini Unije, nacionalnoj ili regionalnoj razini za sprečavanje, kontrolu ili iskorjenjivanje predmetne bolesti životinja ili nametnika bilja; ili

ii. hitne mjere koje je uvelo nadležno tijelo; ili

iii. mjera iskorjenjivanja ili suzbijanja nametnika bilja provedenih u skladu s Direktivom Vijeća 2000/29/EZ.

Program i mjere iz točke (b) sadržavaju opis predmetnih mjera sprječavanja, nadzora ili iskorjenjivanja.

3. Potpore se ne odnose na mjere u vezi s kojima se zakonodavstvom Unije predviđa da troškove takvih mjera snosi korisnik, osim ako je trošak takvih mjera u potpunosti namiren obveznim pristojbama koje plaćaju korisnici.

4. U pogledu bolesti životinja, potpora se dodjeljuje samo za bolesti životinja iz popisa bolesti životinja koji je utvrdila Svjetska organizacija za zdravlje životinja ili za bolesti životinja i zoonoze navedene u prilogima I. i II. Uredbi (EU) br. 652/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

5. Potpore se isplaćuju izravno dotičnom poduzetniku ili skupini ili organizaciji proizvođača čiji je on član.

Ako se potpore plaćaju skupini ili organizaciji proizvođača, iznos potpore nije veći od potpore za koju taj poduzetnik ispunjava uvjete.

6. Programi potpora uvode se u roku od tri godine od datuma nastanka troška ili gubitka uzrokovanog bolešću životinja ili nametnicima bilja.

Potpore se isplaćuju u roku od četiri godine od tog datuma.

7. U slučaju mjera sprječavanja, potpore obuhvaćaju sljedeće prihvatljive troškove:

- (a) zdravstvene preglede;
- (b) analize, uključujući dijagnostiku *in vitro*;
- (c) testiranja i druge mjere probira, uključujući testiranja na TSE i BSE;
- (d) kupnju, skladištenje, primjenu i distribuciju cjepiva, lijekova, materijala za liječenje životinja i sredstava za zaštitu bilja;
- (e) preventivno klanje ili usmrćivanje životinja ili uništavanje životinjskih proizvoda i bilja te čišćenje i dezinficiranje gospodarstva i opreme.

8. U slučaju mjera nadzora i iskorjenjivanja, potpore obuhvaćaju sljedeće prihvatljive troškove:

- (a) testiranja i druge mjere probira u slučaju bolesti životinja, uključujući testiranja na TSE i BSE;
- (b) kupnju, skladištenje, primjenu i distribuciju cjepiva, lijekova, materijala za liječenje životinja i sredstava za zaštitu bilja;
- (c) klanje ili usmrćivanje i uništenje životinja te uništenje proizvoda koji su s njima povezani ili uništavanje biljaka, uključujući onih uginulih ili uništenih zbog cijepljenja ili ostalih mjera koje su naredila nadležna tijela te čišćenje i dezinficiranje gospodarstva i opreme.

9. U slučaju potpore za uklanjanje štete nastale zbog bolesti životinja ili nametnika bilja naknada se obračunava samo u odnosu na:

- (a) tržišnu vrijednost zaklanih, usmrćenih ili uginulih životinja ili proizvoda koji su s njima povezani ili uništenih biljaka;
 - i. kao posljedica bolesti životinje ili nametnika bilja;
 - ii. kao dio javnog programa ili mjere iz stavka 2. točke (b).

Ta tržišna vrijednost određuje se na temelju vrijednosti životinja, proizvoda i bilja neposredno prije nego što se pojavila ili je potvrđena sumnja na bolest životinja ili pojavu nametnika bilja.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 652/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o utvrđivanju odredaba za upravljanje izdancima povezanima s prehrambenim lancem, zdravljem životinja i dobrobiti životinja te sa zdravljem bilja i biljnog reproduktivnog materijala i o izmjeni direktiva Vijeća 98/56/EZ, 2000/29/EZ i 2008/90/EZ, uredbi (EZ) br. 178/2002, (EZ) br. 882/2004 i (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća, Direktive 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 66/399/EEZ, 76/894/EEZ i 2009/470/EZ (SL L 189, 27.6.2014., str.1.).

- (b) gubitak prihoda zbog obveza karantene, teškoća koje se odnose na obnavljanje životinjskog blaga ili ponovnu sadnju bilja te obveznog plodoreda uvedenog u okviru javnog programa ili mjere iz stavka 2. točke (b).

Od tog se iznosa oduzimaju svi troškovi koji nisu izravno nastali zbog bolesti životinja ili nametnika bilja i koje bi korisnik i inače imao.

10. Potpore za uklanjanje štete nastale zbog bolesti životinja ili nametnika bilja ograničene su na troškove i štetu nastale zbog bolesti životinja i nametnika bilja za koje je nadležno tijelo

- (a) službeno priznalo izbijanje, u slučaju bolesti životinja; ili
- (b) službeno priznalo njihovu prisutnost, u slučaju nametnika bilja.

11. Potpore povezane s prihvatljivim troškovima iz stavaka 7. i 8. dodjeljuju se u naravi te se isplaćuju pružatelju mjera sprječavanja i iskorjenjivanja.

Odstupajući od prvog podstavka ovog stavka, potpore povezane s prihvatljivim troškovima navedenima u sljedećim stavcima mogu se dodijeliti izravno korisniku na temelju povrata stvarno nastalih troškova korisnika:

- (a) stavak 7. točka (d) i stavak 8. točka (b) u slučaju bolesti životinja i nametnika bilja; i
- (b) stavak 7. točka (e) i stavak 8. točka (c) u slučaju nametnika bilja za čišćenje i dezinficiranje gospodarstva i opreme.

12. Pojedinačne potpore ne dodjeljuju se ako se utvrdi da je bolest životinja ili pojava nametnika bilja izazvana namjerno ili nemarom korisnika.

13. Primljene potpore i sva druga plaćanja koja je primio korisnik, uključujući plaćanja na temelju drugih nacionalnih mjera ili mjera Unije ili na temelju polica osiguranja za iste prihvatljive troškove iz stavaka 7., 8. i 9. ograničeni su na 100 % prihvatljivih troškova.

Članak 27.

Potpore sektoru stočarstva i potpore za uginulu stoku

1. Sljedeće potpore za stočare spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete su iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u stavcima 2. do 3. ovog članka i u poglavlju I.

- (a) potpora u visini do 100 % administrativnih troškova uvođenja i vođenja matičnih knjiga;
- (b) potpora u visini do 70 % troškova ispitivanja koja provode treće strane ili koja se provode u njihovo ime, radi utvrđivanja genetičke kakvoće ili prinosa stoke, uz iznimku provjera koje provodi vlasnik stoke kao i rutinskih provjera kakvoće mlijeka;
- (c) potpora u visini do 100 % troškova uklanjanja uginule stoke i 75 % troškova uništenja takve uginule stoke, ili potpora u visini jednakog intenziteta potpore za troškove premija koje su poljoprivrednici platili za osiguranje za pokrivanje troškova uklanjanja i uništenja uginule stoke;
- (d) potpora u visini do 100 % troškova uklanjanja i uništenja uginule stoke ako se potpora financira naknadama ili obveznim doprinosima namijenjenima za financiranje uništenja uginule stoke, pod uvjetom da su takve naknade ili doprinosi ograničeni na sektor mesa i za njega su izravno uvedeni;
- (e) potpora u visini od 100 % troškova uklanjanja i uništenja uginule stoke ako je na dotičnoj uginuloj stoci obvezno provesti ispitivanja na TSE ili u slučaju izbijanja bolesti životinja iz članka 26. stavka 4.

2. Uvjet za potpore iz stavka 1. točaka (c), (d) i (e) je dosljedan program nadzora kojim se osigurava sigurno zbrinjavanje sve uginule stoke u državi članici.

Potpore za troškove premija koje plaćaju poljoprivrednici za osiguranje za pokrivanje troškova uklanjanja i uništenja uginule stoke iz stavka 1. točke (c) ovog članka u skladu je s uvjetima utvrđenima u članku 28. stavku 2.

3. Potpora se dodjeljuje u naravi i ne uključuje izravna plaćanja korisnicima.

Da bi se olakšalo upravljanje potporama iz stavka 1. točaka (c), (d) i (e), potpora se može isplatiti gospodarskim subjektima ili tijelima:

- (a) koji djeluju nizvodno od poduzetnika u sektoru stočarstva; i
- (b) pružaju usluge povezane s uklanjanjem i uništenjem uginule stoke.

Članak 28.

Potpore za plaćanje premija osiguranja

1. Potpore koje se dodjeljuju MSP-ovima koji se bave primarnom poljoprivrednom proizvodnjom za plaćanje premija osiguranja spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u stavicima 2. do 6. ovog članka i u poglavlju I.

2. Potpora:

- (a) ne predstavlja prepreku funkcioniranju unutarnjeg tržišta usluga osiguranja;
- (b) nije ograničena na osiguranje koje pruža jedno osiguravajuće društvo ili skupina društava;
- (c) se ne smije uvjetovati time da ugovor o osiguranju mora biti sklopljen s osiguravajućim društvom s poslovnim nastanom u predmetnoj državi članici.

3. Osiguranjem se namjerava pokriti gubitke uzrokovane sljedećim:

- (a) elementarnim nepogodama;
- (b) nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom i drugim nepovoljnim klimatskim prilikama;
- (c) bolestima životinja ili naježdama nametnika bilja.
- (d) zaštićenim životinjama.

4. Osiguranjem se:

- (a) nadoknađuje samo trošak nadoknade gubitaka iz stavka 3.;
- (b) ne zahtijeva niti određuje vrsta ili količina buduće poljoprivredne proizvodnje.

5. Države članice primjenom odgovarajućih gornjih granica mogu ograničiti iznos premije osiguranja koji je prihvatljiv za potporu.

6. Intenzitet potpore ograničen je na 65 % troškova premije osiguranja.

ODJELJAK 2.

Potpore za ulaganja u očuvanje kulturne i prirodne baštine smještene na poljoprivrednim gospodarstvima

Članak 29.

Potpore za ulaganja u očuvanje kulturne i prirodne baštine smještene na poljoprivrednim gospodarstvima

1. Potpore za ulaganja u očuvanje kulturne i prirodne baštine smještene na poljoprivrednom gospodarstvu spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u stavicima 2. do 6. ovog članka i poglavlja I.

2. Ulaganje je u skladu sa zakonodavstvom Unije i s nacionalnim pravom dotične države članice.
3. Potpore se dodjeljuju za kulturnu i prirodnu baštinu u obliku prirodnih pejzaža i zgrada koje su nadležna javna tijela dotične države članice službeno priznala kao kulturnu ili prirodnu baštinu.
4. Potporom su obuhvaćeni sljedeći prihvatljivi troškovi namijenjeni za očuvanje kulturne i prirodne baštine:
 - (a) troškovi ulaganja u materijalnu imovinu;
 - (b) kapitalni radovi.
5. Intenzitet potpore ograničen je na 100 % prihvatljivih troškova.
6. Potpore za kapitalne radove ograničene su na 10 000 EUR godišnje.

ODJELJAK 3.

Potpore za uklanjanje štete nastale zbog elementarnih nepogoda u sektoru poljoprivrede

Članak 30.

Potpore za uklanjanje štete nastale zbog elementarnih nepogoda u sektoru poljoprivrede

1. Potpore za uklanjanje štete nastale zbog elementarnih nepogoda spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 2. točke (b) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegovog članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u staccima 2. do 8. ovog članka i u poglavlju I.
2. Potpore koje se dodjeljuju na temelju ovog članka podliježu sljedećim uvjetima:
 - (a) nadležno tijelo države članice službeno je priznalo prirodu događaja kao elementarnu nepogodu; i
 - (b) postoji izravna uzročna veza između elementarne nepogode i štete koju je pretrpio poduzetnik.
3. Potpore se isplaćuju izravno dotičnom poduzetniku ili skupini ili organizaciji proizvođača čiji je on član.

Ako se potpore plaćaju skupini ili organizaciji proizvođača, iznos potpore nije veći od potpore za koju taj poduzetnik ispunjava uvjete.

4. Programi potpora povezani s određenim elementarnim nepogodama uspostavljaju se u roku od tri godine od datuma nastupanja elementarne nepogode.

Potpore se isplaćuju u roku od četiri godine od tog datuma.

5. Prihvatljivi troškovi su štete nastale kao izravna posljedica elementarne nepogode, prema procjeni javnog tijela, neovisnog stručnjaka kojeg priznaje davatelj potpore ili osiguravajućeg društva.

Ta šteta može uključivati sljedeće:

- (a) materijalnu štetu na imovini kao što su zgrade, oprema, strojevi, zalihe i sredstva za proizvodnju;
- (b) izgubljeni prihod zbog potpunog ili djelomičnog uništenja poljoprivredne proizvodnje i sredstava poljoprivredne proizvodnje.

Šteta se izračunava na razini pojedinačnog korisnika.

6. Izračun materijalne štete temelji se na troškovima popravka ili ekonomskoj vrijednosti pogođene imovine prije nepogode. Ne premašuje troškove popravka ili iznos smanjenja poštene tržišne vrijednosti uzrokovane nepogodom, odnosno razliku između vrijednosti imovine neposredno prije i neposredno nakon nepogode.

7. Izgubljeni prihod izračunava se oduzimanjem:
- (a) umnoška količine poljoprivrednih proizvoda proizvedene u godini elementarne nepogode, ili u svakoj sljedećoj godini na koju je utjecalo potpuno ili djelomično uništenje sredstava za proizvodnju, i prosječne prodajne cijene postignute u toj godini,
od
 - (b) umnoška prosječne godišnje količine poljoprivrednih proizvoda proizvedene u trogodišnjem razdoblju koje prethodi elementarnoj nepogodi ili trogodišnjeg prosjeka utemeljenog na petogodišnjem razdoblju koje prethodi elementarnoj nepogodi, isključujući najveću i najmanju vrijednost, i prosječne postignute prodajne cijene.

Taj se iznos može uvećati za troškove koji su korisniku nastali zbog nepovoljnih klimatskih prilika koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom.

Od tog se iznosa oduzimaju svi troškovi koji nisu nastali zbog elementarne nepogode.

Za izračun godišnje poljoprivredne proizvodnje korisnika mogu se koristiti indeksi ako metoda izračuna koja se upotrebljava dozvoljava određivanje stvarnog gubitka korisnika u određenoj godini.

8. Potpore i ostala plaćanja primljena radi nadoknade štete, uključujući plaćanja na temelju polica osiguranja, ograničeni su na 100 % prihvatljivih troškova.

ODJELJAK 4.

Potpore za istraživanje i razvoj u sektorima poljoprivrede i šumarstva

Članak 31.

Potpore za istraživanje i razvoj u sektorima poljoprivrede i šumarstva

1. Potpore za istraživanje i razvoj u sektorima poljoprivrede i šumarstva spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u staccima 2. do 7. ovog članka i u poglavlju I.
2. Projekt kojem se dodjeljuje potpora u interesu je svih poduzetnika koji djeluju u određenom sektoru ili podsektoru poljoprivrede ili šumarstva.
3. Prije datuma početka projekta kojem je dodijeljena potpora na internetu se objavljuju sljedeći podaci:
 - (a) da će se projekt kojem je dodijeljena potpora provesti;
 - (b) ciljevi projekta kojem je dodijeljena potpora;
 - (c) približni datum objavljivanja rezultata očekivanih od projekta kojem je dodijeljena potpora;
 - (d) mjesto objavljivanja rezultata očekivanih od projekta kojem je dodijeljena potpora na internetu;
 - (e) napomena da su rezultati projekta kojem je dodijeljena potpora besplatno dostupni svim poduzetnicima koji djeluju u određenom sektoru ili podsektoru poljoprivrede ili šumarstva.
4. Rezultati projekta kojem je dodijeljena potpora dostupni su na internetu od datuma završetka projekta kojem je dodijeljena potpora ili od datuma na koji se informacije o tim rezultatima dadu članovima određene organizacije, ovisno o tome što nastupi prije. Rezultati ostaju dostupni na internetu tijekom razdoblja od najmanje 5 godina počevši od datuma završetka projekta kojem je dodijeljena potpora.
5. Potpora se dodjeljuje izravno ustanovi za istraživanje i širenje znanja.

Potpore ne uključuje plaćanja poduzetnicima u poljoprivrednom sektoru na temelju cijene poljoprivrednih proizvoda.

6. Prihvatljivi troškovi su sljedeći:
 - (a) troškovi osoblja koji se odnose na istraživače, tehničare i ostalo pomoćno osoblje zaposleno na projektu;
 - (b) troškovi instrumenata i opreme, u mjeri i za razdoblje u kojem se upotrebljavaju za projekt. Ako se ti instrumenti i oprema ne upotrebljavaju za projekt tijekom njihova čitavog vijeka trajanja, prihvatljivim troškovima smatraju se, izračunani na temelju općeprihvaćenih računovodstvenih načela, samo troškovi amortizacije nastali u razdoblju trajanja projekta;
 - (c) troškovi zgrada i zemljišta, u mjeri i za razdoblje u kojem se upotrebljavaju za projekt. Za zgrade se prihvatljivim troškovima prihvatljivim troškovima, izračunanim na temelju općeprihvaćenih računovodstvenih načela, prihvatljivim troškovima smatraju samo troškovi amortizacije nastali u razdoblju trajanja projekta. Za zemljište, prihvatljivi troškovi su troškovi ustupanja na komercijalnoj osnovi i stvarno nastali kapitalni troškovi.
 - (d) troškovi istraživanja koje se provodi na temelju ugovora, troškovi znanja i patenata koji se pribavljaju ili licencijom ustupaju od drugih strana po tržišnim uvjetima te troškovi savjetodavnih i istovjetnih usluga koje se upotrebljavaju isključivo za projekt;
 - (e) dodatni režijski troškovi i ostali izdaci za poslovanje, uključujući troškove materijala, potrošne robe i sličnih proizvoda, nastali izravno kao rezultat projekta.
7. Intenzitet potpore ograničen je na 100 % prihvatljivih troškova.

ODJELJAK 5.

Potpore u korist šumarstva

Članak 32.

Potpore za pošumljavanje i stvaranje šumskih područja

1. Potpore za pošumljavanje i stvaranje šumskih područja koje se dodjeljuju javnim i privatnim posjednicima zemljišta i njihovim udruženjima spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u stavicama 2. do 16. ovog članka i u poglavlju I.
2. Potpore:
 - (a) se dodjeljuju u okviru programa ruralnog razvoja u skladu s Uredbom (EU) br. 1305/2013 te delegiranim i provedbenim aktima koje je Komisija donijela na temelju te Uredbe:
 - i. kao potpore koje sufinancira EPFRR; ili
 - ii. kao dodatno nacionalno financiranje uz potpore iz točke i.;
 - i
 - (b) istovjetne su temeljnoj mjeri ruralnog razvoja predviđenoj programom ruralnog razvoja iz točke (a).
3. Pravnom osnovom za potpore utvrđuje se da se potpore ne primjenjuju prije nego što Komisija odobri relevantni program ruralnog razvoja.
4. U slučaju pošumljavanja zemljišta u državnom vlasništvu potpora se dodjeljuje samo ako je tijelo koje upravlja zemljištem privatno tijelo ili općina.
5. Ograničenja vlasništva nad šumama iz stavka 4. ne primjenjuju se na tropske ili suptropske šume i na pošumljena područja državnih područja Azora, Madeire, Kanarskih otoka, manjih egejskih otoka i francuskih prekomorskih departmana.
6. Potpore se dodjeljuju za pošumljavanje i stvaranje šumskih područja na poljoprivrednom i nepoljoprivrednom zemljištu.

7. Potpore za pošumljavanje i stvaranje šumskih područja obuhvaćaju troškove uspostave i godišnju premiju po hektaru.

Potpore za pošumljavanje i stvaranje šumskih područja mogu obuhvaćati ulagačke aktivnosti.

Potpore za pošumljavanje zemljišta u vlasništvu javnih tijela ili za brzorastuće drveće obuhvaćaju samo troškove uspostave.

8. Potporom za pošumljavanje i stvaranje šumskih područja povezanom s ulagačkim aktivnostima obuhvaćeni su sljedeći prihvatljivi troškovi:

- (a) izgradnja, stjecanje, uključujući leasing, ili poboljšanje nepokretne imovine, pri čemu je zemljište prihvatljivo samo u iznosu do 10 % ukupnih prihvatljivih troškova predmetne radnje;
- (b) nabava ili leasing strojeva i opreme do tržišne vrijednosti imovine;
- (c) opći troškovi povezani s izdacima iz točaka (a) i (b) kao što su honorari arhitekata, inženjera i savjetnika, troškovi koji se odnose na savjete o ekološkoj i gospodarskoj održivosti, uključujući studije izvedivosti; studije izvedivosti i dalje su prihvatljivi izdaci čak i ako, na temelju njihovih rezultata, nema izdataka iz točaka (a) i (b);
- (d) stjecanje ili razvoj računalnih programa te stjecanje patenata, licencija, autorskih prava i žigova;
- (e) troškovi uspostave planova upravljanja šumama ili istovrijednog instrumenta.

Obrtni kapital ne smatra se prihvatljivim troškom.

9. Ulagačke aktivnosti u skladu su sa zakonodavstvom Unije i s nacionalnim pravom dotičnih država članica o zaštiti okoliša. Potpora za ulagačke aktivnosti za koje je potrebna procjena utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU podliježe uvjetu da je takva procjena izvršena i da je odobrenje za provedbu predmetnog projekta ulaganja dano prije datuma dodjele pojedinačne potpore.

10. Sljedeći troškovi uspostave mogu biti prihvatljivi:

- (a) troškovi sadnog i reprodukcijskog materijala;
- (b) troškovi sadnje i troškovi izravno povezani sa sadnjom;
- (c) troškovi ostalih povezanih aktivnosti, uključujući skladištenje i tretiranje sadnica potrebnim preventivnim i zaštitnim materijalima;
- (d) troškovi ponovne sadnje potrebne tijekom prve godine pošumljavanja.

11. Godišnja premija po hektaru obuhvaća troškove za izgubljen prihod od poljoprivrede te za održavanje, uključujući rano i kasno čišćenje, i isplaćuje se za razdoblje od najviše dvanaest godina od dana dodjele potpore.

12. Potpore se ne dodjeljuju za sadnju sljedećih stabala:

- (a) stabla za nasade kratkih ophodnji;
- (b) božićnih drvaca; ili
- (c) brzorastućeg drveća za proizvodnju energije.

13. Zasađene vrste prilagođavaju se okolišnim i klimatskim uvjetima područja te ispunjavaju minimalne zahtjeve zaštite okoliša.
14. U područjima u kojima je pošumljavanje teško zbog izrazito nepovoljnih pedoklimatskih uvjeta, može se osigurati potpora za sadnju drugih zimzelenih drvnih vrsta poput šiblja ili gromolikog bilja primjerenog lokalnim uvjetima.
15. Za korisnike preko određene veličine, koju određuju države članice u programima ruralnog razvoja, uvjet za potporu je predočenje relevantnih podataka iz plana upravljanja šumama ili jednakovrijednog instrumenta u skladu s održivim upravljanjem šumama kako je utvrđeno na Drugoj ministarskoj konferenciji o zaštiti šuma u Europi 1993.
16. Intenzitet potpore ograničen je na 100 % prihvatljivih troškova.

Članak 33.

Potpore za poljoprivredno-šumarske sustave

1. Potpore za poljoprivredno-šumarske sustave koje se dodjeljuju privatnim posjednicima zemljišta, općinama i njihovim udruženjima spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u staccima 2. do 11. ovog članka i u poglavlju I.
2. Potpore:
 - (a) se dodjeljuju u okviru programa ruralnog razvoja u skladu s Uredbom (EU) br. 1305/2013 te delegiranim i provedbenim aktima koje je Komisija donijela na temelju te Uredbe:
 - i. kao potpore koje sufinancira EPFRR; ili
 - ii. kao dodatno nacionalno financiranje uz potpore iz točke i.;
 - i
 - (b) istovjetne su temeljnoj mjeri ruralnog razvoja predviđenoj programom ruralnog razvoja iz točke (a).
3. Pravnom osnovom za potpore utvrđuje se da se potpore ne primjenjuju prije nego što Komisija odobri relevantni program ruralnog razvoja.
4. Potpore za poljoprivredno-šumarske sustave obuhvaćaju troškove uspostave i godišnju premiju po hektaru.

Potpore za poljoprivredno-šumarske sustave mogu obuhvatiti ulagačke aktivnosti.

5. Potporom za poljoprivredno-šumarske sustave povezanom s ulagačkim aktivnostima obuhvaćeni su sljedeći prihvatljivi troškovi:
 - (a) izgradnja, stjecanje, uključujući leasing, ili poboljšanje nepokretne imovine, pri čemu je zemljište prihvatljivo samo u iznosu do 10 % ukupnih prihvatljivih troškova predmetne radnje;
 - (b) nabava ili leasing strojeva i opreme do tržišne vrijednosti imovine;
 - (c) opći troškovi povezani s izdacima iz točaka (a) i (b) kao što su honorari arhitekata, inženjera i savjetnika, troškovi koji se odnose na savjete o ekološkoj i gospodarskoj održivosti, uključujući studije izvedivosti; studije izvedivosti i dalje su prihvatljivi izdaci čak i ako, na temelju njihovih rezultata, nema izdataka iz točaka (a) i (b);
 - (d) stjecanje ili razvoj računalnih programa te stjecanje patenata, licencija, autorskih prava i žigova;
 - (e) troškovi uspostave planova upravljanja šumama ili istovrijednog instrumenta.

Obrtni kapital ne smatra se prihvatljivim troškom.

6. Ulagačke aktivnosti u skladu su sa zakonodavstvom Unije i s nacionalnim pravom dotičnih država članica o zaštiti okoliša. Potpora za ulagačke aktivnosti za koje je potrebna procjena utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU podliježe uvjetu da je takva procjena izvršena i da je odobrenje za provedbu predmetnog projekta ulaganja dano prije datuma dodjele pojedinačne potpore.

7. Sljedeći troškovi uspostave mogu biti prihvatljivi:

- (a) troškovi uspostave poljoprivredno-šumarskih sustava sadnjom stabala, uključujući troškove sadnog materijala, sadnje, skladištenja i tretiranja sadnica potrebnim preventivnim i zaštitnim materijalima;
- (b) troškovi uspostave poljoprivredno-šumarskih sustava prenamjenom postojećih šuma i ostalih šumskih površina, uključujući troškove sječe stabala, prorjeđivanja i obrezivanja te zaštite od pašnih životinja;
- (c) ostali troškovi izravno povezani sa stvaranjem poljoprivredno-šumarskog sustava kao što su troškovi studija izvedivosti, plana uspostave, ispitivanja tla, pripreme i zaštite tla;
- (d) troškovi silvo-pastoralnog uzgoja odnosno sustava ispaše te zalijevanja i zaštitnih objekata;
- (e) troškovi potrebnog tretiranja povezanog s uspostavom poljoprivredno-šumarskog sustava, uključujući zalijevanje i obrezivanje;
- (f) troškovi ponovne sadnje tijekom prve godine nakon uspostave poljoprivredno-šumarskog sustava.

8. Godišnja premija po hektaru obuhvaća troškove održavanja poljoprivredno-šumarskog sustava i isplaćuje se za razdoblje od najviše pet godina od dana dodjele potpore.

Prihvatljivi troškovi održavanja mogu se odnositi na uspostavljene pojaseve stabala, plijevljenje, obrezivanje, prorjeđivanje te zaštitne mjere i ulaganja kao što su ograde i pojedinačna zaštitna crijeva.

9. Države članice određuju maksimalni broj stabala za sadnju po hektaru uzimajući u obzir sljedeće:

- (a) lokalne pedoklimatske i okolišne uvjete;
- (b) šumske vrste; i
- (c) potrebu da se osigura održivo korištenje zemljišta za poljoprivredu.

10. Za korisnike preko određene veličine, koju određuju države članice, uvjet za potporu je predočenje relevantnih podataka iz plana upravljanja šumama ili jednakovrijednog instrumenta u skladu s održivim upravljanjem šumama kako je utvrđeno na Drugoj ministarskoj konferenciji o zaštiti šuma u Europi 1993.

11. Maksimalni intenzitet potpora ograničava se na:

- (a) 80 % prihvatljivih troškova za ulagačke aktivnosti i troškove uspostave iz stavaka 5. i 7.; i
- (b) 100 % godišnje premije iz stavka 8.

Članak 34.

Potpore za sprečavanje i uklanjanje štete na šumama uzrokovane šumskim požarima, elementarnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom, drugim nepovoljnim klimatskim prilikama, nametnicima bilja i katastrofalnim događajima

1. Potpore za sprečavanje i uklanjanje štete na šumama uzrokovane šumskim požarima, elementarnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom, drugim nepovoljnim klimatskim prilikama, nametnicima bilja i katastrofalnim događajima u skladu s člankom 24. Uredbe (EU) br. 1305/2013 dodijeljene privatnim i javnim posjednicima šuma i ostalim privatnim pravnim i javnim tijelima i njihovim udruženjima spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 2. točke (b) ili, ako je to slučaj, članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u stavcima 2. do 12. ovog članka i u poglavlju I.

2. Potpore:
 - (a) se dodjeljuju u okviru programa ruralnog razvoja u skladu s Uredbom (EU) br. 1305/2013 te delegiranim i provedbenim aktima koje je Komisija donijela na temelju te Uredbe:
 - i. kao potpore koje sufinancira EPFRR; ili
 - ii. kao dodatno nacionalno financiranje uz potpore iz točke i;
 - i
 - (b) istovjetne su temeljnoj mjeri ruralnog razvoja predviđenoj programom ruralnog razvoja iz točke (a).
 3. Pravnom osnovom za potpore utvrđuje se da se potpore ne primjenjuju prije nego što Komisija odobri relevantni program ruralnog razvoja.
 4. Samo su šumska područja klasificirana kao područja srednjeg do visokog rizika od šumskog požara u skladu s planom zaštite šuma koji utvrđuje dotična država članica prihvatljiva su za potporu za sprečavanje požara.
 5. Potporom su obuhvaćeni sljedeći prihvatljivi troškovi:
 - (a) uspostava zaštitne infrastrukture;
 - (b) lokalne aktivnosti manjih razmjera koje se poduzimaju radi sprečavanja požara ili drugih prirodnih opasnosti, uključujući korištenje pašnih životinja;
 - (c) uspostavljanje i poboljšanje kapaciteta za praćenje šumskih požara, nametnika i bolesti te komunikacijska oprema;
 - (d) obnavljanje šumskog potencijala oštećenog požarima, elementarnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom, drugim nepovoljnim klimatskim prilikama, nametnicima bilja, katastrofalnim događajima i događajima povezanim s klimatskim promjenama.
 6. Potpora može obuhvaćati troškove održavanja u slučaju izbijanja požara.
 7. Potpora se ne dodjeljuje za aktivnosti vezane uz poljoprivredu na područjima koja su obuhvaćena agro-okolišnim obvezama.
 8. U slučaju obnove šumskog potencijala iz stavka 5. točke (d) potpore podliježu službenom priznanju nadležnih tijela dotične države članice:
 - (a) da je nastupio požar, elementarna nepogoda, nepovoljne klimatske prilike koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom, druge nepovoljne klimatske prilike, nametnici bilja, katastrofalni događaji ili događaji povezani s klimatskim promjenama. i
 - (b) da je događaj iz točke (a) ovog stavka, uključujući mjere donesene u skladu s Direktivom 2000/29/EZ za iskorjenjivanje ili ograničavanje nametnika bilja, uzrokovao uništenje najmanje 20 % relevantnog šumskog potencijala.
 9. U slučaju potpore za sprečavanje štete na šumama zbog nametnika bilja, rizik od pojave nametnika bilja potkrepljuje se znanstvenim dokazima i potvrđuje od strane javne znanstvene organizacije.
- Popis vrsta štetnih organizama koji mogu prouzročiti napad nametnika navodi se u programu ruralnog razvoja dotične države članice.
10. Aktivnosti ili projekti kojima se dodjeljuje potpora u skladu su s planom zaštite šuma koji utvrđuje država članica.

Za korisnike koji premašuju određenu veličinu, koju trebaju odrediti države članice, uvjet za potporu je predočenje relevantnih podataka iz plana upravljanja šumama ili jednakovrijednog instrumenta u skladu s održivim upravljanjem šumama kako je utvrđeno na Drugoj ministarskoj konferenciji o zaštiti šuma u Europi iz 1993. u kojoj se navode preventivni ciljevi.

Troškovi osim onih navedenih u stavku 5. vezani uz specifičnosti sektora šumarstva mogu se smatrati prihvatljivim troškovima.

11. Potpora se ne dodjeljuje za gubitak prihoda zbog požara, elementarnih nepogoda, nepovoljnih klimatskih prilika koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom, drugih nepovoljnih klimatskih prilika, nametnika bilja i katastrofalnih događaja.

12. Intenzitet potpore ograničen je na 100 % prihvatljivih troškova.

Potpore dodijeljena za prihvatljive troškove iz stavka 5. točke (d) i druga plaćanja koja je primio korisnik, uključujući plaćanja na temelju drugih nacionalnih mjera ili mjera Unije ili na temelju polica osiguranja za iste prihvatljive troškove, ograničene su na 100 % prihvatljivih troškova.

Članak 35.

Potpore za ulaganja za poboljšanje otpornosti i ekološke vrijednosti šumskih ekosustava

1. Potpora za ulaganja za poboljšanje otpornosti i ekološke vrijednosti šumskih ekosustava koja se dodjeljuje fizičkim osobama, privatnim i javnim posjednicima šuma, privatnim pravnim i javnim tijelima i njihovim udruženjima spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u stavcima 2. do 8. ovog članka i u poglavlju I.

2. Potpore:

(a) se dodjeljuju u okviru programa ruralnog razvoja u skladu s Uredbom (EU) br. 1305/2013 te delegiranim i provedbenim aktima koje je Komisija donijela na temelju te Uredbe:

- i. kao potpore koje sufinancira EPFRR; ili
- ii. kao dodatno nacionalno financiranje uz potpore iz točke i;
- i

(b) istovjetne su temeljnoj mjeri ruralnog razvoja predviđenoj programom ruralnog razvoja iz točke (a).

3. Pravnom osnovom za potpore utvrđuje se da se potpore ne primjenjuju prije nego što Komisija odobri relevantni program ruralnog razvoja.

4. Ulaganja se usmjeravaju na ostvarenje obveza za okolišne ciljeve, za pružanje usluga za ekosustav ili poboljšanje vrijednosti javnog prostora šuma i šumskih površina na dotičnom području ili poboljšanje potencijala ekosustava za ublažavanje klimatskih promjena, uzimajući u obzir dugoročnu gospodarsku korist.

5. Ulaganje je u skladu sa zakonodavstvom Unije i s nacionalnim pravom dotične države članice o zaštiti okoliša. Potpora za ulaganja za koja je potrebna procjena utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU podliježe uvjetu da je takva procjena izvršena i da je odobrenje za provedbu predmetnog projekta ulaganja dano prije datuma dodjele pojedinačne potpore.

6. Potporom su obuhvaćeni sljedeći prihvatljivi troškovi:

- (a) izgradnja, stjecanje, uključujući leasing, ili poboljšanje nepokretne imovine, pri čemu je zemljište prihvatljivo samo u iznosu do 10 % ukupnih prihvatljivih troškova predmetne radnje;
- (b) nabava ili leasing strojeva i opreme do tržišne vrijednosti imovine;

- (c) opći troškovi povezani s izdacima iz točaka (a) i (b) kao što su honorari arhitekata, inženjera i savjetnika, troškovi koji se odnose na savjete o ekološkoj i gospodarskoj održivosti, uključujući studije izvedivosti; studije izvedivosti i dalje su prihvatljivi izdatci čak i ako, na temelju njihovih rezultata, nema izdataka iz točaka (a) i (b);
 - (d) stjecanje ili razvoj računalnih programa te stjecanje patenata, licencija, autorskih prava i žigova;
 - (e) troškovi uspostave planova upravljanja šumama ili istovrijednog instrumenta.
7. Troškovi, osim onih navedenih u stavku 6. točkama (a) i (b) povezani s ugovorima o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi refinanciranja kamata, režijski troškovi i nadoknade za osiguranje, nisu prihvatljivi troškovi.
- Obrtni kapital ne smatra se prihvatljivim troškom.
8. Intenzitet potpore ograničen je na 100 % prihvatljivih troškova.

Članak 36.

Potpore za nedostatke u vezi sa šumskim područjima u okviru mreže Natura 2000

1. Potpore za nedostatke u vezi sa šumskim područjima u okviru mreže Natura 2000 kako je definirano u članku 3. Direktive 92/43/EEZ i u članku 3. Direktive 2009/147/EZ koje se dodjeljuje privatnim posjednicima šuma i udruženjima privatnih posjednika šuma spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u staccima 2. do 6. ovog članka i u poglavlju I.
2. Potpore:
 - (a) se dodjeljuju u okviru programa ruralnog razvoja u skladu s Uredbom (EU) br. 1305/2013 te delegiranim i provedbenim aktima koje je Komisija donijela na temelju te Uredbe:
 - i. kao potpore koje sufinancira EPFRR; ili
 - ii. kao dodatno nacionalno financiranje uz potpore iz točke i.;
 - i
 - (b) istovjetne su temeljnoj mjeri ruralnog razvoja predviđenoj programom ruralnog razvoja iz točke (a).
3. Pravnom osnovom za potpore utvrđuje se da se potpore ne primjenjuju prije nego što Komisija odobri relevantni program ruralnog razvoja.
4. Potpora se dodjeljuje godišnje i po hektaru šume kako bi se korisnicima nadoknadili dodatni troškovi i gubitak prihoda nastali zbog nedostataka šumskih područja navedenih u stavku 5. ovog članka, u vezi s provedbom Direktive 92/43/EEZ i Direktive 2009/147/EZ.
5. Sljedeća šumska područja prihvatljiva su za potporu:
 - (a) šumska područja u okviru mreže Natura 2000 u skladu s člankom 3. Direktive 92/43/EEZ i člankom 3. Direktive 2009/147/EZ;
 - (b) obilježja krajobrazu koja pridonose provedbi članka 10. Direktive 92/43/EEZ; ta područja ne premašuju 5 % područja u okviru mreže Natura 2000 obuhvaćenih teritorijalnim područjem primjene predmetnog programa ruralnog razvoja.

6. Potpora se ograničava na maksimalni iznos od 500 EUR po hektaru godišnje u početnom razdoblju ne duljem od pet godina i od 200 EUR po hektaru godišnje nakon toga.

Navedeni se iznosi u iznimnim slučajevima mogu povećati uzimajući u obzir posebne okolnosti koje treba obrazložiti u programima ruralnog razvoja.

Države članice odbijaju od iznosa potpore iznos koji je potreban kako bi se isključilo dvostruko financiranje praksi iz članka 29. Uredbe (EU) br. 1307/2013.

Članak 37.

Potpore za šumarsko-okolišne i klimatske službe i očuvanje šuma

1. Potpore za šumarsko-okolišne i klimatske službe i očuvanje šuma koja se dodjeljuje javnim i privatnim posjednicima šuma, privatnim pravnim i javnim tijelima i njihovim udruženjima spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u staccima 2. do 9. ovog članka i u poglavlju I.

2. Potpore:

(a) se dodjeljuju u okviru programa ruralnog razvoja u skladu s Uredbom (EU) br. 1305/2013 te delegiranim i provedbenim aktima koje je Komisija donijela na temelju te Uredbe:

- i. kao potpore koje sufinancira EPFRR; ili
 - ii. kao dodatno nacionalno financiranje uz potpore iz točke i;
- i

(b) istovjetne su temeljnoj mjeri ruralnog razvoja predviđenoj programom ruralnog razvoja iz točke (a).

3. Pravnom osnovom za potpore utvrđuje se da se potpore ne primjenjuju prije nego što Komisija odobri relevantni program ruralnog razvoja.

4. U slučaju šumarsko-ekoloških i klimatskih službi te očuvanja šuma zemljišta u državnom vlasništvu potpora se dodjeljuje samo ako je tijelo koje upravlja zemljištem privatno tijelo ili općina.

5. Za posjednike šuma koji premašuju određeni prag, koji trebaju odrediti države članice, uvjet za potporu je pred- očenje relevantnih podataka iz plana upravljanja šumama ili istovrijednog instrumenta u skladu s održivim upravljanjem šumama kako je utvrđeno na Drugoj ministarskoj konferenciji o zaštiti šuma u Europi iz 1993.

6. Potpora se dodjeljuje po hektaru šumskog zemljišta.

7. Potpora obuhvaća samo obveze koje nisu obuhvaćene odgovarajućim obveznim zahtjevima propisanim nacionalnim zakonom o šumama ili drugim mjerodavnim nacionalnim zakonodavstvom ili zakonodavstvom Unije. Obvezni nacionalni zahtjevi jasno se utvrđuju.

Obveze se preuzimaju na razdoblje od pet do sedam godina. Međutim, ako je potrebno i propisno opravdano, države članice mogu odrediti duže razdoblje za posebne vrste obveza.

8. Potporom se korisnicima u potpunosti ili djelomično nadoknađuju dodatni troškovi i gubitak prihoda nastali zbog poduzimanja obveza navedenih u stavku 7.

Prema potrebi, potpora može obuhvatiti transakcijske troškove u vrijednosti do 20 % potpora.

U propisno opravdanim slučajevima za aktivnosti koje se odnose na očuvanje okoliša, potpora za obveze odricanja od komercijalne upotrebe stabala i šuma može se dodijeliti pauzalno ili jednokratno plaćanje po jedinici izračunano na temelju dodatnih troškova i izgubljenog prihoda.

9. Potpora je ograničena na maksimalni iznos od 200 EUR po hektaru godišnje.

Taj se maksimalni iznos u iznimnim slučajevima može povećati uzimajući u obzir posebne okolnosti koje treba obrazložiti u programima ruralnog razvoja.

Članak 38.

Potpore za prenošenje znanja i aktivnosti informiranja u sektoru šumarstva

1. Potpore za prenošenje znanja i aktivnosti informiranja koje se dodjeljuju u korist poduzetnika u sektoru šumarstva spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u stavcima 2. do 6. ovog članka i u poglavlju I.

2. Potpore obuhvaćaju mjere stručnog osposobljavanja i stjecanja vještina, uključujući tečajeve, radionice i podučavanje, demonstracijske aktivnosti i aktivnosti informiranja.

Potporom se mogu obuhvatiti i kratke razmjene u upravljanju šumama i posjete šumama.

Potpora za demonstracijske aktivnosti može obuhvatiti relevantne troškove ulaganja.

3. Potporom su obuhvaćeni sljedeći prihvatljivi troškovi:

(a) troškovi organizacije i izvršenja prenošenja znanja ili aktivnosti informiranja;

(b) u slučaju demonstracijskih projekata u vezi s ulaganjima u:

i. izgradnju, stjecanje, uključujući leasing, ili poboljšanje nepokretne imovine, pri čemu je zemljište prihvatljivo samo u iznosu do 10 % ukupnih prihvatljivih troškova predmetne radnje;

ii. nabavu ili leasing strojeva i opreme do tržišne vrijednosti imovine;

iii. opće troškove povezane s izdancima iz točaka i. i ii., kao što su honorari arhitekata, inženjera i savjetnika, troškovi koji se odnose na savjete o ekološkoj i gospodarskoj održivosti, uključujući studije izvedivosti; studije izvedivosti i dalje su prihvatljivi izdaci čak i ako, na temelju njihovih rezultata, nema izdataka iz točaka i. i ii.;

iv. stjecanje ili razvoj računalnih programa te stjecanje patenata, licencija, autorskih prava i žigova;

(c) troškove putovanja, smještaja i troškove dnevnica sudionika.

4. Potpore iz stavka 3. točaka (a) i (b) ne uključuju izravna plaćanja korisnicima. Potpora se isplaćuje pružateljima usluga prenošenja znanja i aktivnosti informiranja.

5. Subjekti koji pružaju usluge prenošenja znanja i aktivnosti informiranja imaju odgovarajuće kapacitete u smislu kvalificiranog osoblja i redovitog usavršavanja za izvršavanje takve zadaće.

6. Intenzitet potpore ograničen je na 100 % prihvatljivih troškova.

Članak 39.

Potpore za savjetodavne usluge u sektoru šumarstva

1. Potpore za savjetodavne usluge u sektoru šumarstva koje se dodjeljuju posjednicima šuma i drugim upraviteljima zemljištem spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u stavcima 2. do 7. ovog članka i u poglavlju I.

2. Potpore se dodjeljuju za pomoć posjednicima šuma i drugim upraviteljima zemljištem kako bi korištenjem savjetodavne službe poboljšali gospodarske rezultate i ekološku učinkovitost te zaštitu klime i otpornost svojih gospodarstava, poduzeća ili ulaganja.

3. Savjetovanje obuhvaća minimalno pitanja povezana s provedbom Direktiva 92/43/EEZ, 2000/60/EZ i 2009/147/EZ.

Savjetovanje može obuhvatiti i druga pitanja koja su povezana s gospodarskom i ekološkom učinkovitošću šumskih gospodarstava.

4. Potpora ne obuhvaća izravna plaćanja korisnicima. Potpora se isplaćuje pružatelju savjetodavnih usluga.

Pružatelj savjetodavnih usluga ima odgovarajuće resurse u smislu kvalificiranog osoblja koje se redovito usavršava te savjetodavno iskustvo i pouzdanost u područjima za koja pruža savjetovanje.

5. Kada se pruža savjetovanje, pružatelj savjetodavnih usluga poštuje obveze čuvanja tajnosti podataka iz članka 13. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1306/2013.

6. Ako je opravdano i primjereno, savjetovanje se može dijelom održati grupno, uzimajući u obzir položaj pojedinačnih korisnika savjetodavnih usluga.

7. Potpora je ograničena na 1 500 EUR po savjetu.

Članak 40.

Potpore za ulaganja u infrastrukturu povezanu s razvojem, modernizacijom ili prilagodbom sektora šumarstva

1. Potpore za ulaganja u infrastrukturu povezanu s razvojem, modernizacijom ili prilagodbom sektora šumarstva koje se dodjeljuju poduzetnicima u sektoru šumarstva spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u stavcima 2. do 9. ovog članka i u poglavlju I.

2. Potpore:

(a) se dodjeljuju u okviru programa ruralnog razvoja u skladu s Uredbom (EU) br. 1305/2013 te delegiranim i provedbenim aktima koje je Komisija donijela na temelju te Uredbe:

i. kao potpore koje sufinancira EPFRR; ili

ii. kao dodatno nacionalno financiranje uz potpore iz točke i.;

i

(b) istovjetne su temeljnoj mjeri ruralnog razvoja predviđenoj programom ruralnog razvoja iz točke (a).

3. Pravnom osnovom za potpore utvrđuje se da se potpore ne primjenjuju prije nego što Komisija odobri relevantni program ruralnog razvoja.

4. Ulaganje je u skladu sa zakonodavstvom Unije i s nacionalnim pravom dotične države članice o zaštiti okoliša. Potpora za ulaganja za koja je potrebna procjena utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU podliježe uvjetu da je takva procjena izvršena i da je odobrenje za provedbu predmetnog projekta ulaganja dano prije datuma dodjele pojedinačne potpore.

5. Potpora obuhvaća ulaganja u materijalnu imovinu i nematerijalnu imovinu koja se odnose na infrastrukturu vezanu uz razvoj, modernizaciju i prilagodbu šuma, uključujući sljedeće:

- (a) pristup šumskom zemljištu;
- (b) okrupnjavanje i poboljšanje zemljišta;
- (c) opskrbu energijom i vodom.

6. Potporom su obuhvaćeni sljedeći prihvatljivi troškovi:

- (a) izgradnja, stjecanje, uključujući leasing, ili poboljšanje nepokretne imovine, pri čemu je zemljište prihvatljivo samo u iznosu do 10 % ukupnih prihvatljivih troškova predmetne radnje;
- (b) nabava ili leasing strojeva i opreme do tržišne vrijednosti imovine;
- (c) opći troškovi povezani s izdacima iz točaka (a) i (b) kao što su honorari arhitekata, inženjera i savjetnika, troškovi koji se odnose na savjete o ekološkoj i gospodarskoj održivosti, uključujući studije izvedivosti; studije izvedivosti i dalje su prihvatljivi izdaci čak i ako, na temelju njihovih rezultata, nema izdataka iz točaka (a) i (b);
- (d) stjecanje ili razvoj računalnih programa te stjecanje patenata, licencija, autorskih prava i žigova;
- (e) troškovi uspostave planova upravljanja šumama i njihovih istovrijednih instrumenata.

7. Troškovi, osim onih navedenih u stavku 6. točkama (a) i (b) povezani s ugovorima o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi refinanciranja kamata, režijski troškovi i nadoknade za osiguranje, nisu prihvatljivi troškovi.

Obrtni kapital ne smatra se prihvatljivim troškom.

8. U slučaju neproaktivnih ulaganja, ulaganja usmjerena isključivo na poboljšanje ekološke vrijednosti šume i ulaganja za šumske ceste, koje su otvorene za javnost bez naknade i u službi su višefunkcijskih aspekata šume, intenzitet potpore ograničen je na 100 % prihvatljivih troškova.

9. U slučaju ulaganja kojima se poboljšava kratkoročni ili dugoročni gospodarski potencijal šuma, intenzitet potpore ograničava se na sljedeće iznose:

- (a) 75 % iznosa prihvatljivih troškova za ulaganja u najudaljenijim regijama;
- (b) 75 % iznosa prihvatljivih troškova za ulaganja na manjim egejskim otocima;
- (c) 50 % iznosa prihvatljivih troškova za ulaganja u slabije razvijenim regijama i u svim regijama čiji je BDP po stanovniku za razdoblje od 1. siječnja 2007. do 31. prosinca 2013. bio niži od 75 % prosjeka EU-25 za referentno razdoblje, ali čiji je BDP po stanovniku iznad 75 % prosječnog BDP-a EU-27;
- (d) 40 % iznosa prihvatljivih troškova za ulaganja u ostalim regijama.

Članak 41.

Potpore za ulaganja u šumarske tehnologije te preradu, pokretanje i stavljanje na tržište šumskih proizvoda

1. Potpore za ulaganja u nove šumarske tehnologije te preradu, pokretanje i stavljanje na tržište šumskih proizvoda dodijeljene privatnim posjednicima šuma, općinama i njihovim udruženjima te MSP-ovima spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete iz stavaka 2. do 11. ovog članka i poglavlja I.

2. Potpore:

- (a) se dodjeljuju u okviru programa ruralnog razvoja u skladu s Uredbom (EU) br. 1305/2013 te delegiranim i provedbenim aktima koje je Komisija donijela na temelju te Uredbe:
 - i. kao potpore koje sufinancira EPFRR; ili
 - ii. kao dodatno nacionalno financiranje uz potpore iz točke i;

(b) istovjetne su temeljnoj mjeri ruralnog razvoja predviđenoj programom ruralnog razvoja iz točke (a).

3. Pravnom osnovom za potpore utvrđuje se da se potpore ne primjenjuju prije nego što Komisija odobri relevantni program ruralnog razvoja.

4. Ulaganje je u skladu sa zakonodavstvom Unije i s nacionalnim pravom dotične države članice o zaštiti okoliša. Potpora za ulaganja za koja je potrebna procjena utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU podliježe uvjetu da je takva procjena izvršena i da je odobrenje za provedbu predmetnog projekta ulaganja dano prije datuma dodjele pojedinačne potpore.

5. Na državnim područjima Azora, Madeire, Kanarskih otoka, manjih egejskih otoka i francuskih prekomorskih departmana, potpore se isto tako mogu dodijeliti poduzetnicima koji nisu MSP-ovi.

6. Potporom su obuhvaćeni sljedeći prihvatljivi troškovi:

(a) izgradnja, stjecanje, uključujući leasing, ili poboljšanje nepokretne imovine, pri čemu je zemljište prihvatljivo samo u iznosu do 10 % ukupnih prihvatljivih troškova predmetne radnje;

(b) nabava ili leasing strojeva i opreme do tržišne vrijednosti imovine;

(c) opći troškovi povezani s izdacima iz točaka (a) i (b) kao što su honorari arhitekata, inženjera i savjetnika, troškovi koji se odnose na savjete o ekološkoj i gospodarskoj održivosti, uključujući studije izvedivosti; studije izvedivosti i dalje su prihvatljivi izdatci čak i ako, na temelju njihovih rezultata, nema izdataka iz točaka (a) i (b);

(d) stjecanje ili razvoj računalnih programa te stjecanje patenata, licencija, autorskih prava i žigova;

(e) troškovi uspostave planova upravljanja šumama i njihovih ekvivalenata.

7. Troškovi, osim onih navedenih u stavku 6. točkama (a) i (b) povezani s ugovorima o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi refinanciranja kamata, režijski troškovi i nadoknade za osiguranje, nisu prihvatljivi troškovi.

Obrtni kapital ne smatra se prihvatljivim troškom.

8. Ulaganja povezana s povećanjem gospodarske vrijednosti šuma opravdavaju se u odnosu na očekivana poboljšanja šuma jednog gospodarstva ili više njih i mogu uključivati ulaganja u strojeve za žetvu i žetvene prakse povoljne za tlo i resurse.

9. Ulaganja povezana s korištenjem drva kao sirovine ili izvora energije ograničavaju se na sve radne postupke prije industrijske prerade.

Ulaganja u infrastrukturu obnovljivih izvora energije koja troši ili proizvodi energiju sukladna su s minimalnim standardima energetske učinkovitosti, ako takvi standardi postoje na nacionalnoj razini.

Ulaganja u postrojenja čija je glavna svrha proizvodnja električne energije iz biomase nisu prihvatljiva za potporu, osim ako je najmanji postotak toplinske energije, kako ga odrede države članice, iskorišten.

Potpore projektima za ulaganje u bioenergiju ograničava se na bioenergiju koja ispunjava primjenjive kriterije održivosti utvrđene u zakonodavstvu Unije, uključujući članak 17. stavke 2. do 6. Direktive 2009/28/EZ.

10. Za šumska gospodarstva koja premašuju određeni prag, koji trebaju utvrditi države članice, uvjet za potporu je predočenje relevantnih podataka iz plana upravljanja šumama ili jednakovrijednog instrumenta u skladu s održivim upravljanjem šumama kako je utvrđeno na Drugoj ministarskoj konferenciji o zaštiti šuma u Europi 1993.

11. Intenzitet potpora ograničava se na sljedeće iznose:
 - (a) 75 % iznosa prihvatljivih troškova za ulaganja u najudaljenijim regijama;
 - (b) 75 % iznosa prihvatljivih troškova za ulaganja na manjim egejskim otocima;
 - (c) 50 % iznosa prihvatljivih troškova za ulaganja u slabije razvijenim regijama i u svim regijama čiji je BDP po stanovniku za razdoblje od 1. siječnja 2007. do 31. prosinca 2013. bio niži od 75 % prosjeka EU-25 za referentno razdoblje, ali čiji je BDP po stanovniku iznad 75 % prosječnog BDP-a EU-27;
 - (d) 40 % iznosa prihvatljivih troškova za ulaganja u ostalim regijama.

Članak 42.

Očuvanje genetskih resursa u šumarstvu

1. Potpore za očuvanje genetskih resursa u šumarstvu u vezi s šumarsko-okolišnim i klimatskim službama i očuvanjem šuma dodijeljene javnim ili privatnim tijelima spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete iz stavaka 2. do 6. ovog članka i poglavlja I.
2. Potpore:
 - (a) se dodjeljuju u okviru programa ruralnog razvoja u skladu s Uredbom (EU) br. 1305/2013 te delegiranim i provedbenim aktima koje je Komisija donijela na temelju te Uredbe:
 - i. kao potpore koje sufinancira EPFRR; ili
 - ii. kao dodatno nacionalno financiranje uz potpore iz točke i.;
 - i
 - (b) istovjetne su temeljnoj mjeri ruralnog razvoja predviđenoj programom ruralnog razvoja iz točke (a).
3. Pravnom osnovom za potpore utvrđuje se da se potpore ne primjenjuju prije nego što Komisija odobri relevantni program ruralnog razvoja.
4. Za potrebe ovog članka primjenjuju se sljedeće definicije:
 - (a) "očuvanje *in situ*" znači očuvanje genetskog materijala u ekosustavima i prirodnim staništima te održavanje i obnavljanje vrsta sposobnih za opstanak u njihovu prirodnom okruženju;
 - (b) "očuvanje na šumarskom gospodarstvu" znači očuvanje *in situ* i razvoj na razini šumarskoga gospodarstva;
 - (c) "očuvanje *ex situ*" znači očuvanje genetskog materijala za šumarstvo izvan njegovog prirodnog staništa;
 - (d) "zbirka *ex situ*" znači zbirka genetskog materijala za šumarstvo koja se drži izvan njegova prirodnog staništa;
5. Potpora obuhvaća troškove sljedećih aktivnosti:
 - (a) ciljano djelovanje: mjere kojima se promiče očuvanje *in situ* i *ex situ*, karakterizacija, skupljanje i korištenje genetskih resursa u šumarstvu, uključujući internetske popise genetskih resursa koji se trenutačno čuvaju *in situ*, uključujući očuvanje *in situ* na šumskom gospodarstvu, te zbirki *ex situ* i baza podataka;
 - (b) usklađeno djelovanje: mjere kojima se promiče razmjena informacija među nadležnim organizacijama država članica u cilju očuvanja, karakterizacije, skupljanja i korištenja genetskih resursa u šumarstvu Unije;
 - (c) prateće aktivnosti: mjere informiranja, pružanja informacija i savjetovanja u kojima sudjeluju nevladine organizacije i drugi relevantni dionici te izobrazba i pripremanje tehničkih izvješća.

6. Potpora je ograničena na 100 % prihvatljivih troškova.

Članak 43.

Potpore za okrupnjavanje šumskog zemljišta

Potpore za okrupnjavanje šumskog zemljišta spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete su iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u poglavlju I. i dodjeljuju se:

- (a) privatnim posjednicima šuma koji su MSP-ovi; i
- (b) za i samo za pravne i administrativne troškove, uključujući troškove izmjere; i
- (c) do 100 % stvarno nastalih troškova.

ODJELJAK 6.

Potpore u korist MSP-ova u ruralnim područjima koje su sufinancirane sredstvima EPFRR-a ili se dodjeljuju kao dodatno nacionalno financiranje takvim sufinanciranim mjerama

Članak 44.

Potpore za ulaganja koja se odnose na preradu poljoprivrednih proizvoda u nepoljoprivredne proizvode ili proizvodnju pamuka

1. Potpore za ulaganja koja se odnose na preradu poljoprivrednih proizvoda u nepoljoprivredne proizvode ili proizvodnju pamuka, uključujući aktivnosti razdvajanja pamuka od sjemena, spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u stavicama 2. do 10. ovog članka i u poglavlju I.

2. Potpore:

- (a) se dodjeljuju u okviru programa ruralnog razvoja u skladu s Uredbom (EU) br. 1305/2013 te delegiranim i provedbenim aktima koje je Komisija donijela na temelju te Uredbe:
 - i. kao potpore koje sufinancira EPFRR; ili
 - ii. kao dodatno nacionalno financiranje uz potpore iz točke i.;
- i

(b) istovjetne su temeljnoj mjeri ruralnog razvoja predviđenoj programom ruralnog razvoja iz točke (a).

3. Pravnom osnovom za potpore utvrđuje se da se potpore ne primjenjuju prije nego što Komisija odobri relevantni program ruralnog razvoja.

4. Ulaganja povezana s proizvodnjom biogoriva ili energije iz obnovljivih izvora nisu prihvatljiva za potporu na temelju ovog članka.

5. Ulaganje je u skladu sa zakonodavstvom Unije i s nacionalnim pravom dotične države članice o zaštiti okoliša. Potpore za ulaganja za koja je potrebna procjena utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU podliježe uvjetu da je takva procjena izvršena i da je odobrenje za provedbu predmetnog projekta ulaganja dano prije datuma dodjele pojedinačne potpore.

6. Potpora obuhvaća ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu.

7. Potpora obuhvaća sljedeće prihvatljive troškove:

- (a) izgradnju, stjecanje, uključujući leasing, ili poboljšanje nepokretne imovine, pri čemu je zemljište prihvatljivo samo u iznosu do 10 % ukupnih prihvatljivih troškova predmetne radnje;

- (b) nabavu ili leasing strojeva i opreme do tržišne vrijednosti imovine;
- (c) opće troškove povezane s izdacima iz točaka (a) i (b) kao što su honorari arhitekata, inženjera i savjetnika, troškovi koji se odnose na savjete o ekološkoj i gospodarskoj održivosti, uključujući studije izvedivosti; studije izvedivosti i dalje su prihvatljivi izdaci čak i ako, na temelju njihovih rezultata, nema izdataka iz točaka (a) i (b);
- (d) stjecanje ili razvoj računalnih programa te stjecanje patenata, licencija, autorskih prava i žigova.

8. Troškovi, osim onih navedenih u stavku 7. točkama (a) i (b) povezani s ugovorima o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi refinanciranja kamata, režijski troškovi i nadoknade za osiguranje, nisu prihvatljivi troškovi.

Obrtni kapital ne smatra se prihvatljivim troškom.

9. Intenzitet potpora ograničava se na sljedeće iznose:

(a) u najudaljenijim regijama:

- i. 80 % iznosa prihvatljivih troškova za ulaganje u regije čiji je BDP po glavi stanovnika manji ili jednak 45 % prosjeka EU-27;
- ii. 65 % iznosa prihvatljivih troškova za ulaganje u regije čiji je BDP po glavi stanovnika između ili jednak 45 % i 60 % prosjeka EU-27;
- iii. 55 % iznosa prihvatljivih troškova za ulaganje u regije čiji je BDP po glavi stanovnika između ili jednak 60 % i 75 % prosjeka EU-27;
- iv. 45 % iznosa prihvatljivih troškova za ulaganje u najudaljenijim regijama;

(b) u slabije razvijenim regijama:

- i. 60 % iznosa prihvatljivih troškova za ulaganje u regije čiji je BDP po glavi stanovnika manji ili jednak 45 % prosjeka EU-27;
- ii. 45 % iznosa prihvatljivih troškova za ulaganje u regije čiji je BDP po glavi stanovnika između ili jednak 45 % i 60 % prosjeka EU-27;
- iii. 35 % iznosa opravdanih troškova za ulaganje u regije čiji je BDP po glavi stanovnika veći od 60 % prosjeka EU-27;

(c) u područjima "c":

- i. 25 % iznosa prihvatljivih troškova za ulaganje u slabo naseljena područja i regije NUTS 3 ili dijelove regija NUTS 3 koje dijele kopnenu granicu sa zemljom izvan Europskog gospodarskog prostora ili Europskog udruženja slobodne trgovine;
- ii. 20 % iznosa prihvatljivih troškova za ulaganje u prethodno nedefinirana područja "c";
- iii. u prijašnjim područjima "a" intenziteti potpora mogu se povećati za najviše 5 postotnih bodova tijekom razdoblja od 1. srpnja 2014. do 31. prosinca 2017.;
- iv. ako područje "c" graniči s područjem "a", maksimalni intenzitet potpore koji je dopušten u područjima NUTS 3 ili dijelovima područja NUTS 3 unutar područja "c" koja graniče s područjem "a" može se povećati prema potrebi tako da razlika u intenzitetu potpore između oba područja ne premašuje 15 postotnih bodova;

(d) 10 % iznosa prihvatljivih troškova za ulaganje u ostalim regijama.

10. Maksimalni intenziteti potpora predviđeni stavkom 9. mogu se povećati do najviše 10 postotnih bodova za mikro i mala poduzeća.

Članak 45.

Potpore za pokretanje poslovanja za nepoljoprivredne djelatnosti u ruralnim područjima

1. Potpore za pokretanje poslovanja za nepoljoprivredne djelatnosti u ruralnim područjima koje se dodjeljuju MSP-ovima spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u staccima 2. do 9. ovog članka i u poglavlju I.

2. Potpore:

(a) se dodjeljuju u okviru programa ruralnog razvoja u skladu s Uredbom (EU) br. 1305/2013 te delegiranim i provedbenim aktima koje je Komisija donijela na temelju te Uredbe:

- i. kao potpore koje sufinancira EPFRR; ili
 - ii. kao dodatno nacionalno financiranje uz potpore iz točke i.;
- i

(b) istovjetne su temeljnoj mjeri ruralnog razvoja predviđenoj programom ruralnog razvoja iz točke (a).

3. Pravnom osnovom za potpore utvrđuje se da se potpore ne primjenjuju prije nego što Komisija odobri relevantni program ruralnog razvoja.

4. Potpore se dodjeljuju sljedećim kategorijama korisnika:

- (a) poljoprivrednicima ili članovima poljoprivrednoga gospodarstva u ruralnim područjima koji proširuju djelatnost na nepoljoprivredne djelatnosti;
- (b) mikro i malim poduzećima u ruralnim područjima; i
- (c) fizičkim osobama u ruralnim područjima.

5. Ako je član poljoprivrednog kućanstva iz stavka 4. točke (a) pravna osoba ili skupina pravnih osoba, taj se član mora baviti poljoprivrednom djelatnošću na poljoprivrednom gospodarstvu u vrijeme podnošenja zahtjeva za potporu.

6. Uvjet je za dodjelu potpore je podnošenje poslovnog plana nadležnom tijelu dotične države članice. Provedba poslovnog plana započinje u roku od devet mjeseci od dana kada je donesena odluka o dodjeli potpora.

U poslovnom se planu opisuje sljedeće:

- (a) početno gospodarsko stanje korisnika;
- (b) pokazatelji i ciljevi za razvoj novih djelatnosti korisnika;
- (c) podaci o aktivnostima potrebnima za razvoj djelatnosti korisnika kao što su podaci o ulaganjima, izobrazbi, savjetovanju.

7. Potpore se isplaćuju u najmanje dva obroka tijekom razdoblja od najviše pet godina.

Obroci se mogu postupno smanjivati.

Uvjet za plaćanje zadnjeg obroka ispravna je provedba poslovnog plana navedenog u stavku 6.

8. Države članice određuju iznos potpora uzimajući u obzir društveno-gospodarsko stanje područja obuhvaćenog programom ruralnog razvoja.
9. Potpora je ograničena na 70 000 EUR po korisniku.

Članak 46.

Potpore za savjetodavne usluge MSP-ovima u ruralnim područjima

1. Potpore za savjetodavne usluge MSP-ovima u ruralnim područjima spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete su iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u stavcima 2. do 9. ovog članka i u poglavlju I.
2. Potpore:
 - (a) se dodjeljuju u okviru programa ruralnog razvoja u skladu s Uredbom (EU) br. 1305/2013 te delegiranim i provedbenim aktima koje je Komisija donijela na temelju te Uredbe:
 - i. kao potpore koje sufinancira EPFRR; ili
 - ii. kao dodatno nacionalno financiranje uz potpore iz točke i.;
 - i
 - (b) istovjetne su temeljnoj mjeri ruralnog razvoja predviđenoj programom ruralnog razvoja iz točke (a).
3. Potpore se dodjeljuju za pomoć MSP-ovima u ruralnim područjima kako bi korištenjem savjetodavne službe poboljšali gospodarske rezultate i ekološku učinkovitost te zaštitu klime i otpornost svojih poduzeća i ulaganja.
4. Savjetovanjem se mogu obuhvatiti pitanja vezana uz gospodarsku i ekološku učinkovitost korisnika.
5. Potpora ne obuhvaća izravna plaćanja korisnicima. Potpora se isplaćuje pružatelju savjetodavnih usluga.
6. Pružatelj savjetodavnih usluga ima odgovarajuće resurse u smislu kvalificiranog osoblja koje se redovito usavršava te savjetodavno iskustvo i pouzdanost u područjima za koja pruža savjetovanje.
7. Kada se pruža savjetovanje, pružatelji savjetodavnih usluga poštuju obveze čuvanja tajnosti podataka iz članka 13. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1306/2013.
8. Ako je primjereno, savjetovanje se može dijelom održati grupno, uzimajući u obzir položaj pojedinačnog korisnika usluga savjetovanja.
9. Iznos potpore ograničen je na 1 500 EUR po savjetu.

Članak 47.

Potpore za prenošenje znanja i aktivnosti informiranja u korist MSP-ova u ruralnim područjima

1. Potpore za prenošenje znanja i aktivnosti informiranja u korist MSP-ova u ruralnim područjima spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u stavcima 2. do 7. ovog članka i u poglavlju I.
2. Potpore:
 - (a) se dodjeljuju u okviru programa ruralnog razvoja u skladu s Uredbom (EU) br. 1305/2013 te delegiranim i provedbenim aktima koje je Komisija donijela na temelju te Uredbe:
 - i. kao potpore koje sufinancira EPFRR; ili
 - ii. kao dodatno nacionalno financiranje uz potpore iz točke i.;
 - i

- (b) istovjetne su temeljnoj mjeri ruralnog razvoja predviđenoj programom ruralnog razvoja iz točke (a).
3. Potpore obuhvaćaju mjere stručnog osposobljavanja i stjecanja vještina, uključujući tečajeve, radionice i podučavanje, demonstracijske aktivnosti i aktivnosti informiranja.

Potpore za demonstracijske aktivnosti može obuhvatiti relevantne troškove ulaganja.

4. Potporom su obuhvaćeni sljedeći prihvatljivi troškovi:
- (a) troškovi organizacije i izvršenja prenošenja znanja ili aktivnosti informiranja;
- (b) u slučaju demonstracijskih projekata u vezi s ulaganjima u:
- i. izgradnju, stjecanje, uključujući leasing, ili poboljšanje nepokretne imovine, pri čemu je zemljište prihvatljivo samo u iznosu do 10 % ukupnih prihvatljivih troškova predmetne radnje;
 - ii. nabavu ili leasing strojeva i opreme do tržišne vrijednosti imovine;
 - iii. opće troškove povezane s izdacima iz točaka i. i ii., kao što su honorari arhitekata, inženjera i savjetnika, troškovi koji se odnose na savjete o ekološkoj i gospodarskoj održivosti, uključujući studije izvedivosti; studije izvedivosti i dalje su prihvatljivi izdaci čak i ako, na temelju njihovih rezultata, nema izdataka iz točaka i. i ii.;
 - iv. stjecanje ili razvoj računalnih programa te stjecanje patenata, licencija, autorskih prava i žigova.
- (c) troškovi putovanja, smještaja i troškovi dnevnica sudionika.
5. Potpora ne obuhvaća izravna plaćanja korisnicima.

Ta se potpora isplaćuje pružatelju usluga prenošenja znanja i aktivnosti informiranja.

Subjekti koji pružaju usluge prenošenja znanja i aktivnosti informiranja imaju odgovarajuće kapacitete u smislu kvalificiranog osoblja i redovitog usavršavanja za izvršavanje ove zadaće.

6. Potpore su dostupne svim prihvatljivima poduzetnicima koji djeluju u predmetnom ruralnom području na temelju objektivno utvrđenih mjerila.
7. Intenzitet potpora ograničava se na sljedeće iznose:
- (a) 60 % prihvatljivih troškova u slučaju srednjih poduzeća;
- (b) 70 % prihvatljivih troškova u slučaju mikro i malih poduzeća.

Članak 48.

Potpore za aktivne poljoprivrednike koji prvi put sudjeluju u programima kvalitete za pamuk i prehrambene proizvode

1. Potpore za aktivne poljoprivrednike koji prvi put sudjeluju u programima kvalitete za pamuk i prehrambene proizvode spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u stavcima 2. do 7. ovog članka i u poglavlju I.
2. Potpore:
- (a) se dodjeljuju u okviru programa ruralnog razvoja u skladu s Uredbom (EU) br. 1305/2013 te delegiranim i provedbenim aktima koje je Komisija donijela na temelju te Uredbe:
- i. kao potpore koje sufinancira EPFRR; ili
 - ii. kao dodatno nacionalno financiranje uz potpore iz točke i.;

- (b) istovjetne su temeljnoj mjeri ruralnog razvoja predviđenoj programom ruralnog razvoja navedenim u točki (a).
3. Pravnom osnovom za potpore utvrđuje se da se potpore ne primjenjuju prije nego što Komisija odobri relevantni program ruralnog razvoja.
4. Potpora se dodjeljuje onima koji prvi put sudjeluju u jednoj od sljedećih vrsta programa kvalitete:
- (a) programi kvalitete za pamuk i prehrambene proizvode uspostavljeni Uredbom (EU) br. 1151/2012;
- (b) programi kvalitete za pamuk i prehrambene proizvode, uključujući programe certificiranja koje države članice priznaju ako su skladu sa sljedećim kriterijima:
- i. posebnost konačnog proizvoda proizvedenog u skladu s tim programima kvalitete proizlazi iz jasnih obveza da se zajamči sljedeće:
 - specifična svojstva proizvoda,
 - specifične metode uzgoja ili proizvodnje, ili
 - kvaliteta konačnog proizvoda koja značajno premašuje komercijalne standarde za robu u pogledu zdravlja ljudi, životinja i bilja, dobrobiti životinja ili zaštite okoliša;
 - ii. program je otvoren svim proizvođačima;
 - iii. program uključuje obvezujuće specifikacije konačnog proizvoda, a sukladnost s navedenim specifikacijama provjeravaju javna tijela ili neovisno inspekcijsko tijelo;
 - iv. program je transparentan i osigurava potpunu sljedivost proizvoda;
- (c) dobrovoljni programi certificiranja prehrambenih proizvoda za koje predmetne država članica priznaje da ispunjavaju zahtjeve utvrđene u Komunikaciji Komisije — o smjernicama EU-a za najbolju praksu u dobrovoljnim programima certificiranja za poljoprivredne proizvode i hranu.
5. Potpora se dodjeljuje u obliku godišnjeg poticaja čija se razina određuje u skladu s razinom fiksnih troškova nastalih sudjelovanjem u programima kvalitete.
6. Potpora se dodjeljuje za razdoblje od najviše pet godina.
7. Iznos potpore ograničen je na 3 000 EUR po korisniku godišnje.

Članak 49.

Potpore za aktivnosti informiranja i promocije pamuka i prehrambenih proizvoda obuhvaćenih programom kvalitete

1. Potpore za aktivnosti informiranja i promocije pamuka i prehrambenih proizvoda obuhvaćenih programom kvalitete spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. ako ispunjavaju uvjete utvrđene u staccima 2. do 11. ovog članka i u poglavlju I.
2. Potpore:
- (a) se dodjeljuju u okviru programa ruralnog razvoja u skladu s Uredbom (EU) br. 1305/2013 te delegiranim i provedbenim aktima koje je Komisija donijela na temelju te Uredbe:
- i. kao potpore koje sufinancira EPFRR; ili
 - ii. kao dodatno nacionalno financiranje uz potpore iz točke i.;

- (b) istovjetne su temeljnoj mjeri ruralnog razvoja predviđenoj programom ruralnog razvoja navedenim u točki (a).
3. Pravnom osnovom za potpore utvrđuje se da se potpore ne primjenjuju prije nego što Komisija odobri relevantni program ruralnog razvoja.
4. Potpore se dodjeljuju skupinama proizvođača koji provode aktivnosti informiranja i promocije.
5. Za potpore su prihvatljive samo aktivnosti informiranja i promocije koje se provode na unutarnjem tržištu.
6. Potpora se dodjeljuje za aktivnosti informiranja i promocije pamuka i prehrambenih proizvoda obuhvaćenih programom kvalitete i za koje se dodjeljuje potpore u skladu s člankom 48. ove Uredbe.
7. Potporom su obuhvaćeni troškovi aktivnosti sa sljedećim karakteristikama:
- (a) osmišljene su na način kako bi se potrošače potaknulo na kupovinu prehrambenih proizvoda ili pamuka obuhvaćenih programom kvalitete iz članka 48. stavka 4. ove Uredbe;
- (b) ukazuju na posebne značajke ili prednosti prehrambenog proizvoda ili pamuka, posebno na kvalitetu, posebnu metodu proizvodnje, visoke standarde dobrobiti životinja i poštovanje okoliša povezane s predmetnim programom kvalitete.
8. Mjerama iz stavka 6. ovog članka potrošači se ne smiju poticati na kupnju prehrambenog proizvoda ili pamuka zbog njihova posebnog podrijetla, osim onih obuhvaćenih programima kvalitete utvrđenih u glavi II. Uredbe (EU) br. 1151/2012.
9. Podrijetlo prehrambenog proizvoda ili pamuka može se naznačiti pod uvjetom da je naznaka podrijetla podređena glavnoj poruci.
10. Aktivnosti informiranja i promocije povezane s određenim poduzetnicima ili trgovačkim markama nisu prihvatljive za potporu.
11. Intenzitet potpore ograničen je na 70 % prihvatljivih troškova.

POGLAVLJE IV.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 50.

Stavljanje izvan snage

1. Uredba (EZ) br. 1857/2006 stavlja se izvan snage.
2. Odstupajući od stavka 1. ovog članka, Uredba (EZ) br. 1857/2006 i dalje se primjenjuje do 31. prosinca 2015. na potpore dodijeljene u vezi s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1698/2005 ⁽¹⁾ i njezinim provedbenim pravilima.

Članak 51.

Prijelazne odredbe

1. Ova Uredba primjenjuje se na pojedinačnu potporu dodijeljenu prije datuma stupanja na snagu ove Uredbe ako ta pojedinačna potpora ispunjava sve uvjete utvrđene ovom Uredbom, osim članaka 9. i 10.
2. Svaku potporu koja se ne izuzima od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora na temelju ove Uredbe ili drugih uredbi donesenih na temelju članka 1. Uredbe 994/98 koje su prethodno bile na snazi Komisija procjenjuje u skladu sa Smjernicama Europske unije o državnim potporama u sektorima poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima za razdoblje 2014. – 2020. te s drugim odgovarajućim okvirima, smjernicama, komunikacijama i obavijestima.

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 1698/2005 od 20. rujna 2005. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) (SL L 277, 21.10.2005., str. 1.).

3. Sve pojedinačne potpore dodijeljene prije 1. siječnja 2015. na temelju bilo koje uredbe donesene u skladu s člankom 1. Uredbe 994/98 koja je bila na snazi u vrijeme dodjele potpore spojive su s unutarnjim tržištem i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora.

4. Na kraju razdoblja valjanosti ove Uredbe svi programi potpora koji se izuzimaju na temelju ove Uredbe ostaju izuzeti tijekom prijelaznog razdoblja od šest mjeseci.

Odstupajući od prvog podstavka, na kraju razdoblja valjanosti ove Uredbe programi potpora obuhvaćeni područjem primjene Uredbe (EU) br. 1305/2013 koje ili sufinancira EPFRR ili su dodijeljene kao dodatno nacionalno financiranje za takve sufinancirane mjere ostaju izuzeti za vrijeme trajanja programskog razdoblja u skladu s Uredbom (EU) br. 1305/2013 i njezinim provedbenim pravilima.

Članak 52.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu 1. srpnja 2014.

Primjenjuje se do 31. prosinca 2020.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 25. lipnja 2014.

Za Komisiju

Predsjednik

José Manuel BARROSO

PRILOG I.

DEFINICIJA MIKRO, MALIH I SREDNJIH PODUZEĆA

Članak 1.

Poduzeće

Poduzeće je svaki subjekt koji se bavi ekonomskom djelatnošću, bez obzira na njegov pravni oblik. To uključuje, posebno, samozaposlene osobe i obiteljska poduzeća koji se bave obrtom ili drugim djelatnostima te partnerstva ili udruženja koja se redovno bave ekonomskom djelatnošću.

Članak 2.

Broj osoblja i financijske gornje granice kojima se određuju kategorije poduzeća

1. Kategorija mikro, malih i srednjih poduzeća („MSP“) sastoji se od poduzeća koja imaju manje od 250 zaposlenih i godišnji promet koji ne premašuje 50 milijuna EUR i/ili godišnju bilancu koja ne premašuje 43 milijuna EUR.
2. Unutar kategorije MSP-ova malo poduzeće definira se kao poduzeće koje ima manje od 50 zaposlenih, a čiji godišnji promet i/ili godišnja bilanca ne premašuje 10 milijuna EUR.
3. Unutar kategorije MSP-ova mikro-poduzeće definira se kao poduzeće koje ima manje od 10 zaposlenih, a čiji godišnji promet i/ili godišnja bilanca ne premašuje 2 milijuna EUR.

Članak 3.

Vrste poduzeća koje se uzimaju u obzir pri izračunu broja osoblja i financijskih iznosa

1. „Neovisno poduzeće“ je svako poduzeće koje nije svrstano kao partnersko poduzeće u smislu stavka 2. ili kao povezano poduzeće u smislu stavka 3.
2. „Partnerska poduzeća“ su sva poduzeća koja nisu razvrstana pod povezana poduzeća u smislu stavka 3., a između kojih postoji sljedeća veza: poduzeće (uzlazno poduzeće) posjeduje, samostalno ili zajedno s jednim ili više povezanih poduzeća u smislu stavka 3., 25 % ili više kapitala ili glasačkih prava drugog poduzeća (silazno poduzeće).

Međutim, poduzeće se može svrstati u neovisna poduzeća, to jest u ona koja nemaju drugih partnerskih poduzeća, čak i ako su sljedeći ulagači dosegli ili premašili prag od 25 %, pod uvjetom da ti ulagači nisu, u smislu stavka 3., bilo samostalno ili zajednički povezani s dotičnim poduzećem:

- (a) javna investicijska društva, društva rizičnog kapitala, pojedinci ili skupine pojedinaca s redovitom djelatnošću ulaganja rizičnog kapitala koji ulažu vlasnički kapital u poduzeća koja nisu uvrštena na burzu („poslovni anđeli“), pod uvjetom da je ukupno ulaganje tih poslovnih anđela u isto poduzeće manje od 1 250 000 EUR;
 - (b) sveučilišta ili neprofitni istraživački centri;
 - (c) institucionalni ulagači, uključujući fondove regionalnog razvoja;
 - (d) autonomna tijela lokalne vlasti s godišnjim proračunom manjim od 10 milijuna EUR i s manje od 5 000 stanovnika.
3. „Povezana poduzeća“ su poduzeća među kojima postoji jedna od sljedećih veza:
 - (a) jedno poduzeće ima većinu glasačkih prava vlasnika udjela ili članova u drugom poduzeću;
 - (b) jedno poduzeće ima pravo postaviti ili smijeniti većinu članova upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela drugog poduzeća;
 - (c) jedno poduzeće ima pravo ostvarivati vladajući utjecaj na drugo poduzeće na temelju ugovora sklopljenog s tim poduzećem ili na temelju odredbe njegova statuta ili društvenog ugovora;
 - (d) jedno poduzeće, koje je vlasnik udjela ili član drugog poduzeća, sam kontrolira, prema dogovoru s drugim vlasnicima udjela ili članovima tog poduzeća, većinu glasačkih prava vlasnika udjela ili članova u tom poduzeću.

Postoji pretpostavka da vladajući utjecaj ne postoji ako se ulagači navedeni u drugom podstavku stavka 2. ne uključuju izravno ili neizravno u upravljanje dotičnim poduzećem, ne dovodeći u pitanje svoja prava u svojstvu vlasnika udjela.

Povezanim se smatraju i poduzeća koja su međusobno povezana preko jednog ili više drugih poduzeća, odnosno bilo kojeg ulagača spomenutog u stavku 2., na bilo koji od načina opisanih u prvom podstavku.

Povezanim se smatraju i poduzeća koja jednu od tih povezanosti ostvaruju posredstvom fizičke osobe ili skupine fizičkih osoba koje zajedno djeluju ako se bave svojom djelatnošću ili dijelom svoje djelatnosti na istom mjerodavnom tržištu ili susjednim tržištima.

„Susjednim tržištem” smatra se tržište proizvoda ili usluga izravno smješteno uzlazno ili silazno u odnosu na mjerodavno tržište.

4. Osim u slučajevima utvrđenima u stavku 2., drugom podstavku, poduzeće se ne može smatrati MSP-om ako jedno ili više tijela javne vlasti zajedno ili samostalno, izravno ili neizravno upravlja s 25 % ili više kapitala ili glasačkih prava u dotičnom poduzeću.
5. Poduzeća mogu donijeti izjavu o statusu neovisnog poduzeća, partnerskog poduzeća ili povezanog poduzeća, uključujući podatke o gornjim granicama utvrđenima u članku 2. Ta izjava može se donijeti čak i ako je kapital raspoređen na takav način da je nemoguće točno odrediti tko ga posjeduje, u kojem slučaju poduzeće može u dobroj vjeri izjaviti da je moguće legitimno pretpostaviti da jedno poduzeće ili više međusobno povezanih poduzeća ne posjeduje 25 % kapitala ili više u dotičnom poduzeću. Te se izjave donose ne dovodeći u pitanje provjere ili istrage predviđene nacionalnim pravilima ili pravilima Unije.

Članak 4.

Podatci koji se upotrebljavaju za broj osoblja, financijske iznose i referentno razdoblje

1. Podatci koji se upotrebljavaju za broj osoblja i financijske iznose su podatci koji se odnose na posljednje odobreno računovodstveno razdoblje, izračunani na godišnjoj razini. U obzir se uzimaju od datuma zaključenja financijskih izvještaja. Iznos koji se upotrebljava kao iznos prometa računa se bez poreza na dodanu vrijednost (PDV) i drugih neizravnih poreza.
2. Ako na datum zaključenja financijskih izvještaja poduzeće ustanovi da je na godišnjoj razini premašilo prag broja osoblja ili financijske gornje granice utvrđene u stavku 2. ili palo ispod njih, to neće dovesti do gubitka ili stjecanja statusa srednjeg, malog ili mikro-poduzeća, osim ako te gornje granice nisu premašene tijekom dva uzastopna računovodstvena razdoblja.
3. U slučaju novoosnovanih poduzeća čiji financijski izvještaji još nisu odobreni, primjenjuju se podatci preuzeti iz procjene bona fide izvršene tijekom financijske godine.

Članak 5.

Broj osoblja

Broj osoblja odgovara broju godišnjih jedinica rada, to jest broju osoba koje su bile zaposlene na puno radno vrijeme kod dotičnog poduzeća ili u njegovo ime, tijekom cijele promatrane referentne godine. Rad osoba koje nisu bile zaposlene punu godinu, rad onih koje su radile skraćeno radno vrijeme, bez obzira na trajanje, i sezonski rad računaju se kao dijelovi godišnjih jedinica rada. Osoblje se sastoji od:

- (a) zaposlenika;
- (b) osoba koje rade za podređeno poduzeće, a smatraju se zaposlenima prema nacionalnom pravu;
- (c) vlasnika-upravitelja;
- (d) partnera koji se bave redovitom djelatnošću u poduzeću i ostvaruju korist od njegovih financijskih pogodnosti.

Pripravnici i studenti uključeni u stručno usavršavanje na temelju ugovora o pripravništvu ili ugovora o stručnom usavršavanju ne broje se kao osoblje. Trajanje porodiljskog ili roditeljskog dopusta ne uračunava se.

Članak 6.

Utvrđivanje podataka poduzeća

1. U slučaju neovisnog poduzeća, podatci, uključujući broj osoblja, određuju se isključivo na temelju financijskih izvještaja tog poduzeća.
2. Podaci, uključujući broj osoblja, poduzeće koje ima partnerska poduzeća ili povezana poduzeća određuju se na temelju financijskih izvještaja i ostalih podataka poduzeća, odnosno, ako postoje, konsolidiranih financijskih izvještaja poduzeća ili konsolidiranih financijskih izvještaja u koje je poduzeće uključeno konsolidacijom.

Podacima spomenutima u prvom podstavku dodaju se podaci svakog poduzeća koje je partner dotičnom poduzetniku i koje se nalazi neposredno uzlazno ili silazno od njega. Zbrajanje je razmjerno postotnom udjelu u kapitalu ili glasačkim pravima (ovisno o tome što je veće). U slučaju unakrsnog vlasništva, primjenjuje se veći postotak.

Podacima iz prvog i drugog podstavka dodaje se 100 % podataka svakog poduzeća, koje je izravno ili neizravno povezano s predmetnim poduzećem, ako ti podaci već nisu uključeni kroz konsolidaciju financijskih izvještaja.

3. Za potrebe primjene stavka 2. podatci poduzeća koji su partneri dotičnog poduzeća dobivaju se iz njihovih financijskih izvještaja i njihovih drugih podataka, i to konsolidiranih ako postoje. Njima se dodaje 100 % podataka poduzeća koja su povezana s tim partnerskim poduzećem, osim ako su podaci iz njihovih financijskih izvještaja već uključeni kroz konsolidaciju.

Za potrebe primjene istog stavka 2. podatci poduzeća koja su povezana s dotičnim poduzećem dobivaju se iz njihovih financijskih izvještaja i njihovih drugih podataka, i to konsolidiranih ako postoje. Njima se razmjerno dodaju podatci svih mogućih partnerskih poduzeća tog povezanog poduzeća, koji se nalaze neposredno uzlazno ili silazno od tog povezanog poduzeća, osim ako ti podatci već nisu uključeni u konsolidirana financijska izvještaja s postotkom barem razmjernim postotku utvrđenom u drugom podstavku stavka 2.

4. Ako se u konsolidiranim financijskim izvještajima ne nalaze nikakvi podatci o osoblju za dano poduzeće, brojni podatci o osoblju dobivaju se razmjernim zbrajanjem podataka njegovih partnerskih poduzeća i dodavanjem podataka njegovih povezanih poduzeća.

PRILOG II.

INFORMACIJE O DRŽAVNIM POTPORAMA IZUZETIMA NA TEMELJU OVE UREDBE

kako je predviđeno u članku 9. stavku 1.

(Tekst značajan za EGP ⁽¹⁾)

DIO I.

Referenca potpore	(ispunjava Komisija)	
Država članica	
Referentni broj države članice	
Regija	Ime regije (NUTS ⁽¹⁾)	Status regionalne potpore ⁽²⁾
Davatelj potpore	Naziv
	Poštanska adresa Web-adresa
Naziv mjere potpore	
Nacionalna pravna osnova (upućivanje na mjerodavnu nacionalnu službenu publikaciju)	
Web-poveznica na cjeloviti tekst mjere potpore	
Vrsta mjere	☐ Program	Ime/naziv korisnika i skupina ⁽³⁾ kojoj pripada
	☐ Jednokratna potpora	
Nadopuna postojećeg programa potpore ili jednokratne potpore		Referenca potpore kod Komisije
	☐ Produženje
	☐ Izmjena
Trajanje ⁽⁴⁾	☐ Program	dd. mm. gggg. – dd. mm. gggg.
Datum dodjele	☐ Jednokratna potpora	dd/mm/gggg
Predmetni gospodarski sektor/ sektori	Označite razinu skupine prema NACE-u ⁽⁵⁾

⁽¹⁾ Primjenjivo samo na potpore povezane sa sektorom šumarstva i proizvodima koji nisu navedeni u Prilogu I. Ugovoru.

Vrsta korisnika	☐ MSP		
	☐ Velika poduzeća		
Proračun	☐ Program: Ukupni iznos ⁽⁶⁾		
			Nacionalna valuta ... (puni iznosi)
	☐ Jednokratna potpora: Ukupni iznos ⁽⁷⁾		
			Nacionalna valuta ... (puni iznosi)
	Za jamstva ⁽⁸⁾		Nacionalna valuta ... (puni iznosi)
Instrument potpore	☐ Izravna bespovratna sredstva / subvencija kamatne stope		
	☐ Subvencionirane usluge		
	☐ Zajam/povratni predujmovi		
	☐ Jamstvo (prema potrebi s referencom na odluku Komisije ⁽⁹⁾)		
	☐ Porezna pogodnost ili oslobođenje od poreza		
	☐ Ostalo (navedite)		
	Navesti kojoj bi općenitoj kategoriji u nastavku najbolje odgovarao s obzirom na učinak/funkciju: ☐ Bespovratno sredstvo ☐ Zajam ☐ Jamstvo ☐ Porezna pogodnost		
Ako su sufinancirana iz fondova EU-a	Naziv fonda/fondova EU-a:	Iznos financiranja (po fondu EU-a)	Nacionalna valuta ... (puni iznosi)
Ostale informacije			

(1) NUTS - Nomenklatura teritorijalnih jedinica za statistiku. Regija se uobičajeno utvrđuje na drugoj razini.

(2) Članak 107. stavak 3. točka (a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (status „A”), članak 107. stavak 3. točka (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (status „C”), nepotpomognuta područja, odnosno područja neprihvatljiva za regionalne potpore (status „N”).

(3) Za potrebe pravila o tržišnom natjecanju utvrđenih u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije i za potrebe ove Uredbe poduzetnikom se smatra svaki subjekt koji se bavi ekonomskom djelatnošću, bez obzira na njegov pravni status i na način njegova financiranja. Sud je odlučio da se subjekti koji su pod kontrolom (zakonski ili *de facto*) istog subjekta trebaju smatrati jednim poduzetnikom.

(4) Razdoblje tijekom kojeg se davatelj potpore može obvezati da će dati potporu.

(5) NACE Rev. 2 – Statistička klasifikacija ekonomskih djelatnosti u Europskoj uniji. Sektor se uobičajeno utvrđuje na razini skupine.

(6) U slučaju programa potpore: navesti ukupni iznos proračuna planiran na temelju programa ili procijenjeni porezni gubitak za sve instrumente potpore sadržane u programu tijekom cijelog trajanja potpore.

(7) U slučaju dodjele jednokratne potpore: navesti ukupni iznos potpore / poreznoga gubitka.

(8) Za jamstva navesti (maksimalni) iznos potpore u zajmovima obuhvaćenima jamstvom.

(9) Prema potrebi upućivanje na odluku Komisije o odobravanju metodologije izračuna bruto ekvivalenta bespovratnog sredstva, u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (c) podtočkom ii. ove Uredbe.

DIO II.

Navedite na temelju koje se odredbe ove Uredbe provodi potpora.

Glavni ciljevi ⁽¹⁾	Maksimalni intenzitet potpore u %	Maksimalni iznos potpore u nacionalnoj valuti (u punim iznosima)
☐ Potpore za ulaganja u materijalnu imovinu ili nematerijalnu imovinu na poljoprivrednom gospodarstvu povezana s primarnom poljoprivrednom proizvodnjom (članak 14.)		
☐ Potpore za okrupnjavanje zemljišta (članak 15.)		
☐ Potpore za ulaganja koja se odnose na premještanje poljoprivrednih zgrada (članak 16.)		
☐ Potpore za ulaganja povezana s preradom i stavljanjem na tržište poljoprivrednih proizvoda (članak 17.)		
☐ Početne potpore za mlade poljoprivrednike i razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava (članak 18.)		
☐ Početne potpore za skupine i organizacije proizvođača u sektoru poljoprivrede (članak 19.)		
☐ Potpore za proizvođače poljoprivrednih proizvoda koji sudjeluju u programima kvalitete (članak 20.)		
☐ Potpore za prenošenje znanja i aktivnosti informiranja u sektoru poljoprivrede (članak 21.)		
☐ Potpore za savjetodavne usluge u sektoru poljoprivrede (članak 22.)		
☐ Potpore za usluge zamjene na poljoprivrednom gospodarstvu (članak 23.)		
☐ Potpore za promotivne mjere u korist poljoprivrednih proizvoda (članak 24.)		
☐ Potpore za nadoknadu štete uzrokovane nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom (članak 25.)		
☐ Potpore za troškove sprečavanja, kontrole i iskorjenjivanja bolesti životinja i nametnika bilja i potpore za uklanjanje štete nastale zbog bolesti životinja i nametnika bilja (članak 26.)		
☐ Potpore sektoru stočarstva (članak 27. stavak 1. točka (a) ili (b))		
☐ Potpore za uklanjanje uginule stoke (članak 27. stavak 1. točka (c), (d) ili (e))		
☐ Potpore za plaćanje premija osiguranja (članak 28.)		
☐ Potpore za ulaganja u očuvanje kulturne i prirodne baštine na poljoprivrednom gospodarstvu (članak 29.)		

Glavni ciljevi ⁽¹⁾	Maksimalni intenzitet potpore u %	Maksimalni iznos potpore u nacionalnoj valuti (u punim iznosima)
☐ Potpore za uklanjanje štete nastale zbog elementarnih nepogoda u sektoru poljoprivrede (članak 30.)		
Vrsta elementarne nepogode	☐ potres ☐ snježna lavina ☐ odron tla ☐ poplava ☐ tornado ☐ uragan ☐ erupcija vulkana ☐ šumski požar	
Datum nastupanja elementarne nepogode	Od dd. mm. gggg. do dd. mm. gggg.	
☐ Potpore za istraživanje i razvoj u sektoru poljoprivrede (članak 31.)		
☐ Potpore za istraživanje i razvoj u sektoru šumarstva (članak 31.)		
☐ Potpore za pošumljavanje i stvaranje šumskih područja (članak 32.)		
☐ Potpore za poljoprivredno-šumarske sustave (članak 33.)		
☐ Potpore za sprečavanje i uklanjanje štete na šumama uzrokovane šumskim požarima, elementarnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama, nametnicima bilja i katastrofalnim događajima (članak 34.)		
☐ Potpore za ulaganja za poboljšanje otpornosti i ekološke vrijednosti šumskih ekosustava (članak 35.)		
☐ Potpore za nedostatke u vezi sa šumskim područjima u okviru mreže Natura 2000 (članak 36.)		
☐ Potpore za šumarsko-okolišne i klimatske usluge i očuvanje šuma (članak 37.)		
☐ Potpore za prenošenje znanja i aktivnosti informiranja u sektoru šumarstva (članak 38.)		
☐ Potpore za savjetodavne usluge u sektoru šumarstva (članak 39.)		
☐ Potpore za ulaganja u infrastrukturu povezanu s razvojem, modernizacijom ili prilagodbom sektora šumarstva (članak 40.)		
☐ Potpore za ulaganja u šumarske tehnologije te preradu, pokretanje i stavljanje na tržište šumskih proizvoda (članak 41.)		
☐ Potpore za očuvanje genetskih resursa u šumarstvu (članak 42.)		
☐ Potpore za okrupnjavanje šumskog zemljišta (članak 43.)		
☐ Potpore za ulaganja koja se odnose na preradu poljoprivrednih proizvoda u nepoljoprivredne proizvode ili proizvodnju pamuka (članak 44.)		

Glavni ciljevi ⁽¹⁾	Maksimalni intenzitet potpore u %	Maksimalni iznos potpore u nacionalnoj valuti (u punim iznosima)
☐ Potpore za pokretanje poslovanja za nepoljoprivredne djelatnosti u ruralnim područjima (članak 45.)		
☐ Potpore za savjetodavne usluge MSP-ovima u ruralnim područjima (članak 46.)		
☐ Potpore za prenošenje znanja i aktivnosti informiranja u korist MSP-ova u ruralnim područjima (članak 47.)		
☐ Potpore za aktivne poljoprivrednike koji prvi put sudjeluju u programima kvalitete za pamuk ili prehrambene proizvode (članak 48.)		
☐ Potpore za aktivnosti informiranja i promocije pamuka i prehrambenih proizvoda obuhvaćenih programom kvalitete (članak 49.)		

(1) Mogući su višestruki ciljevi; u tom slučaju navedite sve ciljeve

PRILOG III.

Odredbe o objavljivanju informacija utvrđenih u članku 9. stavku 2.

Države članice organiziraju svoja sveobuhvatna *web*-mjesto o državnim potporama na kojima se objavljuju informacije predviđene u članku 9. stavku 2. i to na način kojim se omogućuje jednostavan pristup tim informacijama. Informacije se objavljuju u formatu podatkovne tablice, što omogućuje pretraživanje, izdvajanje i jednostavnu objavu podataka na internetu, primjerice u formatu CSV ili XML. *Web*-mjesto o državnim potporama mora biti dostupno svim zainteresiranim stranama bez ograničenja. Za pristup *web*-mjestu o državnim potporama ne zahtijeva se prethodna registracija korisnika.

Objavljuju se sljedeće informacije o pojedinačnim dodjelama potpore kako je utvrđeno u članku 9. stavku 2. točki (c):

- a. Referenca identifikacijskog broja potpore ⁽¹⁾;
- b. Ime/naziv korisnika;
- c. Vrsta poduzeća (MSP/veliko poduzeće) na datum dodjele potpore;
- d. Regija u kojoj se korisnik nalazi, na drugoj razini NUTS-a ⁽²⁾;
- e. Sektor djelatnosti na razini skupine prema NACE-u ⁽³⁾;
- f. Element potpore, izražen u punom iznosu u nacionalnoj valuti ⁽⁴⁾;
- g. Instrument potpore ⁽⁵⁾ (bespovratno sredstvo/subvencija kamatnih stopa, zajam/povratni predujam/nadoknadivo bespovratno sredstvo, jamstvo, porezna pogodnost ili porezno izuzeće, rizično financiranje, ostalo (navesti));
- h. Datum dodjele potpore;
- i. Cilj potpore ⁽⁶⁾;
- j. Davatelj potpore.

⁽¹⁾ Koji je Komisija dostavila u skladu s postupkom iz članka 9. stavka 1. ove Uredbe.

⁽²⁾ NUTS - Nomenklatura teritorijalnih jedinica za statistiku. Regija se uobičajeno utvrđuje na drugoj razini.

⁽³⁾ Uredba Vijeća (EEZ) br. 3037/90 od 9. listopada 1990. o statističkoj klasifikaciji ekonomskih djelatnosti u Europskoj zajednici (SL br. L 293, 24.10.1990., str. 1.) kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EEZ) br. 761/93 od 24. ožujka 1993. (SL br. L 83, 3.4.1993., str. 1.) i ispravljena (SL br. L 159, 11.7.1995., str. 31.).

⁽⁴⁾ Ekvivalent bruto potpore

⁽⁵⁾ Ako se potpora dodjeljuje s pomoću više instrumenata potpore, iznos potpore navodi se po instrumentima potpore

⁽⁶⁾ Ako potpora ima više ciljeva, iznos potpore navodi se po ciljevima.

ISSN 1977-0847 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-0596 (tiskano izdanje)

Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR